

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра теорії і практики перекладу з англійської мови

Кваліфікаційна робота магістра з перекладознавства
на тему: «Церемоніальна промова як перекладознавча проблема
(на матеріалі виступів американських президентів як
представників Республіканської та Демократичної
партій США)»

Студента групи Па 54-23
факультету германської філології і
перекладу
освітньої програми
Перекладознавство: професійно-
орієнтований переклад (англійська
мова і друга іноземна мова) за
спеціальністю 035 Філологія
Безручка Артема Володимировича

Допущений до захисту
«___» _____ 2024 року

Завідувач кафедри теорії і практики
перекладу з англійської мови

_____ доц. Мелько Х.Б.
(підпис) (ПІБ)

Науковий керівник:
доктор філологічних наук,
доцент Галич О.Б.

Національна шкала
Кількість балів:
Оцінка: ЄКТС

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF
UKRAINE KYIV NATIONAL LINGUISTIC
UNIVERSITY

Department of Theory and Practice of Translation from English

Master Degree Thesis in Translation Studies

under the title: -“Ceremonial Speech as a Translation Problem (Based on the
Speeches of American Presidents as Representatives of the Republican and
Democratic Parties of the United States)””

Group Pa 54-23
School of German Philology
and Translation
Educational Programme
Translation studies: professionally
oriented translation (English and
Second Foreign Language)
Majoring 035 Philology
Artem V. Bezruchko

Research
supervisor: O.B
Halych
Doctor of
Philology, Docent

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
Розділ 1. Теоретично-дискурсивні аспекти церемоніальної промови як перекладознавчої проблеми	7
1.1. Церемоніальна промова як лінгвістично-мовленнєве явище.....	7
1.2. Особливості використання стилістичних засобів у церемоніальних промовах та проблеми їх перекладу:	12
1.3. Специфіка політичного дискурсу та роль церемоніальної промови в його функціонуванні.....	18
Розділ 2. Церемоніальна промова як тип публічної комунікації.....	24
2.1. Демократи та республіканці: відмінні та спільні ознаки політичних виступів.....	24
2.2. Лінгвістичний аналіз церемоніальних промов президентів США.....	30
2.3. Особливості використання маніпулятивних засобів впливу та стратегій персуазивності в церемоніальних промовах.....	38
Розділ 3. Практичний підхід та засоби для перекладу церемоніальної промови.....	44
3.1. Використання перекладацьких технік у процесі перекладу політичних виступів.....	44
3.2. Адаптація культурних реалій у промовах президентів.....	49
3.3. Способи збереження емотивного компоненту церемоніальної промови у перекладі українською.....	56
Висновки.....	68
Список використаних джерел.....	71
Додаток.....	82
Summary.....	131

ВСТУП

Актуальність теми полягає в приділенні неабиякого інтересу та уваги американському політичному дискурсу та президентству в Сполучених Штатах Америки зокрема. Як відомо, промови є важливою частиною суспільно-політичного життя, яке здатне справити враження не лише на громадян Північної Америки, але й на осіб за океаном. Враховуючи зростаючий вплив західної демократії на чолі якої знаходяться США, значна увага приділяється засобам, які здатні донести голос до маси – засоби масової інформації, лозунги, ідеї, концепції та, нарешті, символізми.

Вдалій промові завжди передують попередня ретельна підготовка, яка виражена не лише залученням необхідних технічних засобів та оточення, але й також вербальним способом висловлення думки. Ідея, яка закладена поза словами, що лунають за допомогою підсилювачів звуку вкупі з ораторським хистом політика є комбінацією, яка здатна переконати тих, хто до цього вважався скептиком. Тому мотив промови, контекст, художні та риторичні прийоми, зв'язок між ідеєю та реальністю представляють надзвичайний інтерес до політичного дискурсу серед перекладознавців.

Серед вітчизняних науковців своє бачення щодо теоретичного, наочного та практичного аспекту церемоніальної промови як перекладознавчої проблеми на матеріалі промов президентів США як представників Республіканської та Демократичної партій здійснили такі науковці, як В. І. Савчук, О. Б. Галич, Ю. Л. Яковенко, Е. В. Болотіна, О. П. Кваша, Р. О. Гришкова. Серед іноземних науковців, які здійснили внесок в цю тематику є такі вчені – R. McClay, R. Mansoor, I. Rubab, W. Shahzad, B. Kostova, E. A. Zeynalov.

Об'єктом дослідження церемоніальна промова як перекладознавча проблема на матеріалі промов президентів США як представників Республіканської та Демократичної партій.

Предметом вивчення є лінгвопрагматичні особливості церемоніальної промови, специфіки її композиційної структури та перекладу засобами української мови.

Метою кваліфікаційної роботи є з'ясування та визначення риторичних та

художніх елементів на основі матеріалу, представленого у вигляді церемоніальних промов президентів Сполучених Штатів Америки, а також пошук спільних для усіх церемоніальних промов вербалізовані репрезентації.

Основні завдання кваліфікаційної роботи такі:

- відібрати та проаналізувати наукову і навчально-методичну літературу з проблеми дослідження;
- відібрати відеоматеріали з наочним прикладом;
- описати особливості використання риторичних та художніх засобів у церемоніальних промовах;
- визначити типові та відмінні ознаки звернень президентів США від Республіканської та Демократичних партій та їхній підхід до церемоніальної промови;
- здійснити порівняльний аналіз використаних матеріалів;
- знайти труднощі, які можуть виникнути з перекладознавчої точки зору;
- провести паралелі з церемоніальними промовами президентів України на основі наявного матеріалу;
- знайти спільні для усіх церемоніальних промов вербалізовані репрезентації;

Задля виконання поставлених завдань були використані такі **методи дослідження**:

- аналіз художніх та риторичних засобів, які застосовані під час церемоніальних промов;
- пошук спільних та відмінних особливостей кожної з церемоніальних промов, представлених в кваліфікаційній роботі;
- дискурсивний аналіз церемоніальних промов.

Наукова новизна даного дослідження полягає в розкритті стилістичного розмаїття, притаманного промовам президентів США. Вперше було одержано результат, який дозволив розкрити концептуальні та дискурсивні елементи церемоніальних промов, приділити увагу інтертекстуальним аспектам урочистих виступів кожного з представлених урядовців, а також оцінити

церемоніальну промову у вигляді моделі статичної (фрейм) репрезентації подій. Також відбулася оцінка заходів з точки зору картини світу, а саме концептуальної та лінгвістичної.

Практичне значення одержаних результатів полягає у використанні загальної та спеціальної теорії перекладу. Отримані в роботі результати є певним внеском до загальної та спеціальної теорій перекладу. У результаті вивчення предмету дослідження було одержано результати, які можна використовувати у викладанні практичного курсу перекладу у вищій школи, зокрема в розділах «Перекладацький аналіз тексту» та «Галузевий переклад».

Апробація результатів здійснювалася на конференції «Ad orbem per linguas. До світу через мови» 16 травня 2024 року.

Результати дослідження представлено в 1 публікації.

Робота складається зі вступу, трьох розділів з висновками до кожного з них, висновків до всієї роботи, одного списку використаних джерел, двох додатків та резюме.

РОЗДІЛ 1. Теоретично-дискурсивні аспекти церемоніальної промови як перекладознавчої проблеми.

1.1. Церемоніальна промова як лінгвістично-мовленнєве явище

Церемоніальна промова, як відомо, відрізняється за своїм наповненням від традиційних урочистих заходів. Це не просто спосіб продемонструвати свій авторитет та політичну міць, це спосіб діалогу з виборцями, можливість залучити на свій бік навіть найбільш скептично налаштованих громадян. Власне ідея політичної промови полягає не лише в розширенні повноти влади, але й в розповсюдженні ідей, концепцій та цінностей серед мас. Саме тому такі заходи вважаються не лише частиною політичного, але й соціального дискурсу, й передбачаючи своєрідну політичну дискусію між президентом та його електоратом. До категорії церемоніальних промов відноситься інавгураційна промова, приклади якої будуть наведені протягом усієї кваліфікаційної роботи.

Інавгураційна промова вирізняється своєю манерою викладу, характерною своїм зверненням до народу, знаменуючи собою новий період в історії держави. Такий вид промови, як правило, слугує своєрідною політичною акцією, яка спрямована на озвучення ідей для подальшого об'єднання та інтеграції суспільства під єдиною егідою. Вчені Білоніжка І. С. та Чіжова Н. В. відзначають такі головні риси інавгураційної промови – звернення до широких мас, озвучення актуальних на часі ідей, монологічний характер виступу та його пишномовства [2: 12]. Цей вид промов, як й усі інші, має закріплену за собою певну мету та функцію, зокрема, інформативну. В першу чергу, інавгураційну промову варто розцінювати як ораторську, яка задіює важливі питання суспільного та політичного характеру. О. Б. Галич також зазначає, що оратори вдаються до широкого спектру засобів, в тому числі й стилістичних прийомів, ключових слів та гасел для привернення уваги до змісту та наповнення своєї промови [7: 2].

Структурно, інавгураційна промова завжди передбачає наявність вступної частини, та, обов'язково, надання подяки суспільству за довіру та попереднику за пророблену діяльність на посту президента [16: 44]. Варто також відзначити й обов'язковий атрибут кожної інавгураційної промови новообраного

президента США – це оголошення про політичний курс, який є або продовженням попереднього, або новим, маючи інший вектор спрямування. Промова ніколи не проходить без попередньої оцінки подій, які відбулися за каденції попередника та оголошення планів на майбутнє, які, згідно з наповнення промов, спрямовані на покращення внутрішньополітичної ситуації в державі. Інавгураційна промова – це своєрідний канал зв'язку, що транслює населенню ставлення президента до актуальних проблем та труднощів, можливі зміни у векторі розвитку держави та характер спланованого політичного курсу, як зазначають дослідники Бойко В. А. та Болсун А. А [4: 136]. Таким чином, це свідчить про те, що інавгураційна промова також несе агітаційний характер, спрямований об'єднати навколо себе максимальну кількість громадян та схилити їх на власний бік.

Аналізуючи американський політичний дискурс, азербайджанський дослідник Е. Зейналов визначив що основна риторика американських обранців базується на наступних ідеях: демократія, свобода, рівність, громадський обов'язок та особиста відповідальність. Також, він підкреслює, що найчастіше в політичному лексиконі вживаються наступні поняття: демократія, свобода, віра, справедливість, безпека, єдність, багатство, серце, комфорт тощо [75: 52-53]. Жодна промова не обходиться без згадки цих концепцій, які, як відомо, є стержнем та справжньою цінністю для американського народу. Болгарська дослідниця Б. Костова наводить такі тематики церемоніальних промов:

- Доля під Богом як статус американців в якості так званих обраних;
- Самопожертва як символ переродження та відродження свободи як наслідок Громадянської війни в період з 1861 по 1865-й роки;
- Америка як приклад для наслідування, який пропагує державу як справжній осередок рівності та демократії;
- Боротьба добра зі злом як відображення глобальної політики у вигляді маніхейської боротьби, відображаючи Сполучені Штати та їхніх союзників як осередок добра;
- Процвітання нації, яке формує імідж Сполучених Штатів як найбагатшої нації [39: 33-34];

Однак, незважаючи на загальні структурні нашарування церемоніальної промови, її зміст та наповнення дуже часто різняться, в особливості стосуючись ораторського таланту мовця. Не менш визначну роль відіграє також особистість кандидата на посаду президента Сполучених Штатів, його попередня діяльність, життєвий та професійний досвід. Усі ці особисті якості здатні справити враження від промови, яка не буде схожа на інші, не дивлячись на структурні схожості, які є стандартними для підготовки промови.

Варто звернути увагу на Франкліна Делано Рузвельта – приклад лідера, демократа та символу для народу, який очолював країну у період великої світової нестабільності, зокрема, в епоху Великої депресії та Другої світової війни. 32-й президент Сполучених Штатів Америки став першим очільником країни, який був обраний на посаду президента чотири рази, займаючи цю посаду до самої смерті. Згадуючи особисті якості колишнього президента США, його завжди вважали прагматичною та зосередженою особою, яка проявляла неабияку гнучкість, коли справа стосувалася до розвитку та збереженню політично-економічної домінації держави навіть в найскрутніші часи. Однак, його найбільш значущим церемоніальним виступом була інавгураційна промова 20-го січня 1941-го року – в самий розпал Другої світової війни.

Як відзначають дослідники Яковенко Ю. Л., Болотіна Е. В., та Кваша О. П., промова загалом вирізнялася від інших своєю філософічністю та релігійністю, нагадуючи, що американці – це та нація, яка має власну історичну місію, наголошуючи при цьому на єдності трьох елементів: інтелекту, душі та матеріального блага [37: 160].

Ця промова була характерна не лише своїм сильним політичним повідомленням, а й художніми та риторичними засобами, якими оперував президент. Зважаючи на темперамент Франкліна Рузвельта, виступ був хоч й змістовним, проте не надто емоційним та експресивним, зосереджуючись більше на фактах, намірах та прагненнях президента.

Автори дослідження не обмежилися однією лиш промовою Рузвельта, а також провели порівняльний аналіз інавгураційної промови Джо Байдена, 46-го

президента Сполучених Штатів Америки та його попередника Франкліна Рузвельта. Відзначається також й різниця між часовим проміжком в 80 років – періодом геополітичної нестабільності в 1941-му та 2021-му роках. Однак, як відзначають дослідники, мета обох очільників Білого Дому залишалася незмінною – об’єднати народ в єдине ціле перед небезпекою. Ці два виступи, незважаючи на різну постать названих президентів в політичній історії держави, висвітлюють ті ж самі цінності, а саме свобода, демократія та Америка. [37: 162]

Однак, не дивлячись на наявні спільні елементи в обох промовах, автори статті розмежовують їх. Так, наприклад, дослідники стверджують, що незважаючи на наявність використання риторичних прийомів та звернень до значущих етапів в історії країни, вони мають й відмінне:

- Автори відзначають промову Джо Байдена як простодушну та звернену до громадян. 46-й президент також визначає головні запоруки для успіху міжнародного курсу США, який пов’язаний з підтриманням миру по всій земній кулі;
- Промова Франкліна Рузвельта, як було зазначено вище, була просякнута філософічністю, що підкреслюється наявністю більш комплексних лексичних одиниць у виступі;

Як підсумок, автори також вдаються до досить цікавого ототожнення Джозефа Байдена з «батьком», який намагається співіснувати з противниками та схилити їх на свій бік. [37: 162]

Промови жодним чином не обходяться від особистих елементів мовця, які здатні прикрасити її та надати більш яскраві тони. Вчені Білоніжка І. С., та Чіжова Н. В., ґрунтовно підійшли до аналізу першої промови Джо Байдена на посту президента, виділивши окремі особливості його виступу. Цікавим прикладом слугує апеляція чинного керманіча Білого Дому до емоцій громадян, ділячись власною історією та труднощами, які йому довелося пережити. Про це свідчить наступний фрагмент промови [2: 14]:

Look, I understand that many of my fellow Americans view the future with fear and trepidation. I understand they worry about their jobs. I understand, like my dad

they lay in bed staring at night staring at the ceiling wondering can I keep my health care? Can I pay my mortgage? (WNAPBIA: URL)

Цей фрагмент виступу може викликати асоціації з 44-м президентом США Бараком Обамою, який був відомий використанням технік переконання, покладаючись на емпатію задля залучення електорату на свій бік.

Автори також підкреслили прихований підтекст в повідомленні Джо Байдена, який натякає на його особисту трагедію, а саме на автокатастрофу 1972-го року, в якій загинула перша дружина президента та дочка. Таким чином, 46-й президент намагається звернутися до емоцій співгромадян та викликати в них почуття спорідненості [2: 14]:

If we show a little tolerance and humility, and if we're willing to stand in the other person's shoes, as my mom would say, just for a moment stand in their shoes. Because here's this thing about life: There's no accounting for what fate will deal you. Some days, when you need a hand, there are other days when we're called to lend a hand. [JB: URL]

Кожна чи то інавгураційна, чи то перша промова президента США не можуть обійтися без цитування Святого Письма. Як відзначили дослідники в даній праці, цитування Біблії не стало виключенням й для Джо Байдена. Біблія слугує в якості стержня, який згуртовує людей та додає віри у світле майбутнє. Цей фрагмент виглядає таким чином: [2: 14]:

And I promise you this, as the Bible says, we may endure for a night but joy comes in the morning. We will get through this together! Together! (WNAPBIA: URL)

Особливий фокус спікера спрямовується на останні рядки – «*we will get this together! Together!*», що підкреслює його головну мету – об'єднати зусилля заради спільного благополуччя та продемонструвати, що нація стає по-справжньому сильною лиш тоді, коли вона стає єдиною в своїх переконаннях.

Таким чином, церемоніальна промова як лінгвістично-мовленнєве явище містить в собі безліч елементів, які роблять кожен з виступів неповторним та унікальним, починаючи від простих слів, завершуючи жестами, виразом обличчя та зовнішнім виглядом спікера.

1.2. Особливості використання стилістичних та невербальних засобів впливу на аудиторію в церемоніальних промовах та проблеми їх перекладу.

Помітне використання стилістичних, риторичних та метафоричних засобів у політичних виступах викликає значний інтерес серед перекладознавців. Відзначається, що політична промова адресована не лише громадянам однієї країни, але й реципієнтам з-за океану, таким чином демонструючи свій престиж у спробі отримати належну популярність в демократичному світі. Як можна відзначити, церемоніальні промови відносяться як до політичного та соціального дискурсу, які в свою чергу стають предметом перекладу для дослідників та науковців відповідної сфери.

В свою чергу, дослідниця В. Петренко припускає, що політичним текстам не є властивою певна логічна стрункість, надаючи перевагу не конкретним фактам, але загальним тезам та формулюванням, задля формування яких застосовуються певні стереотипи та мовні шаблони. Як додає вчена, вислови частіше усього замінюються на умовні. Таким чином, політична промова стосується не скільки інформації, а скільки коментування. [22: 22]

Емоційні елементи промови можуть становити значну проблему при перекладі на іншу мову, пояснюючи це тим, внаслідок вжитку мовних одиниць, що відтворюють раціональні факти, можуть вживатися в прямому значенні, при цьому не несучи в собі емотивного навантаження. Водночас, використання фразеології та метафоричності є візитною карткою політичного дискурсу, особливо, коли це стосується промов та виступів державного характеру. При перекладі, перекладач має звертати особливу увагу на використання експресивних засобів мовлення, які часто є елементами вжитих політиками фразеологізмів [6: 99].

На переконання О. Б. Галич, політичний дискурс є одним з джерел неологізмів, які активно поповнюють словниковий запас українського суспільства. Вчені, в свою чергу, працюють над тим, щоб замінити використовувану термінологію українськими відповідниками [7: 99].

І. Л. Фесенко стверджує, що лексичні труднощі, які спостерігаються в

процесі перекладу з іноземної мови на українську можна пояснити певною відсутністю концептуальних кореляцій у картинах світу обох народів. Таким чином, нестача фонових знань щодо особливостей країни є значним викликом, який стає на заваді сприйняття аргументації політиків аудиторією мови перекладу [36: 123].

Не менш важливою частиною адаптації промови на українську мову є наявність чималої кількості політичної термінології, яка ексклюзивно використовуються в Сполучених Штатах для позначення державних установ чи певної реалії. Г. С. Соловей в своїй праці називає три категорії цих понять:

- Політичні терміни (coalition forces, outlaw regime, органи місцевого самоврядування, парламентська коаліція тощо);
- Політичні реалії (the White House, State of the Union, Clear Skies legislation тощо);
- Політичні символи (Nation's Founders, The Cold War, Голодомор тощо); [31: 8]

Картина світу та світобачення обох націй, а саме американців та українців, суттєво відрізняється за сприйняттям. В першу чергу, картина світу – це сукупність концептів та ідей, які в геополітичному контексті формують відомості щодо особливостей певної країни. Таким чином, варто згадати також про фрейм – статичне відтворення ситуації. В залежності від контексту промови та оточення, можна зробити певний поділ, який відображає певні відомості щодо країни, з мови якої перекладається той чи інший матеріал. Наприклад, фрейм *«територія США»* можна розділити на наступні деталі: *«північ, південь, захід, схід»* - *«штат Вірджинія»* - *«Пентагон»*. Також, як приклад, таким чином можна провести паралелі з законодавчим органом влади Сполучених Штатів: *«Конгрес»* - *«Сенат»* - *«демократи та республіканці»*.

Задля успішної адаптації матеріалу політичного характеру використовуються перекладацькі трансформації, що є необхідним інструментом та засобом вдалого та точного перекладу. Вони поділяються на лексичні та граматичні. Налічуються наступні перекладацькі лексичні прийоми:

- Транслітерування;

- Узагальнення;
- Диференціація (субстантивація);
- Конкретизація;
- Модуляція;
- Антонімічний переклад;
- Повний перерозподіл (перерозподіл внутрішньої форми будь-якого сегмента тексту, стосуючись ідіом);
- Компенсація (заміна неперекладного елемента оригіналу іншим елементом перекладу, який відповідає загальному змісту тексту оригіналу);

Грамотичними трансформаціями вважають наступні методи:

- Транспозиція (заміна порядку слів);
- Грамотична заміна;
- Доповнення;
- Опущення;

Перекладу тієї чи іншої політичної промови на іншу мову завжди передують попереднє ознайомлення з самим матеріалом для подальшої адаптації. Однак, це завдання є надзвичайно складним, оскільки американський політичний дискурс звертається до інших, відмінних символів та елементів, які можуть бути незрозумілими. Таким чином, перекладачу необхідно пропрацювати текст. Реалії, характерні ексклюзивно для політичного та громадського життя США, а також метафори та ідіоми, що підкреслюють відмінність та колорит політичного дискурсу, можуть стати на заваді перекладачеві. [35: 62]

Важливим елементом політичних промов, що робить їх такими значущими є вжиток ключових слів та слів-гасел, про які було згадано в першому підрозділі першого розділу. Л. О. Романчук відзначає, що слова-гасла розділяються на три категорії, а саме загальні, програмні та вузькотематичні [28: 22].

Загальні фрази в політичному дискурсі слугують задля демонстрації певних абстрактних понять, які створюють своєрідний захист від наступної критики в бік новообраного президента. Таким прикладом є перша

інавгураційна промова Джорджа Буша-молодшого:

1. *We do not accept this, and we will not allow it. Our unity, our union, is the serious work of leaders and citizens in every generation. And this is my solemn pledge: I will work to build a single nation of justice and opportunity.* (George W. Bush's Inaugural Address). (JWB: URL)

Програмні ключові слова використовуються в рамках передвиборчої кампанії задля демонстрації лінії тієї політичної партії чи руху від імені яких виступає новообраний президент. Наприклад:

2. *The enemies of liberty and our country should make no mistake: America remains engaged in the world by history and by choice, shaping a balance of power that favors freedom. We will defend our allies and our interests. We will show purpose without arrogance. We will meet aggression and bad faith with resolve and strength. And to all nations, we will speak for the values that gave our nation birth.* (George W. Bush's Inaugural Address). (JWB: URL)

Вузькотематичні ключові слова, як зрозуміло з самої назви, транслюють основний зміст промови:

3. *Where there is suffering, there is duty. Americans in need are not strangers, they are citizens, not problems, but priorities. And all of us are diminished when any are hopeless.* (George W. Bush's Inaugural Address). (JWB: URL)

Приклад першої інавгураційної промови Джорджа Буша-молодшого демонструє вміле використання ключових слів усіх трьох категорій. Окрім агітаційної функції, вони виконують також й категоризаційну – визначення американців та їх союзників в якості сил добра, в той час надаючи характеристику ворогам демократії та Америки сил зла.

Що ж стосується використання художніх засобів мовної виразності, дослідниця Гамова Г. І. об'єднала усі наявні художні засоби в тропи. Тропи, як відзначає вчена, це художній зворот, що полягає у вживанні слів, фраз та словосполучень в переносному значенні. Таким чином, до троп належать: епітет, уособлення, персоніфікація, алегорія, метонімія, синекдоха, метафора та гіпербола. [8: 160]

Авторка також наполягає на тому, що комунікативна якість виразності

промови має безпосередній зв'язок з терміном «мовленнева виразність», суть якої полягає у відображенні етапу словесного оформлення тексту промови. Таким чином, мовленнева виразність трактується як використання лексичного багатства, різноманітності мови, забарвлюючи сказане емоційно. [8: 159]

Політики, особливо ті, які залучені до громадського життя Сполучених Штатів, не гребують їхнім використанням, однак спосіб їхнього вжитку, формулювання та контекст все ще залишаються чималою перепорою для перекладачів, але в той час становить великий інтерес. Дослідження політичного життя іноземної країни спонукає до дедалі глибшого аналізу та розгляду не лише особливостей мовлення політичного діяча, але й його емотивних ознак. Як відомо, за допомогою цих емотивних ознак створює загальний тон промови, будь то це урочистий захід чи річниця з певної події, яка є важливою частиною історії США, надається певна емоційність з метою викликати певні настрої в суспільстві. Як показує практика, президенти як вправні оратори проявляють неабиякі успіхи завдяки вмілому використанню не лише власного авторитету під час виборчої кампанії, але й особливості власних рис характеру, перетворюючи їх в надійний інструмент задля досягнення політичної мети. Особливо це стосується використання прислів'їв та афоризмів, які викликають чималі труднощі при адаптації на українську мову, спонукаючи до пошуку підходящого еквіваленту.

Як вже й було відзначено вище, невербальні засоби відіграють неабияку роль в політичному житті. Що стосується перекладацької діяльності, то вони можуть бути ключовим фактором, який здатен змінити контекст ситуації в будь-який момент. Гамова Г. І. стверджує, що позамовні засоби емоційного впливу на аудиторію слугують в якості каналів інформації, інтерпретуючи візуальне відображення оратора. До них належать рухи, дії, зовнішність, тактильний контакт, просторова орієнтація, міміка та жестикуляція, які здатні підсилювати ефективність спілкування. [8: 162]

Вчені Загнітко А. П. та Сербенська А. О. називають три види невербальних засобів. Серед них:

- Фонаційні (визначення тембру, висоти та сили голосу, мелодика, пауза, темп мовлення та особливості вимовлення звуків);
- Кінетичні (поза, зовнішність спікера, погляд, міміка та жестикуляція);
- Проксемічні (безпосередньо тактильний контакт, відстань між мовцями та їхнє розташування); [11: 16]

Риторика, як відомо – це мистецтво красномовства та переконання, що полягає в аргументованому висвітленні власної думки та впливу на маси. За Арістотелем існують три елементи риторики, які взаємодіють один з одним:

- Етос (звернення до статусу та впливу мовця, що робить спікера більш привабливим для націленої аудиторії);
- Логос (побудова логічної аргументації, спрямована на обґрунтування позиції оратора);
- Пафос (звернення до емотивних ознак з метою викликати в аудиторії певне почуття);

Як можна зрозуміти з тлумачення цього поняття та його складників, риторика – це стрижень, який є запорукою для успішної політичної промови. Кожен з політиків підтримує індивідуальне та характерне лиш для нього амплу, яке є його обличчям.

Жодна промова не може обійтися без урахування цих трьох чинників, однак час від часу певний елемент може превалювати над іншим в залежності від наповнення політичного виступу. Як відзначає автор підручника «Pathos. Encyclopedia of Rhetoric», етос та пафос можуть ефективно застосовуватися у політичних промовах в якості своєрідної підготовки до викладу аргументації та основного змісту промови. [60: 576]

Таким чином, політичні промови здатні викликати інтерес у перекладачів не лише через наявність певного контексту, а скільки й через структурні особливості риторики та елементи, яким урядовці надають перевагу під час виступів.

Політолог Рафаель Коен-Алмагор висловлює думку, що сучасні політичні промови, які реципієнти спостерігають через засоби масової інформації,

відображають своєрідну риторичну потребу, безпосередньо залученої до привертання та підтримання уваги завдяки емоціям, потребам та мотивам. Відзначається також й те, що відсутність контакту аудиторії та оратора зумовлює актуалізацію нових рис пафосу, які в цілому допомагають в переконання певної частини суспільства, до якої й було адресоване це повідомлення. [51: 138]

Як показує досвід використання риторичної на американській політичній арені, кожен з президентів США надає перевагу окремому елементу. Наприклад, Барак Обама найчастіше звертається саме до етосу, апелюючи на довіру або ж власного авторитету, що є головним фундаментом ораторської стратегії 44-го президента Сполучених Штатів Америки. Зважаючи на контекст промови та інтенцію спікера, Обама прагне виглядати в очах спільноти гідним того, щоб зайняти крісло керманача. В своїй промові він часто звертається до свого минулого, намагаючись продемонструвати себе в якості товариської та близької до народу особи, яка є таким же самим громадянином, як й усі. [55]

Також елементи етосу наявні в одній з його найперших промов, де він також апелює до минулого, згадуючи свою родину, щоб таким чином наблизитися до аудиторії та завоювати її довіру. [69]

Отже, з наведених прикладів можна побачити, що в кожній з промов є наявним використання невербальних та стилістичних засобів. Саме в цьому полягає неповторність та унікальність кожної з промов: спікери усвідомлюють переваги застосування більш складних понять та лексики, доповнюючи це риторичними елементами. Не останнім за своїм внеском є емотивний аспект промови, що, зокрема наочно продемонстровано в першій промові Барака Обами ще на посаді сенатора. Однак, велике різноманіття як стилістичних засобів, а також відповідної термінології в промовах може викликати певні труднощі в перекладачів під час адаптації виступу на українську мову.

1.3. Специфіка політичного дискурсу та роль церемоніальної промови в його функціонуванні.

Поняття дискурсу є широким та часом може викликати спантеличення серед пересічних осіб. В першу чергу, варто звернутися до початкового

значення цього поняття, яке походить від латинського *discursus*, означаючи колообіг, біг у різних напрямках. Вперше цей термін було використано задля категоризації певної теми комунікації, дискусії, ключові деталі та особливості яких надають ознаку мовцям [9]. З часом, поняття дискурсу було поширено серед наукової спільноти, яка, в свою чергу, прирівняла дискурс до тексту, яким ми його сьогодні знаємо. Що характерно, дискурс означає не лише комунікативне явище, яке здатне передаватися шляхом тексту, але є й засобом передачі інформації за допомогою, наприклад, засобів масової інформації, мистецтва, кінематографу тощо.

Серажим К. С. характеризує дискурс як складний соціолінгвальний феномен сучасного комунікативного середовища, визначаючись такими чинниками як соціокультурні, прагматичні, психологічні та політичні, маючи завершену, необхідну для розуміння структуру. Також автор відзначає характер спільності світу, яка будується автором та тлумачиться вже безпосередньо реципієнтом або ж читачем [29].

Політичний дискурс – це підрозділ дискурсу, який відображає суспільно-політичне життя певної держави, політичний устрій, вплив на політичні взаємовідносини, який слугує й засобом комунікації між політичною спільнотою та народом. Як й було згадано раніше на прикладі церемоніальної промови – це спосіб діалогу з суспільством, можливість схилити на свій бік більшу кількість населення, таким чином поповнюючи власний електорат. Автори публікації “Civil Political Discourse In a Democracy: The Contribution of Psychology” науковому середовищі політичний дискурс розглядається наступним чином: *«the formal exchange of reasoned views as to which of several alternative courses of action should be taken to solve a societal problem. It is intended to involve all citizens in the making of the decision, persuade others (through valid information and logic), and clarify what course of action would be most effective in solving the societal problem»* [50: 4].

Характерною особливістю політичного дискурсу є використання спеціальної термінології, яка характерна, яка характерна для політичного

середовища, наприклад, *authoritarian, alliance, budget, coalition, geopolitics, insurrection, legislation*, тощо.

Політичний дискурс не може існувати без відповідних йому промов. Політичні виступи можна характеризувати наступним чином:

- Передвиборчі виступи;
- Урочисті виступи (присвячені річниці якоїсь події);
- Міжнародні виступи;
- Інавгураційні виступи;
- Парламентські виступи;

Ці види промов об'єднує не лише офіційно-публіцистичний стиль мовлення, але й мета їхнього викладу – звернути увагу народу на певну проблему, отримати прихильність маси, зважаючи на те, що саме хоче почути народ.

О. В. Падалка підкреслює, що запорукою успішної політичної промови є її належне просодичне оформлення. Як свідчить авторка, вона має бути адекватно передавати інтонацію, що є критично важливим елементом під час зміни у ситуації спілкування та емоційному настрої спікера [25: 67].

Підготовка до політичного виступу, який складається не лише з нагромадження тексту, але й з закладення в нього ідей, мети та прагнення є кропіткою та досить комплексною. Цей процес вимагає попереднього опрацювання інформації, звернення до аналогічних виступів, представлених попередниками, зважаючи також на аудиторію представлену в якості електорату, її соціального статусу та бачення подальшого майбутнього країни. Не менш важливу роль відіграє також технічне наповнення, місце, яке, як правило, підкреслює важливість, необхідність та урочистість промови та загалом кількість осіб, представлених під час урочистого виступу. Політика – це не лише мистецтво управління державними інституціями. Це мистецтво ведення переговорів, підтримання діалогу та вмілого володіння словами. Слово – це той засіб, який здатен вирішити долю країни лиш в одну мить, через що існує нагальна необхідність в дотриманні мовного етикету. Найкраще це демонструє цитата Ернеста Хемінгвея: «Слова – це те єдине, що залишається

на віки».

Політичні промови не обходяться без використання стилістичних засобів, як було представлено в попередньому підрозділі. Виборці від Демократичної та Республіканської партії США продемонстрували неабияку гнучкість у вмілому використанні згаданих вище засобів на свою користь, що викликало позитивний відгук серед їхніх прихильників та шанувальників. Втім, необхідно підкреслити, що використання художніх та стилістичних засобів емоційного забарвлення в міжнародному політичному дискурсі є загалом збірною рисою для багатьох політиків на міжнародній арені. О. В. Решетар в своїй роботі наголошує на тому, що інавгураційна промова є одним з найбільш сприятливих видів виступу в приверненні уваги та пропаганди думок та поглядів, маючи в собі ознаки урочистості, духовно-ідеологічної піднесеності, а також ритуальності [21].

Політична промова – це спосіб виголосити свою близькість, прив’язаність та відданість народові, занепокоєність нинішнім станом справ в країні. Як можна побачити з наведених вище прикладів, кожен з політиків використовує різні стратегії щодо залучення прихильників. Наприклад, популізм – це засіб, яким користувався 45-й президент США від Республіканської партії Дональд Трамп, апелюючи до народних мас, які, як правило були невдоволені нинішнім життям або політикою попереднього уряду. Гіпербола, як стилістичний засіб, добре поєднується зі згаданою політичною стратегією. Як відзначають В. Г. Ніконова, Ю. В. Кононець, Х. Б. Мелько, Е. В. Польова, В. Б. Скрябіна, В. П. Сніцар та О. І. Чернікова, призначення політичного дискурсу полягає в тому, щоб викликати ефект необхідності певних політично-коректних дій чи оцінок, таким чином надаючи поживу для роздумів реципієнтові, переконати та спонукати його до рішучих дій [24: 216].

Дячук Н. В. в своєму дослідженні підкреслює, що для політичної промови неабияку роль відіграють топоси, або ж топіки, що є джерелом винаходів, які в свою чергу розвивають думку. Ці топоси дозволяють налагодити контакт з суспільством, що дозволяє зробити промову більш доречнішою, тематичною та прийнятною для маси. В контексті інавгураційної промови, її функції можуть

реалізовуватися завдяки згаданим вище топосам [10: 78].

Також авторка наводить такі функції інавгураційної промови:

- Інспіративна (пов'язане з вираженням емоційного стану такого як радість, любов, вдячність, сумлінність, відданість тощо);
- Декларативна (повідомлення про прихід до влади нового президента, звернення до народу через топоси обов'язку та роботи);
- Перформативна (має зв'язок з топосом сумлінності, добропорядності та законослухняності президента, також включаючи в себе топос мудрого лідера, який здатен зберегти країну від загарбників та докласти зусиль для подальшого процвітання країни); [10: 78]

Наступним аспектом політичних виступів є прагматичність. Функція прагматичного аспекту в даному випадку являє собою встановлення контакту виборця з електоратом. Президентські вибори в цьому плані є найбільш заангажованим видом політичного протистояння, де розгортається справжня боротьба за прихильність суспільства. Важливою особливістю політичних виступів або дебатів є не скільки переконання виборця в тій темі, якою він оперує, а скільки у власних ораторських здібностях. В цьому випадку для оратора необхідно згадати саме те, про що суспільство хоче почути – почути відповіді на ті питання, які викликають найбільше занепокоєння серед цільової аудиторії.

Автори посібника професійно-орієнтованого перекладу наводять три типи інформації в політичних текстах:

- Когнітивна інформація (передбачає наявність фактів, власних назв та фігур, або так звану «точну інформацію»);
- Оперативна інформація (наказує реципієнту виконати ту чи іншу дію, що відображається завдяки наказовому способу, наприклад, у словах «переконайся», «замислюйся», «працюй» тощо, які часто використовуються у політичних кампаніях, рекламі та слоганах, стаючи словами-гаслами);

- Емоційна інформація (передбачає наявність в словах, що виражені стилістичними прийомами, наприклад, гіперболою, паралелізмом, метафорою, метонімією тощо, вираження емоцій за допомогою розділових знаків); [24: 221]

Беручи до уваги цю інформацію, можна дійти висновку, що згадані вище чинники, прийоми та стратегії впливають не лише на безпосередній вплив на маси, але й на формування ораторських навичок, доповнюючи жаданий образ лідера, поборника справедливості та захисника народу, який здатен лишити після себе багату, процвітаючу та впливову у всіх сферах країну. Зважаючи на цільову аудиторію, її соціальний стан, переконання, настрої та прагнення, політик матиме можливість реалізувати та спрямувати свої мовний потенціал та креативність на отримання бажаної підтримки та популярності не лише серед громадян Сполучених Штатів, але й серед мешканців по той бік океану.

Розділ 2. Церемоніальна промова як тип публічної комунікації

2.1. Демократи та республіканці: відмінні та спільні ознаки політичних виступів

Політичне життя Сполучених Штатів вирізняється значною активністю в межах країни, часом стаючи темою багатьох дискусій та суперечок серед представників двох найбільших партій країни – Республіканської та Демократичної. Гучні дебати, парламентські дискусії та прийняття значущих політичних рішень в державі привертають чималу увагу не лише серед американської громадськості, але й суспільство з-за кордону. Зважаючи на бурхливе політичне життя Сполучених Штатів Америки, обидві партії мають велику кількість як прихильників, так й, навпаки, противників.

Демократична партія, нарівні з республіканською, є провідним політичним рухом, з яким в більшості осіб асоціюється образ Америки – вільної та розвинутої демократії зі свободою вибору. Демократи відомі своїми ліберальними, поміркованими поглядами та категоричною позицією щодо рівності та свобод, підтримуючи колективну єдність народу. Республіканці, натомість, відомі як консерватори та традиціоналісти, що рішуче виступають за підтримку, наприклад, обороноздатності країни, правоохоронної системи, права на носіння вогнепальної зброї тощо, приділяючи велику увагу особистій відповідальності. [72: 6]

Як й було згадано вище, обидві партії вирізняються ідеологічно, що часом призводить до суперечок всередині парламенту та Сенату. Цей сегмент політичного дискурсу Сполучених Штатів викликає особливий інтерес серед суспільства, оскільки завдяки цій ідеологічній розбіжності вдається розрізнити особливості риторики окремих представників цих партій.

Варто почати з найяскравішого та водночас одно з найбільш контроверсійних республіканських політиків сьогодення – Дональда Трампа, відомого своїми різкими заявами та зухвалою поведінкою. Зважаючи на попередню медіа-кар'єру політика, він відомий вмільним використанням популізму задля привернення уваги та залучення нових прибічників.

Роберт МакКлей в своєму дискурсивному аналізі діяльності Дональда

Трампа засвідчує активне використання чотирьох соціальних категорій: «ми/вони», «істеблішмент», «Трамп» та «іноземці» (див. рис. 1) (RM: 19).

Category	Represents	Social Actors included
We/Us	Those to which the speech is directed ideologically; Trump's audience	Trump's audience. Referents include: <i>we, us, you, America, our country</i>
The Establishment	Institutional powers of society; those who represent Trump and his audience's ideological opposition	Politicians, Media, Donors, Special Interests Referents include: <i>they, them, our leaders</i>
Trump	Direct self-reference to Trump as an individual	Trump Referents include: <i>I, me, Trump, we</i> (not inclusive of audience)
Foreigners	Foreign countries/entities and their people who represent threats to America	China, Mexico, Japan, ISIS, Syria, Iraq, Iran, Yemen Referents include: <i>they, them, the Middle East</i>

Рис. 1. Таблиця соціальних категорій Дональда Трампа. (RM: 19)

Автор також пояснює значення наведених в таблиці категорій, а саме:

- **Ми/вони** (адресується напряму до суспільства, прихильників, прибічників ідеології та до звичайного реципієнта);
- **Істеблішмент** (визначає осіб, які представляють установчі структури, яких 45-й президент зводить до своїх опонентів);
- **Трамп** (визначає політика як окрему особу, індивіда та представника, таким чином наголошуючи на важливості свого повідомлення);
- **Іноземці** (категорія, окреслена Трампом суто з негативної точки зору, виводячи Америку на перший план); (RM: 20)

Таким чином, особливості та специфіка параметрів, обраних в політичних промовах 45-м президентом свідчать про можливе застосування теорії дейктичного простору. Як відзначає Пол Хілтон, ця теорія знаходиться на перетині кількох дискурсів. Автор також посилається на теоретиків Бюлера, Бенвеніста, Куліолі, стверджуючи, що теорія бере за основу орієнтацію себе в пережитому просторі та інтегрує її з власним досвідом та судженням про

реальне та нереальне. [49: 2-3]:

Барак Обама, 44-й президент Сполучених Штатів Америки та представник від демократів, використовує прийоми, які дозволяють не лише привернути увагу громадськості до себе, але й ототожнити себе з аудиторією. Перша політична промова Барака Обами, також відома як «промова, що зробила Обаму президентом» прозвучала в 2004-му році, коли в той час майбутній президент займав посаду сенатора штату Іллінойс. Роберт Лерман, головний автор текстів для віце-президента та Майкл Коен, автор книги “Live from the Campaign Trail” відзначають, що на той час Обама не був відомий широкій громадськості. Однак, вони в той же час стверджують, що в ньому було щось, що привернуло увагу аудиторії, а саме його здатність поєднати власну історію з життя з великою американською історією, що зробило його першу промову значним проривом в політичній кар’єрі тоді ще сенатора Барака Обами. [66]

Саме в цій промові прослідковуються три способи звернення до громадськості: логос, етос та пафос. 44-й президент вміло використовує логос, оперуючи фактами та аргументами, які підтримують його точку зору, в тому числі й ту інформацію, яка викликала негативні почуття в суспільстві, або наводить результати своєї діяльності на посаді сенатора. Етос, в свою чергу, переважає в більшості промов Обами – його звернення до суспільства, його ототожнення з пересічними громадянами, а також звернення до кредиту довіри, встановлюючи більш особистий зв’язок з електоратом, постаючи в образі харизматичного лідера та «свого хлопця». Колишній сенатор також звертається й до пафосу, проводячи паралелі між позитивними зрушеннями та негативними почуттями. Саме ці почуття спікер використовує для того, щоб підкреслити емоційний стан американського суспільства в сучасну добу. [53]

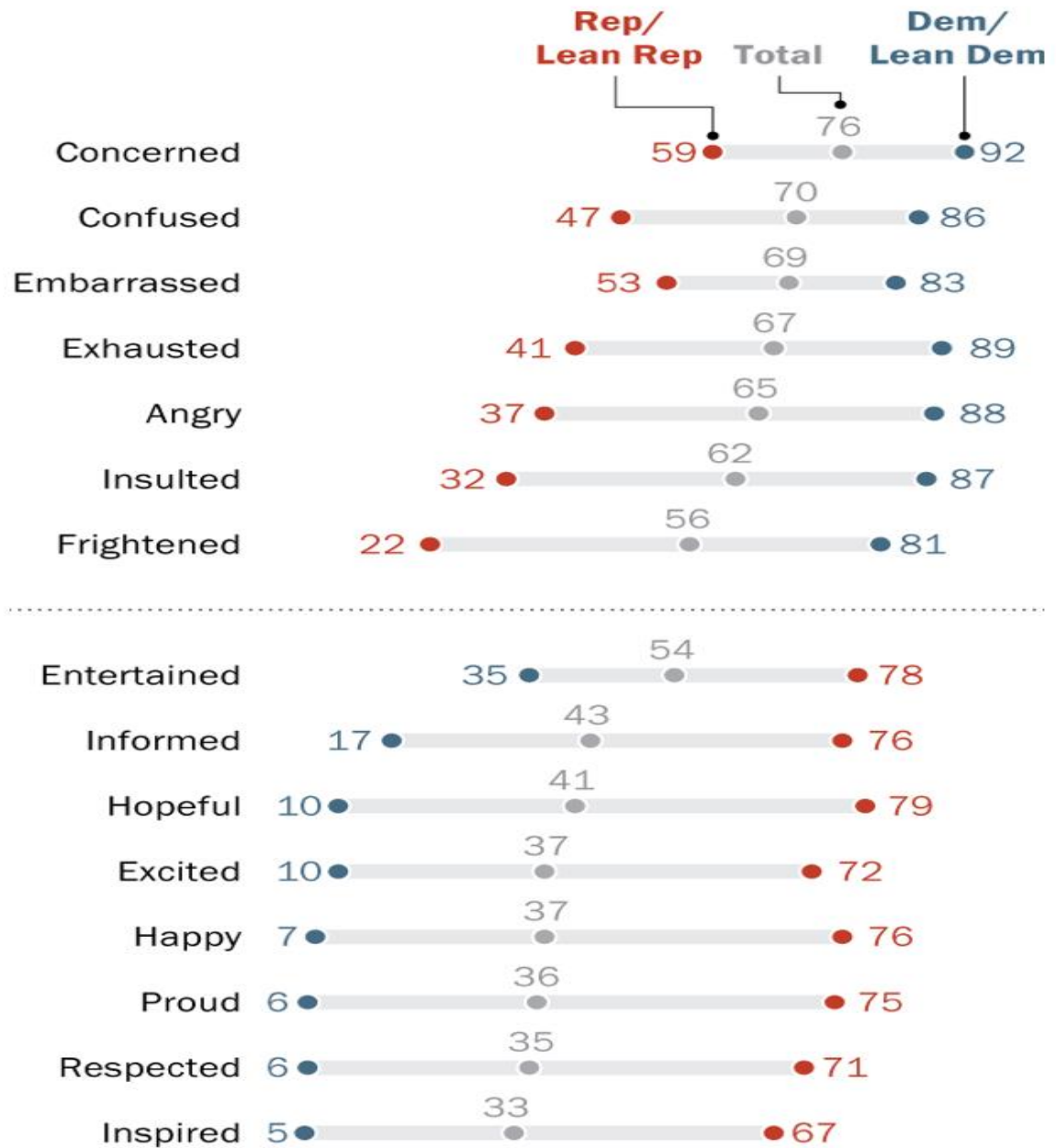
Таким чином, колишній президент Обама демонструє не лише вмілі ораторські навички, але й спрямовує увагу на ті цінності, які є синонімічними з традиційним уявленням про Америку в пересічній особі – єдність, свобода та рівність. Беручи до уваги вищеназвані елементи, можна досягти висновку, що ці критерії формують традиційний, якщо не еталонний образ діяча

демократичної гілки країни.

Однак, варто також звернути на настрої суспільства стосовно політичних дебатах всередині країни. В статті, що стосується ставлення громадськості до стану політичного дискурсу зазначається, що респонденти відчують, наскільки сильно змінився характер суперечок, все менш базуючись на точних фактах. Головним каменем спотикання став саме Дональд Трамп, який викликає змішані почуття серед суспільства – більшість респондентів, а саме 55% вважають, що завдяки Трампові характер політичних дебатів змістився в куди більш негативне русло, в той час як 24% стверджують, що відбулися позитивні зміни та 20% не вбачають наявності будь-яких зрушень. Вислови 45-го президента також викликають змішані почуття в респондентів – від збентеження до виснаження. Нижче наведена таблиця з результатами опитування щодо емоційного стану респондентів (див. рис. 2) (PHCSPDU: URL):

Trump's statements spur feelings of concern, confusion, embarrassment

% who say Trump's comments often/sometimes make them feel ...

Source: Survey of U.S. adults conducted April 29-May 13, 2019.

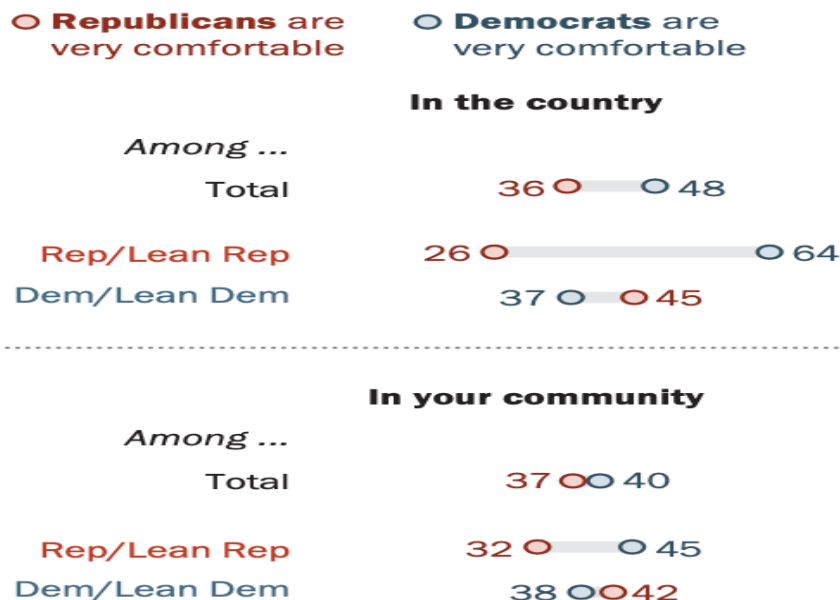
PEW RESEARCH CENTER

Рис. 2. Результати опитування серед респондентів щодо викликаних заявами Дональда Трампа емоцій. (PHCSPDU: URL)

Не зайвим також відзначити реакцію політичних партій на висловлювання колишнього президента. Демократи, як вказано в статті на момент її публікації, мають в більшості різко-негативне ставлення до слів Трампа, в той час як колеги-республіканці колишнього президента демонструють змішані почуття щодо його популістських заяв. Більша частина республіканців, яка становить 59%, заявила про стурбованість щодо сказаного Трампом, в той час як інша половина стверджує, що часом відчуває сором та нерозуміння. Також в статті йдеться, що представники республіканського руху відзначені куди більш критичними щодо висловлення власних політичних поглядів. Більша частина республіканців, до яких належать 64% переконані, що демократам куди комфортніше висловлювати власні політичні погляди. Також в дописі вказано про деякі відмінності партій щодо виявлення власних думок в громадах. Нижче наведена схема щодо середовища для висловлення поглядів (див. рис. 3) (PHCSPDU: URL):

Republicans less likely to say GOPers are 'very comfortable' voicing views

% who say each group is very comfortable to freely and openly express their political views

Source: Survey of U.S. adults conducted April 29-May 13, 2019.

PEW RESEARCH CENTER

Рис. 3. Результати опитування серед представників Республіканської та Демократичної партій на рівні країни та громади. (PHCSPDU: URL)

У підсумку, наведені результати опитувань серед громад демонструють змішані настрої серед прихильників обох партій. Що цікаво, то палкі прихильники Республіканської партії також відзначають, що останні заяви 45-го президента Дональда Трампа викликають певні занепокоєння. Думка респондентів набуває ще більшої актуальності після нещодавніх дебатів кандидатів на посаду президента США, де заяви Трампа в цілому збігаються з наведеною статистикою.

2.2. Лінгвістичний аналіз церемоніальних промов президентів США

Політичний дискурс характеризується надзвичайною різносторонністю, чим й виражений неабиякий інтерес до цієї підгалузі мовної комунікації. Політичний дискурс, маючи притаманну для нього публічну спрямованість, ставить за мету в першу чергу донести певне повідомлення до певної категорії суспільства. В залежності від контексту, талановитий оратор повинен мати розуміння того, чого саме аудиторії хочеться почути, і, найголовніше, що їм необхідно почути. Однак, така різноманітність стосується не лише тематики політичного виступу, будь це інавгураційний виступ чи урочистий захід в честь річниці якоїсь важливої історичної події – така неоднорідність стосується також й спікерів. Кожен з них має абсолютно відмінні один від одного життєві шляхи, досвід та методи, що, в свою чергу, впливає на тон, настрій та манеру передачі повідомлення. Саме тому в жодній церемоніальній промові неможливо обійтися перед використанням художніх засобів та емоційно забарвленої лексики.

Використання художніх засобів, мовних зворотів та різноманітної лексики здатне викликати чималі труднощі в перекладачів при адаптації промови на рідну мову. Таким чином, фахівці вдаються до використання наступних перекладацьких трансформацій:

- Синтаксичні (зміна синтаксичних функцій слів та словосполучень);
- Семантичні (застосування трансформацій на основі причинно-наслідкових зв'язків);
- Стилістичні (зміна стилістичного окрасу в словах та

словосполученнях);

- Морфологічні (зміна частин мови);
- Лексичні (використання подібних до відповідників виразів);
- Граматичні (перетворення структури речення); [18: 103-104]

С. Є. Максимов засвідчує необхідність перекладачеві реконструювати подану інформацію максимально близько до оригіналу, наскільки це є можливим, таким чином наголошуючи на використанні змін в структурі та семантиці. [19]

Однак дослідники Лощенова І. Ф. та Нікішина В. В. наголошують в своїй статті на тому, що переклад промови, зважаючи на особливості мови, з якої перекладається текст, не є та не може бути ідентичним до оригінального варіанту, що свідчить про необхідність перекладачеві відтворити матеріал максимально наближеним до перворідного зразка шляхом зміни синтаксичних функцій наявних речень, структури побудови словосполучень, частин мови тощо. Таким чином, фахівець має використати згадані вище трансформації задля досягнення бажаного результату. [18: 103]

Метафора – це той художній засіб, без якого не обходиться жодна політична промова та виступ. Будучи одним з найбільш поширених та вживаних в політичному дискурсі елементом стилістики, метафора безпосередньо використовується для порівняння однієї речі з іншою, таким чином підсилюючи стилістичний ефект. Перші рядки інавгураційного виступу Джона Кеннеді містить собі в цей художній засіб:

(3) *We observe today not a victory of party but a **celebration of freedom**—symbolizing an end as well as a beginning—signifying renewal as well as change.*
(JK: URL)

*Сьогодні ми є свідками не перемоги партії, а **торжества свободи**, що символізує кінець – так само як і початок – знаменного оновлення та змін.* [12: 268]

В даному випадку метафора була перекладена шляхом підбору синонімії, яка гармонічно підходить до контексту.

В політичних промовах також часто використовується й метонімія для

заміни значення певного слова на основі суміжності. Звернувшись до першої інавгураційної промови президента від Демократичної партії США Білла Клінтона можна відстежити використання метонімії під час виступу:

(101) *To renew America, we must revitalize our democracy. This beautiful Capital, like every capital since the dawn of civilization, is often a place of intrigue and calculation.* [BC: URL]

Щоб відродити Америку, ми мусимо вдихнути нове життя в її демократію. Наша прекрасна столиця, як і кожна столиця від світанку цивілізації часто була місцем інтриг та хитрих розрахунків. [12: 311]

Як можна помітити з наведеного прикладу, географічні назви, символи та державні установи зазвичай метонімізуються на основі принципу логічної залежності. Також варто відзначити використання перекладачем повного перерозподілу у першому реченні, трансформувавши це в ідіому.

Риторичні питання, тобто, питання, які мають за мету ствердження або заперечення є часто використовуваним стилістичним засобом в політичному дискурсі. Аналізуючи другий політичний виступ Джорджа Буша-молодшого під час інавгурації, можна звернути увагу на використання риторичного запитання:

From the perspective of a single day, including this day of dedication, the issues and questions before our country are many. From the viewpoint of centuries, the questions that come to us are narrowed and few. Did our generation advance the cause of freedom? And did our character bring credit to that cause? (JWB: URL)

З точки зору одного дня, включаючи день цієї церемонії, перед нашою країною стоїть безліч питань та проблем. А в перспективі століть проблеми, що постали перед нами, є нечисленними та нескладними. Чи добилося наше покоління прогресу в справі свободи? І чи допоміг нам у цьому наш характер? [12: 327]

У поданому уривку перекладач вдало зумів використати узагальнення для риторичного запитання, яке передає настрій, посил та мету мовця, при цьому уникнувши порушення мовних норм.

Жодна політична промова не може обійтися без порівняння. Порівняння в

соціально-політичному дискурсі – це спосіб ототожнення, категоризації певних соціальних груп, таким чином набуваючи більше особистісного характеру, дозволяючи схилити на свій бік ширшу аудиторію. В першій інавгураційній промові Барака Обама зустрічається багато випадків використання порівняльних конструкцій:

(12) *Time and again these men and women struggled and sacrificed and worked till their hands were raw so that we might live a better life. They saw America as bigger **than** the sum of our individual ambitions; greater **than** all the differences of birth or wealth or faction. This is the journey we continue today. We remain the most prosperous, powerful nation on Earth. Our workers are no less productive **than** when this crisis began. Our minds are no less inventive, our goods and services no less needed **than** they were last week or last month or last year.* (BO: URL)

Ці чоловіки й жінки невтомно боролися, приносили жертви і працювали до кривавих мозолів, щоб ми з вами жили краще. Вони сприймали Америку як децю більше, **аніж** просто суму наших індивідуальних прагнень, більше, **аніж** усі розбіжності в походженні, багатстві чи фракційній належності. І ця подорож триває й сьогодні. Ми залишаємося найзаможнішою й найпотужнішою країною на Землі. Наші робітники не стали трудитися менш продуктивно відтоді, як почалася криза. Наші голови не стали менш винахідливими, а наші товари – менш потрібними, **аніж** вони були минулого тижня, минулого місяця чи минулого року. [12: 331]

Перекладач використовує упущення в першому реченні, щоб уникнути використання неважливої інформації. Також є наявні інші види трансформацій, так як, наприклад, граматична заміна, узагальнення та конкретизація.

Варто відзначити також й гіперболу, без якої не обходиться жоден політичний виступ чи передвиборча кампанія. Гіпербола – це не лише художній засіб, який вдало знайшов своє місце в політиці, але й є інструментом маніпуляції та розширення більшої кількості прихильників шляхом перебільшення фактів задля отримання підтримки електорату. Дональд Трамп, 45-й президент США від Республіканської партії, є яскравим прикладом особи, яка використовувала гіперболізацію протягом президентських виборів.

Гіпербола також наявна в його інавгураційній промові:

For many decades, we've enriched foreign industry at the expense of American industry, subsidized the armies of other countries while allowing for the very sad depletion of our military; We've defended other nation's borders while refusing to defend our own. And spent trillions of dollars overseas while America's infrastructure has fallen into disrepair and decay. We've made other countries rich while the wealth, strength, and confidence of our country has disappeared over the horizon. One by one, the factories shuttered and left our shores, with not even a thought about the millions upon millions of American workers left behind. The wealth of our middle class has been ripped from their homes and then redistributed across the entire world. (DT: URL)

(14) Протягом багатьох десятиліть ми збагачували іноземну промисловість у збиток американській індустрії; дотували армії інших країн, дозволяючи при тім, на превеликий жаль, виснажуватися нашому війську, ми захищали чужі кордони, відмовляючись захищати свої, і тратили трильйони доларів за океаном, в той час коли американська інфраструктура занепадала і руйнувалась. Ми робили інші країни багатими, а багатство, сила і впевненість нашої країни зникали за обрієм. Один за одним заводи закривались і покидали наші береги, навіть не думаючи про мільйони і мільйони американських робітників, що лишилися позаду. З будинків нашого середнього класу виривали добробут для того, щоб розкинути його по всьому світу. (ІПДТ: URL)

Беручи до увагу інавгураційну промову Джорджа Буша-молодшого, структурно вона не відрізняється від раніше згаданого виступу Франкліна Делано Рузвельта. Він відзначився своїми закликами до боротьби з головними ворогами держави – бідності, нерівності, невігластва та занепаду цінностей. Однак, варто відзначити головну особливість його промов – це використання особових займенників. Дана статистика демонструє застосування займенників в промові Джорджа Буша-молодшого (див. рис. 4) (CSLFU: 273-274):

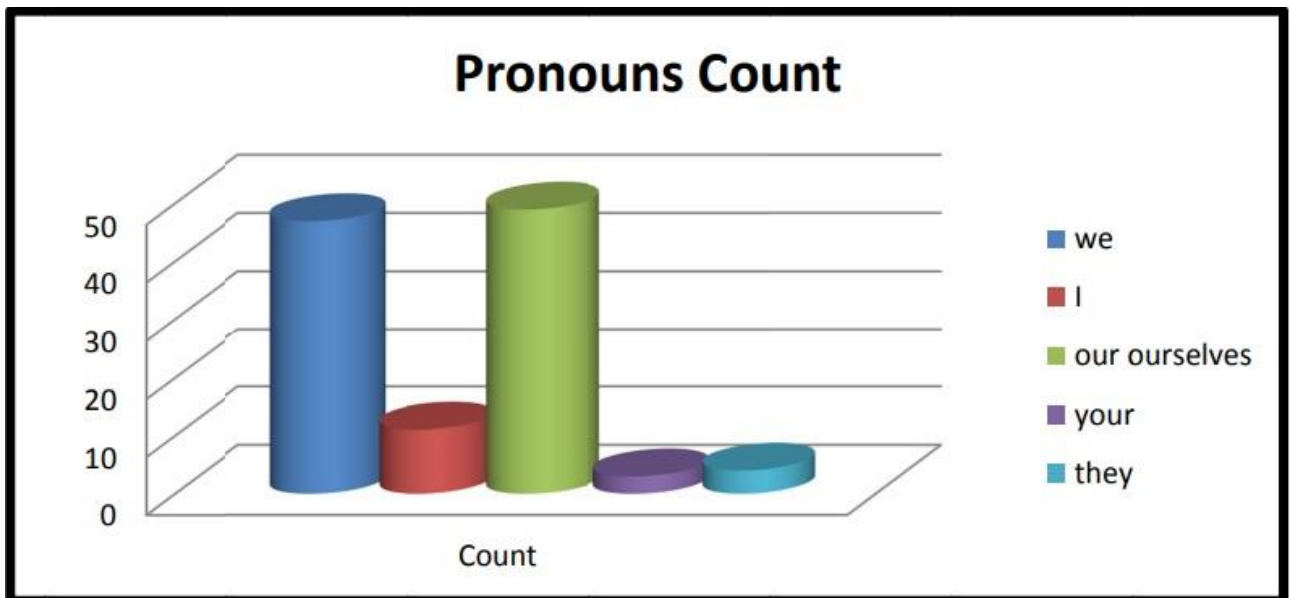

Рис. 4. Використання займенників Джорджем Бушем-молодшим під час промови. (CSLFU: 273-274)

Отже, як можна помітити, президент Буш постійно використовував форми «we» та «our», «ourselves» під час промови, стараючись максимально уникати вживання займенника першої особи. Його промова була звернена до народу, й Буш, як представник уряду, ототожнював себе саме з суспільством, вважаючи себе його частиною. Таким чином, мовець переконував населення в тому, що досягти успіху та подолати усі перешкоди можна лише згуртувавшись та об'єднавшись.

Вживання модальності є іншою особливістю церемоніальних промов. Вчені Р. Мансур, І. Рубаб, В. Шахзад підкреслюють, що модальність додає певної витонченості мовленню, використовується для демонстрації власного ставлення до певного середовища, ідеології та політики. Протягом першої інавгураційної промови, Джордж Буш-молодший вжив усього 37 модальних дієслів, серед яких найбільше було вжито «will» (24 рази). Нижче представлена повна статистика вжитку модальних дієслів (див. рис. 5) (CSLFU: 275):

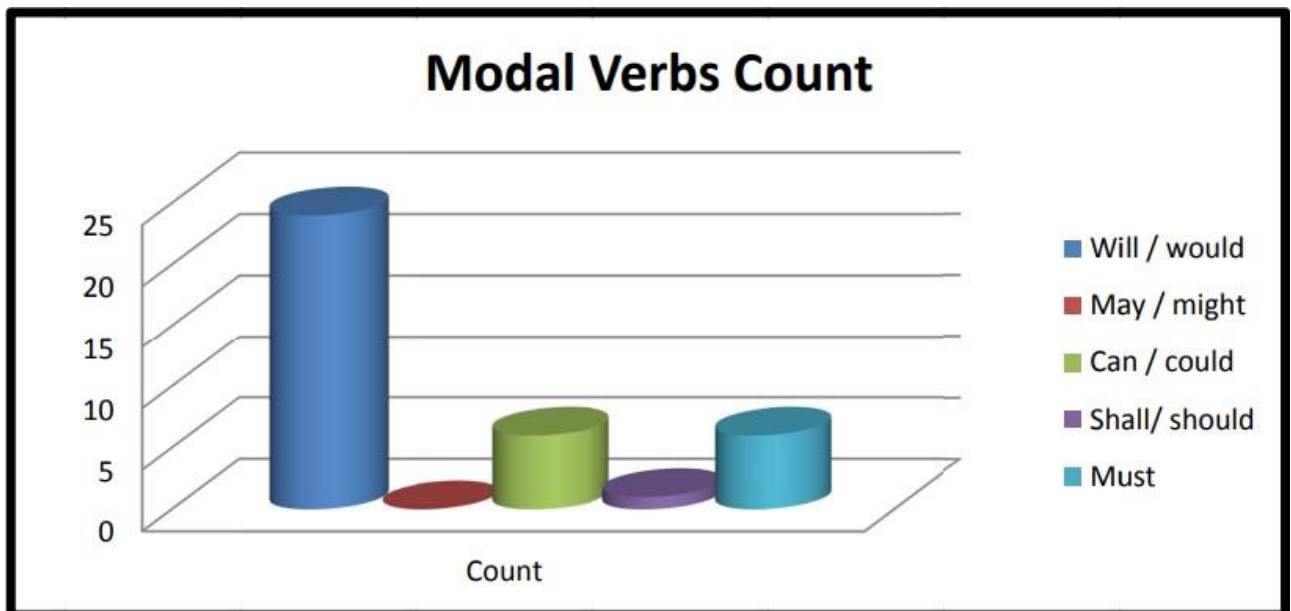

Рис. 5. Використання модальних дієслів Джорджем Бушем-молодшим під час промови. (CSLFU: 275)

Наведена вище статистика свідчить про спрямованість діяльності тодішнього президента Сполучених Штатів на майбутнє. Періодично Джордж Буш-молодший вживає під час промови модальні дієслова «can» та «must», демонструючи спроможність, необхідність та обов'язок. Як висновок, перша інавгураційна промова 43-го президента США була зосереджена навколо об'єднання навколо себе електорату, формуючи діалог. Зважаючи на характер виступу, президент ототожнив себе з народом, таким чином не виділяючи себе серед натовпу. Натомість, Джордж Буш-молодший зосередився на тих цінностях, зокрема, свободі, демократії, безпеці та обов'язку, які, на думку суспільства, вважаються спільним здобутком та досягненням, а тому вони варті того, щоб за них боротися. Окрім того, необхідно відзначити й звернення президента до Бога, яке особливо підкреслюється завершальною фразою – «*God bless you all, and God bless America*».

І. Карранца, дослідниця з Національного університету Кордови, що в Аргентині, виділила метафори, які президент використовував під час своєї другої інавгураційної промови: «*a day of fire*», «*the reign of hatred and resentment*», «*the shipwreck of communism*», «*whole regions of the world simmer in resentment and tyranny*» тощо. Також, вчена відзначає, що оратор

використовував такі засоби як паралелізм («*I am grateful for the honor of this hour, mindful of the consequential times in which we live, and determined to fulfill the oath that I have sworn and you have witnessed*»), порівняння («*Violence will gather, and multiply in destructive power, and cross the most defended borders, and raise a mortal threat*») та антитезу («*After the shipwreck of communism came years of relative quiet, years of repose, years of sabbatical - and then there came a day of fire*») [38: 35].

Лощенова І. Ф. та Нікішина В. В. зазначають, що перекладацькі трансформації в їхньому перворідному вигляді зустрічаються досить рідко, наводячи приклади, зокрема, перестановка, що супроводжується подальшою заміною, а граматична трансформація акомпанується натомість лексичною. [18: 104]

Використання художніх засобів в політичному дискурсі свідчить про надзвичайну різноманітність підходів, стратегій та засобів впливу на широкі маси, які варіюються в залежності від особистих якостей мовця. Кожен з наведених уривків інавгураційних промов так чи інакше підкреслює персоналію колишніх президентів. Наприклад, використання маніпуляційних технік за допомогою гіперболи Дональдом Трампом яскраво демонструється в його різких заявах, ставлячи акцент на залученні на свій бік консервативні верстви громадян. Для контрасту можна також провести паралелі з більш поміркованим стилем промови Барака Обами, який проявляється в чіткому окресленні народу Америки як творців фундаменту демократії та стабільності в країні, тим не менш, звертаючи увагу на проблемні ситуації в країні, про які необхідно говорити. Наведені вище приклади засвідчують про те, що в бурхливому політичному житті Сполучених Штатів завжди знайдеться місце для суперечок та непорозумінь, яких не завжди вдасться уникнути.

Звертаючись до прикладів, наведених в даному підрозділі, можна свідчити про вмиле використання перекладачем різних видів трансформацій, звертаючи увагу на емоційний стан спікера та настрої самої промови. Завдяки вдалому підбору відповідників до лексично забарвленої лексики, фахівцеві вдалося не лише адаптувати промови максимально близько до оригіналу, але й

використати увесь потенціал української мови, таким чином перетворюючи згадані політичні виступи у приближений в розумінні текст для пересічного читача.

2.3. Особливості використання маніпулятивних засобів впливу та стратегій персуазивності в церемоніальних промовах

Політика вважається не лише мистецтвом ведення переговорів та ухвалення рішень на державному рівні, але й мистецтвом контролю та менеджменту ресурсів. Політика – це галузь, до якого залучається безліч фахівців, галузь, на яку впливає злагоджена командна робота партнерів. Тим не менш, особистість оратора відіграє вирішальну роль в прийнятті складних рішень чи проведенні переговорів, будь це президент чи навіть федеральний чиновник. Політичний дискурс залучає не лише гарні організаторські навички – він залучає також й вміння красномовства. До вдалого та майстерного контролю політичного середовища в межах країни долучаються різні засоби впливу та стратегії переконанні аудиторії, в тому числі й в церемоніальних промовах.

Використання різних засобів залучення електорату на свій бік потребує неабиякого вміння та досвіду в роботі на державних посадах. Зважаючи на делікатність політики як галузі у цілому, успіх їхнього використання залежить від попередньої підготовки оратора до промови. Особлива увага приділяється не лише стилістичному оформленню промови, а й декорації, особливо, якщо захід проводиться з річниці важливої події. До прикладів можна віднести промову 45-го президента США Дональда Трампа з нагоди вручення дипломів випускникам Академії Військово-повітряних сил США, де сама церемонія відбувалася на великому стадіоні з багатотисячним людом. Паралельно зі спічем Трампа, який висловлює похвалу та повагу тим молодим людям, які, незважаючи на великий вибір професій та подальшого кар'єрного зростання обрали саме збройні сили, камера також фокусується на самих випускниках академії, аудиторії, що зібралася на урочистому заході, а також на жестикулювання екс-президента, таких як військово вітання та рукоштовання. Короткий уривок з промови завершується прольотом військових винищувачів

над стадіоном, що ознаменувало собою перехід молодих людей в лоно збройних сил. Таким чином, ця промова відіграє роль не лише як привітання, але й як спосіб залучення на свій бік громадськості, демонструючи свою близькість до молоді. [66]

Незважаючи на характерну для очільників Білого дому формальність під час церемоніальних промов стосовно річниць важливих подій, Дональд Трамп приділяє особливу увагу подіям американської військової історії. Наприклад, його виступ в червні 2019-го року з нагоди 75-ї річниці висадки в Нормандії та вшануванню пам'яті загиблих був характерний також й тим, що тодішній президент промовив одну з історій очевидців подій 1944-го року з власних вуст. Такий жест був спрямований не лише на вшанування пам'яті ветеранів, але й на встановлення контакту з присутніми під час урочистого заходу, в тому числі й з учасниками війни. [70]

Одним з найпоширеніших засобів впливу та переконання аудиторії є використання популістських заяв, які здатні викликати різноманітний спектр емоцій в реципієнтів. Застосування цієї стратегії на практиці, як правило, призводить до поділу суспільства на прихильників та противників спікера. Незважаючи на ризики, вона активно використовується політиками державного рівня, зокрема Дональдом Трампом.

Президентські вибори в Сполучених Штатах Америки завжди були предметом пильної уваги з боку світової спільноти до кандидатів на посаду очільника країни. Особлива увага також приділяється передвиборчій програмі кандидатів. Дональд Трамп, колишній керманіч країни, провів активну передвиборчу кампанію, яка запам'яталася кількома елементами, що вписалися в його дебют в якості новообраного президента. В першу чергу, це стосується активного використання слів гасел. В першому підрозділі згадувався поділ Роберта МакКлея на чотири соціальні категорії, що використовувалися Дональдом Трампом під час президентських виборів: «ми/вони», «істеблішмент», «Трамп», тобто, він сам як індивід та «іноземці». Інавгураційна промова 45-го президента США містила в собі активне використання слів-гасел, найвідомішої з яких було *“Make America Great Again”*:

“Together, We Will Make America Strong Again. We Will Make America Wealthy Again. We Will Make America Proud Again. We Will Make America Safe Again. And, Yes, Together, We Will Make America Great Again. Thank you, God Bless You, And God Bless America”. (DT: URL)

“Разом ми знову зробимо Америку сильною. Ми знову зробимо її багатою. Ми знову зробимо Америку гордою. Ми знову зробимо Америку безпечною. І так — разом ми знову зробимо Америку великою. Дякую. Хай благословить вас Бог. І, Боже, благослови Америку.” (ІПДТ: URL)

В своїй роботі Роберт МакКлей підкреслює дві частини, які складають собою політичну риторику колишнього президента: слабкість Америки внаслідок вкладання інвестицій в зарубіжний сектор та зростаючий вплив іноземців внаслідок рішень попередньої влади. Трамп, як й попередні керманічі країни до нього, використовує дійсничні параметри в особі займенників, таким чином характеризуючи Америку в якості ослабленої держави, що своїм коштом зміцнила позиції іноземцям шляхом позбавлення себе значної частини капіталу. Автор також відзначає, що категорія «істеблішменту» відзначається Трампом таким чином, що саме завдяки цьому іноземцям вдалося заволодіти робочими місцями та коштами, послабивши позиції країни. (RM: 20)

Зважаючи на приналежність 45-го президента до Республіканської партії, його заяви в цілому можна охарактеризувати як консервативні з основним фокусом саме на прихильників республіканського політичного руху.

Джозеф Байден, на відміну від Дональда Трампа, який в період до його каденції асоціювався в спільноті з бізнес-магнатом та інвестором, аніж з великою політикою, вже мав великий досвід на політичній арені, займаючи до цього посаду сенатора та віце-президента в уряді Барака Обами в період з 2009-го по 2017-й рік, до того двічі намагаючись балотуватися на посаду президента в 1988-му та 2008-му роках. Балотуючись на посаду президента, Джо Байден вже мав необхідний досвід для керування державою.

Інавгураційна промова 46-го президента вирізняється дещо поміркованим тоном в порівнянні з виступом його попередника. Яковенко Ю. Л. у своєму історико-політологічному аналізі відзначають, що головною ідеєю

інавгураційного виступу Джо Байдена був заклик американців гуртуватися задля подолання труднощів, які постали на шляху кожного громадянина, що спіткають народ протягом останнього часу. Це підкреслюється також активним використанням таких понять як «демократія», «єдність», «історія» тощо. Як й Трамп, Байден також вдається до використання дейктичних параметрів, наприклад, вживши займенники «ми», «нас» та «наші» більше ста разів, підкріплюючи своє прагнення та переконання щодо єднання американців проти проблем, що постали. [37: 161]

Гришкова Р. О. наводить більш точну статистику використання характерних понять в інавгураційній промові Джозефа Байдена. Серед них:

- Суспільно-політична лексика (“*unity*”, “*power*”, “*political extremism*”, “*domestic terrorism*”, “*violence*”, “*progress*”, “*security*”, “*historic moment of crisis and challenge*”);
- Градації (“*over the centuries*”, “*today*”, “*tomorrow*”, “*108 years ago*”, “*yesterday*”);
- Дієслова, що означають повторюваність тієї чи іншої дії (“*renewal*”, “*retreat*”, “*resolve*”, “*rebuild*”, “*restore*”); [61: 113]

Стратегія 46-го президента з отримання більшого електорату полягає в апелюванні до багатої історії країни, звертаючись до фундаторів американської державності, таких як Джордж Вашингтон та Авраам Лінкольн. Таким чином, новообраний очільник держави наголошує на нероздільності та великій любові до країни, яка властива усім американцям. Однак, якщо звернути увагу на декорації Капітолію та згадати події перед інавгурацією президента, а саме штурм Капітолію поплічниками екс-президента Трампа можна прослідкувати певний зв’язок, про який відзначає й сам Джо Байден. Це можна прослідкувати в наступних рядках:

(69) *So now, on this hallowed ground where just days ago violence sought to shake this Capitol’s very foundation, we come together as one nation, under God, indivisible, to carry out the peaceful transfer of power as we have for more than two centuries.*(JB: URL)

Тому зараз, на цьому священному місці, де всього кілька днів тому

насильство намагалося розхитати саму основу Капітолію, ми зібралися разом, як одна нероздільна збережена Богом нація, щоб здійснити мирний перехід влади, так, як ми робили це понад два століття. Ми дивимося вперед на наш унікальний американський шлях, невтомний, сміливий, оптимістичний, і встановлюємо наші цілі, цілі нації, котрої – ми знаємо – ми можемо і повинні бути. (ПДБ: URL)

Автори статті також додають, що ця частина промови мала на меті закликати до врегулювання конфлікту та встановлення конструктивного діалогу між протидорчними сторонами. [37: 161]

Як було згадано вище, інавгураційний виступ Джозефа Байдена вирізняється більшою поміркованістю в порівнянні з його попередником, більшому зосередженні на минулому досвіді Америки та уроках, які суспільство винесло з багатой історії держави, сповненої перешкод та незгод. Відзначити необхідно й те, що на відміну від Трампа, Байден повернувся до тенденції з використанням біблеїзмів у своїй промові, які востаннє використовували Барак Обама та Джордж Буш-молодший в своїх інавгураційних промовах. Заяви глави Білого дому в цілому вирізняються позитивним настроєм, акцентуючи увагу на світле майбутнє, якого американці обов'язково зможуть досягти, якщо суспільство об'єднається. Згадана вище стратегія та метод залучення аудиторії на свій бік свідчить про наголошення головних засад, на яких базуються Сполучені Штати Америки – свободи, рівності та єдності, що в цілому характерно для політичної програми Демократичної партії.

Варто згадати про одну з нещодавніх промов Джозефа Байдена, яка стосується різких заяв Трампа щодо НАТО та союзників. Зважаючи на президентські вибори, що тривають в самому розпалі, а також надзвичайно складну військово-політичну ситуацію в Україні, заява керманіча набуває більшого контексту:

(102) Recent days, those stakes have risen. And that's because the former president has set a dangerous and shockingly, frankly, un-American signal to the world. Just a few days ago, Trump gave an invitation to Putin to invade some of our

ally, NATO allies. He said if an ally didn't spend enough money on defense, he would encourage russia, to, quote, "do whatever the hell they want", end of quote. Can you imagine? A former president of United States saying that! The whole world heard! Worst thing is he means it. No other president in our history has ever bowed down to a Russian dictator". [BDCTNRS: URL]

Головною стратегією впливу в цій промові є виклик певної емоції, в даному випадку – гніву та обурення. Використання цього засобу обумовлено не лише обурливими заявами экс-очільника Білого дому, але й його позицією – позицією суперника в президентських перегонах. Джо Байден, як представник Демократичної партії, відзначає в промові, що такі заяви чітко суперечать основній позиції США стосовно захисту країн НАТО. Пізніше він використовує такі слова як *"dumb"* та *"shameful"*, наголошуючи на безглузді заклику Трампа, які здатні спричинити колапс в глобальній безпеці. Необхідно відзначити те, що такі вирази, як правило, не використовуються в традиційних промовах. Однак, варто звернути увагу на тон президента, який вказує на цілеспрямоване навіювання емоцій гніву, нерозуміння та обурення. Сама суть виступу полягає в критиці Дональда Трампа за популістські заяви задля привернення уваги електорату та залучення поплічників до президентської кампанії, через що ця промова набуває не лише політичного, але й більш особистого контексту, наштовхуючи на протистояння двох кандидатів на посаду очільника Білого дому.

Підбиваючи підсумки, варто відзначити те, що стратегії та методи впливу на маси відіграють першочергову роль в залученні на свій бік сподвижників та вірного електорату. Як показали наведені приклади, не останнім за важливістю чинником є особистий досвід оратора, а також його попередня робота в політичному середовищі. Так, Джозеф Байден, до того сенатор штату Делавер та віце-президент в уряді Барака Обами вирізняється більш традиційним підходом до підготовки до урочистих заходів, в той час як Дональд Трамп, більше відомий серед пересічних громадян як бізнесмен, інвестор та телевізійник, виявив схильність до відвертого популізму, гіперболізації як засобе привернення уваги та досягнення мети на політичній арені.

Розділ 3. Практичний підхід та засоби для перекладу церемоніальної промови

3.1. Використання перекладацьких технік у процесі перекладу політичних виступів.

Амбітні політики завжди приковують увагу публіки як видатні особи. Кожна промова, кожне слово, що летить з вуст поважної особи стає предметом численних дискусій. У свою чергу, виникає потреба в адаптації матеріалу для широких мас поза океаном – для того, щоб донести суть того чи іншого повідомлення, закладеного у виступі. Таким чином, посередником або медіатором між політиком та широкими масами стає перекладач, який повинен володіти необхідними навичками та інструментами у своєму володінні задля досягнення бажаного результату. Це необхідно задля досягнення еквівалентного перекладу, який, як відзначає Карабан В. І., має здійснюватися на такому рівні, який би задовольняв передачу змісту при обов'язковому дотриманні норм мови перекладу. [13: 120]

Однак, це не так просто, як може здатися на перший погляд. Справа в тім, що важливим є не скільки зміст сказаного, а скільки оточення та амплуа, яке доповнює образ особистості на сцені. В попередніх розділах було згадано про вмиле використання емотивних елементів в політичних промовах. До таких політиків ми можемо віднести Дональда Трампа, відомого своєю ексцентричністю та в цілому досить неоднозначною поведінкою, яка викликає чимало запитань навіть в американського суспільства. Як й згадувалося в попередніх розділах, така неоднозначність спрямована на залучення на свій бік певного прошарку населення, чії погляди є близькими до таких в Трампа та Республіканської партії в загалом.

Галузь перекладознавства, рівно як й здобутки вчених та фахівців в даній сфері дозволили дещо розширити способи передачі тексту не лише без втрати змісту, але й з доданням тих елементів, які є характерними для мови, на яку перекладається текст-джерело.

Оскільки перекладацькі трансформації вже були зазначені в попередньому розділі, варто оцінити спектр в їхньому використанні. Одним з

найбільш поширених засобів трансформації під час перекладу є субстантивіація, або граматична заміна. Це можна простежити на прикладі інавгураційної промови Джорджа Буша-молодшого:

(1) *We do not accept this, and we will not allow it. Our unity, our union, is the serious work of leaders and citizens in every generation.* (JWB: URL)

Для нас це не годиться, і ми цього не допустимо. Наша єдність, наш Союз — це серйозна робота лідерів та громадян усіх поколінь. [12: 320]

Як можна побачити з прикладу, перекладач граматично замінив підмет “we”, перетворивши його в додаток «нас» у складносурядному реченні. Фахівець також використав лексичний потенціал української мови, тим самим додавши певного забарвлення до цієї частини речення.

Наступною трансформацією, яка є також поширеною в перекладознавчій галузі є транспозиція, або заміна порядку слів у реченні. Загалом, використання заміни порядку в реченні можна помітити майже у всіх політичних промовах. Прикладом також може послугувати інша частина першої інавгураційної промови Джорджа Уокера-Буша:

Violence will gather, and multiply in destructive power, and cross the most defended borders, and raise a mortal threat. (JWB: URL)

(2) *Насильство множитиметься і збиратиметься в руйнівну силу, здатну перехлеснути найсильніші перепони і перетворитися на смертельну загрозу.* [12: 320]

В даному фрагменті перекладач дещо замінив порядок слів, поставивши слово «множитися» на перше місце замість того, як було показано в оригіналі. Порядок був замінений не лише для автентичності, але й для побудови певного логічного ланцюжка, тобто, насильство, про яке говорив екс-президент Буш-молодший, спершу буде накопичуватися, множитися, а потім лиш тоді об’єднуватися та гуртуватися в нову загрозу, яка здатна завдати шкоди громадянам.

Досить часто при перекладі тексту-джерела можна побачити, як деякі частини речення можуть звучати дещо заплутано, або й зовсім незрозуміло для пересічного читача. В такому разі, перекладачі застосовують узагальнення під

час роботи з політичними виступами. Прикладом може слугувати фрагмент інавгураційної промови Дональда Трампа:

(14) *We've defended other nation's borders while refusing to defend our own. And spent trillions of dollars overseas while America's infrastructure has fallen into disrepair and decay.* (DT: URL)

Ми захищали чужі кордони, відмовляючись захищати свої, і тратили трильйони доларів за океаном, в той час коли американська інфраструктура занепадала і руйнувалась. (ПДТ: URL)

Як можна побачити, перекладач дещо узагальнив такі поняття як “disrepair”, “decay”, замінивши їх на більш прості відповідники. Перекладач також замінив вираз “other nation’s” на прикметник «чужий», що досить добре підкреслює меседж Дональда Трампа та надає йому характерного емоційного забарвлення.

Конкретизація, як спосіб певного уточнення інформації вдало виконує свої функції й в перекладі. Коли справа доходить до роботи над адаптацією виступів політичного характеру, цей засіб трансформації стає в нагоді задля надання ефекту прозорості та уточнення інформації. В другій інавгураційній промові Джорджа Вокера Буша міститься такий рядок:

(103) *Did our generation advance the cause of freedom? And did our character bring credit to that cause?* (JWB: URL)

При перекладі на українську мову було замінено присудок “advance”, який був розділений на дві частини речення – присудок «добитися» та додаток «прогресу». В другому реченні перекладач замінив вираз “to bring credit” на більш простіший, однак підходящий за змістом та сенсом присудок «допомогти».

Чи добилося наше покоління прогресу в справі свободи? І чи допоміг нам у цьому наш характер? [12: 327]

Модуляція, або логічний розвиток, є одним з перекладацьких інструментів, що активно використовується під час роботи з текстами публіцистичного характеру. Зважаючи на багатозначність певних лексичних одиниць або речень в англійській мові, фахівці з перекладу нерідко

використовують цей спосіб задля полегшення розуміння матеріалу потенційним читачем. Цей спосіб представлено на прикладі інавгураційної промови Гарі Трумена.

(31) *We are moving on with other nations to build an even stronger structure of international order and justice.* (HT: URL)

Ми співпрацюємо з іншими країнами заради побудови ще міцнішої структури міжнародного порядку та справедливості. [12: 252]

В даному фрагменті перекладач логічно розвинув зміст речення, замінивши вираз “to move on” на «співпрацювати». Отриманий результат демонструє застосування більш прозорого та зрозумілого формулювання, яке полегшує сприйняття реципієнтом.

Часто текст-джерело містить таку кількість інформації, яка може здатися зайвою для розуміння матеріалу. Такі фрагменти, як правило, не впливають на зміст надрукованого, тому перекладачі часто вилучають цю інформацію під час адаптації на іншу мову. Цей спосіб називається опущенням. Нижче наведено сегмент з другої інавгураційної промови Рональда Рейгана з прикладом застосування цього методу:

(37) *We are creating a nation once again vibrant, robust, and alive.* (RR: URL)

Ми відроджуємо націю — живу, здорову та енергійну. [12: 298]

Як можна побачити з представленого фрагменту даного виступу, перекладач повністю прибрав вираз “once again”, замінивши його на тире. В даному випадку суть повідомлення не змінилася, незважаючи на повне вилучення вище вказаного елемента в реченні.

Наступним інструментом, яким часто користуються перекладачі при роботі з текстом-першоджерелом є диференціація. Суть цього засобу полягає у використанні більш вузького значення певного слова у перекладі. Прикладом послугує ще один уривок з інавгураційного виступу Гарі Трумена.

(28) *The peoples of the earth face the future with grave uncertainty, composed almost equally of great hopes and great fears.* (HT: URL)

Народи планети дивляться в майбутнє з великою непевністю, що разом

із тим має в собі великі сподівання та великі страхи [12: 250]

Перекладач в даному випадку дещо узагальнив слово “face”, звівши його до одного значення – «дивитися».

В церемоніальних політичних промовах досить часто використовують ідіоматичні та сталі вирази, які можуть викликати труднощі в невідготовленого реципієнта. В такому разі, перекладачі часто спираються на пошук еквівалентів у відповідниках. Таким способом також називають повною перестановкою. Вона полягає у реорганізації внутрішньої структури речення. Прикладом послугує частина промови Джорджа Буша-старшого під час його офіційного призначення на посаду керівника Білого дому.

(47) For this is the thing: This is the age of the offered hand. And we can't turn back clocks, and I don't want to. But when our fathers were young, Mr. Speaker, our differences ended at the water's edge. (JWB: URL)

Бо справа ось у чому: тепер — епоха простягнутих рук. Ми не можемо повернути годинникові стрілки назад, і я не хочу цього робити. Але коли батьки наші були молодими, пане спікере, то їхні розбіжності скінчилися на самісінькому краю урвища. [12: 307]

Цей приклад демонструє застосування повної перестановки в другому та третьому реченнях – “to turn back clocks” – «повернути годинникові стрілки назад» та “at the water’s edge” – «на самісінькому краю урвища».

Часом в перекладах політичних виступів, промов та дебатів можна помітити додану інформацію, яка не міститься в оригінальному примірнику. Цей прийом називається додаванням, що використовується задля певного заповнення граматичних або семантичних втрат у реченні. Як правило, така інформація слугує для більшого забарвлення того чи іншого меседжу, яке намагається передати мовець. Наприклад, використання цього методу можна помітити у перекладі офіційного виступу екс-президента Білла Клінтона під час другого інавгураційного процесу.

(54) Today we can declare: Government is not the problem, and Government is not the solution. We—the American people—we are the solution. Our Founders understood that well and gave us a democracy strong enough to endure for centuries,

flexible enough to face our common challenges and advance our common dreams in each new day. (BC: URL)

Сьогодні ми можемо заявити: уряд — це не проблема, і уряд не є універсальним засобом вирішення всіх проблем. Ми — американський народ — є засобом вирішення проблем. Наші батьки-засновники добре це розуміли і дали нам демократію достатньо сильну, щоб простояти віки, достатньо гнучку, щоб долати наші спільні проблеми та кожного дня втілювати в життя наші мрії. [12: 314]

Як можна помітити, перекладач доповнив останній рядок першого речення, підкресливши свою думку – те, що уряд не завжди є спроможним вирішити усі питання, які постають перед державою, а саме народ. Поданий вираз емоційно підкреслює повідомлення автора – американці як соціум та колектив є тими, хто здатний вирішувати складні питання без втручання уряду, наголошуючи на тому, що саме народ має усі необхідні засоби та ресурси, щоб долати перешкоди.

Отже, американський політичний дискурс пропонує широкий спектр матеріалів, промов, виступів та диспутів, які представляють як високий інтерес, так й значний виклик навіть для досвідченого перекладознавця. Завдяки наявності значного арсеналу інструментів та методів в розпорядженні фахівців вдається передати суть, значення, повідомлення та наративи обох партій в повному обсязі. Втім, політичні реалії, як й курс партій мають здатність змінюватися та еволюціонувати з часом, що в свою чергу вимагає пильної уваги з боку перекладачів, залучених до роботи з текстами урочистого характеру. Багатогранність та комплексність американського політичного дискурсу простежується й на тлі президентських перегонів 2024-го року, які наразі є головною темою для дискусій не лише в засобах масової інформації, але й в суспільному колі. В даному випадку, перекладачі займають місце тих, хто здатен розшифрувати та передати важливий меседж кандидатів суспільству, який має послугувати відповіддю на безліч важливих питань для української громадськості на тлі повномасштабної війни з росією.

3.2. Адаптація культурних реалій у промовах президентів.

Політичний дискурс представляє надзвичайно широкий спектр текстів, що містять в собі різні культурні елементи. Коли справа заходить до політичної ситуації в Сполучених Штатах Америки на рівні сенату, то варто не забувати, що дві найбільші політичні партії – Демократична та Республіканська – демонструють різні напрямки, бачення та шляхи розвитку держави. Те ж саме стосується й культурних аспектів кожної з партій, які демонструються під час масштабних церемоніальних заходів та засідань.

Культурні аспекти, рівно як й цінності, можна простежити не лише в політичних виступах, але й в дописах в мережі. Далі будуть продемонстровані наявні приклади з постами президента Джо Байдена та його опонента Дональда Трампа в соціальній мережі X (до 2023-го року була відомою як Twitter), що підкреслює їхній особистий підхід на політичній арені.

(104) My father used to say that a job was about a lot more than a paycheck. It was about your dignity, your respect, your place in the community. It was about being able to look your child in the eye and say it was going to be okay. That's the economy I'm determined to build. (XPB: URL)

Допис належить Джо Байдену, який є представником Демократичної партії. В оригінальному пості можна прослідкувати певну поміркованість, розсудливість, звернення до людських чеснот, таких як гідність, повага та місце в суспільстві. Цікавим моментом є те, що президент в наведеному дописі використовує етос задля створення ефекту щирості. Завдяки зверненню до свого минулого автор посту спрямовує свої зусилля на ототожнення з людськими якостями, до яких пересічна особа має прагнути. Однак, найбільш важливим є те, що це є способом демонстрації ідеології партії для широких мас, фактично, доносячи своє повідомлення шляхом взаємодії з електоратом через соцмережі. При адаптації даного фрагменту на українську мову, перекладачеві необхідно передати повідомлення таким чином, щоб його суть була присутня в повному обсязі.

Наступним прикладом буде допис 45-го президента Дональда Трампа в тій самій соціальній мережі. Цей пост демонструє зовсім інший настрій та риторичку, відмінну від його опонента.

(105)*must stay strong and fight back with vigor. Stop working soooo hard on being politically correct, which will only bring you down, and continue to fight for our Country. The losers all want what you have, don't give it to them. Be strong & prosper, be weak & die! Stay true....* (XDT: URL)

Перше, що може кинутися в очі перекладачеві – це емоційне забарвлення, яке підкреслює стиль екс-президента Трампа. В попередньому розділі згадувалося його часте використання гіперболізації як засобу впливу на аудиторію. Подібний спосіб простежується й в даному фрагменті. Передостанній рядок (“*Be strong & prosper, be weak & die!*”) є схожим на лозунг та є своєрідним закликком. Трамп, як представник Республіканської партії демонструє не лише повідомлення та ідеологію партії, але й власне ставлення. Мова екс-президента супроводжується емотивністю, яку можна порівняти з обуренням. Цей аспект дещо нагадує вираз «Вживають найсильніші». При адаптації допису на українську мову, перекладачеві, як й у випадку з повідомленням Джо Байдена, необхідно повноцінно передати ідею, думку та наративи Дональда Трампа, які в свою чергу є трансляцією ідеологією партії, й, в свою чергу, культурним аспектом, який вирізняє американський політичний дискурс від інших.

В статті “How the Linguistic Styles of Donald Trump and Joe Biden Reflect Different Forms of Power” автори, цитуючи таких дослідників як Russell B. та Brinke & Keltner звертаються до теорії сили як засобу настанови та підкреслюють, що сила як концепт пов’язується зі спільністю. Таким чином, цей погляд розцінюється як спосіб звернутися до добробуту та соціальної координації. Прихильники соціального аспекту теорії сили схильні бачити цю ідею в її більш традиційному прояві з фокусом на колективні інститути та згоду як найбільш прийнятну форму політичної організації. [62: 634]

Отже, озираючись на думку авторів статті, можна досягти висновку, що в обох дописах, вказаних вище, простежуються елементи сили, які таким чином є ядром ідеології обох сторін. З іншого боку, розуміння сили в представників обох партій докорінно відрізняється – демократи демонструють більшу поміркованість та розсудливість, в той час як республіканці вдаються до

більш рішучих дій, нерідко підкріплених відкритим популізмом Дональда Трампа. Культурні відмінності в політиці обох партій є наскрізними, а тому є ключовими при перекладі та адаптації на українську мову.

Як відомо, в 2024-му році стартувала президентська кампанія, головними учасниками якої стали Джо Байден та Дональд Трамп. Втім, за час каденції 46-го президента США Байдена постало кілька проблем, які стали темою для запеклих дискусій в подальших дебатах між двома кандидатами – імміграція, складна ситуація на півдні країни на кордоні з Мексикою, зростаючий рівень злочинності, расове та етнічне різноманіття в Сполучених Штатах. Також, ці теми об'єднуються під назвою «культурна війна» та «пробудження». (CIBTV: URL)

Автори статті також навели статистики, що демонструє різницю між виборцями стосовно кількох важливих тем, згаданих вище. Вони демонструють не лише ключові культурні проблеми під час президентської кампанії, але й бачення електорату щодо вирішення тих чи інших проблем (див. рис. 6) (CIBTV: URL):

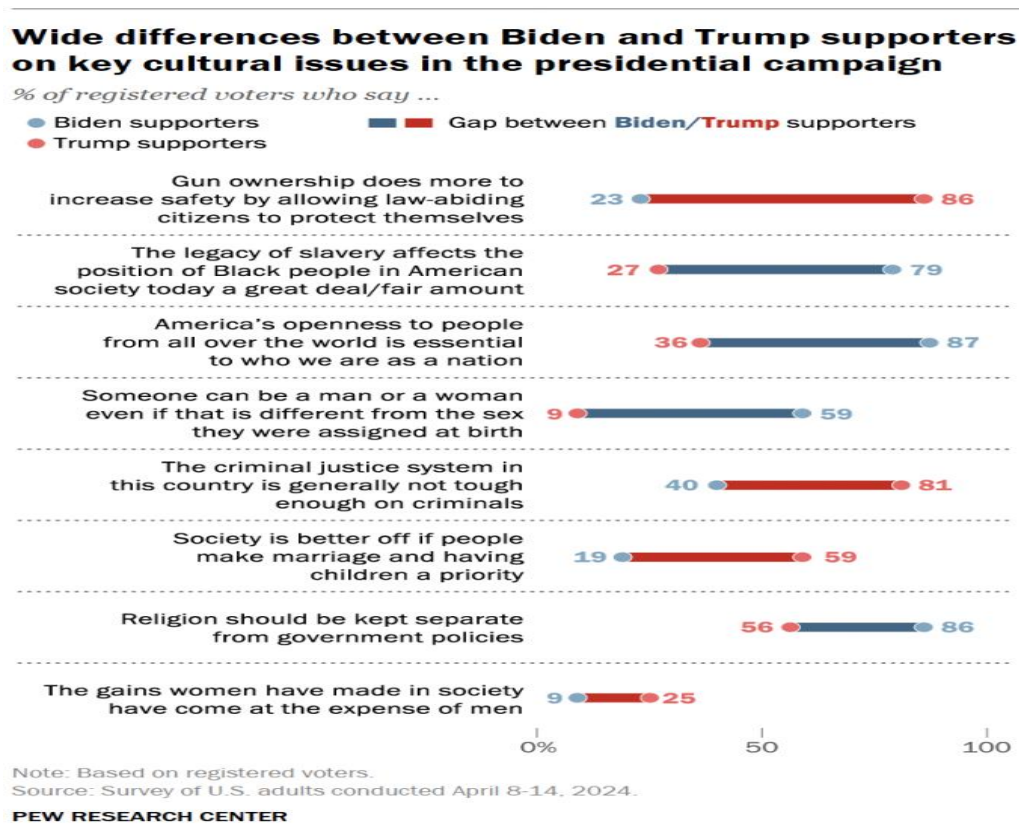

Рис. 6. Результати опитування, проведених з 8-го по 14-те квітня 2024-го року

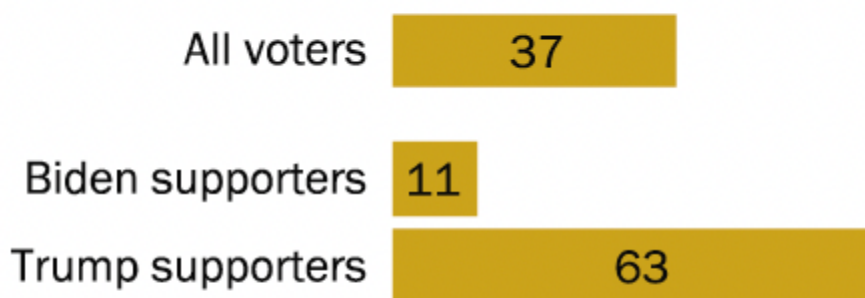
щодо сприйняття прихильниками Байдена та Трампа різних культурних питань.

(CIBTV: URL)

Як можна побачити зі статистики, електорат Джо Байдена та Дональда Трампа демонструють абсолютно різне ставлення та судження щодо культурних питань під президентської кампанії. В деяких категоріях існує чимала прірва, що вочевидь підкреслює приязність обидві частини аудиторії до тих партій, які є найбільш близькими за поглядами. Нижче також наведено статистику щодо проблеми нелегальної міграції (див. рис. 7) (CIBTV: URL):

Sharp divide between Biden and Trump supporters over the need to deport undocumented immigrants in the U.S.

% of registered voters who say there should be a national law enforcement effort to deport undocumented immigrants currently living in the U.S.

Note: Based on registered voters.

Source: Survey of U.S. adults conducted April 8-14, 2024.

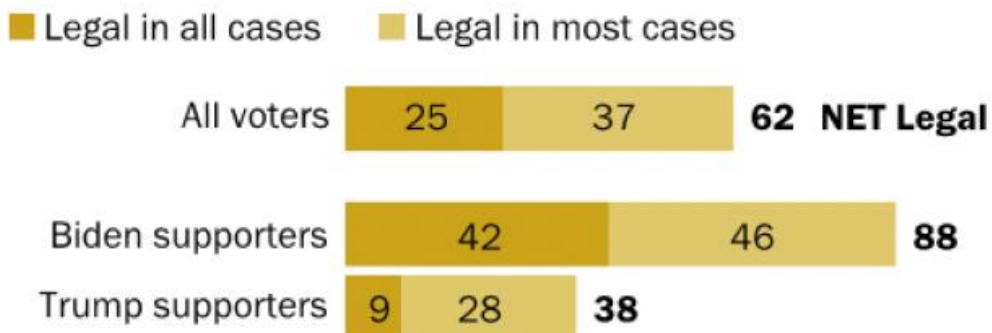
PEW RESEARCH CENTER

Рис. 7. Результати опитування щодо необхідності депортації нелегальних мігрантів. (CIBTV: URL)

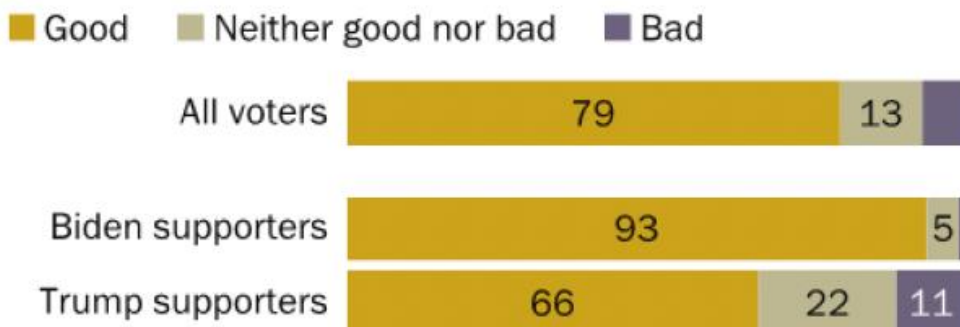
Проблема нелегальної імміграції в США стала запеклою темою для дискусій. Часом в американських медіа стверджується, що з потоком мігрантів з півдня зростає також й рівень злочинності. Як можна зрозуміти з даних опитування, більша частина електорату підтримує Дональда Трампа в його методах вирішення проблеми незаконної міграції. Далі буде представлено статистику щодо проблеми абортів (див. рис. 8) (CIBTV: URL):

How Biden and Trump supporters view legal abortion, access to contraception

% of registered voters who say abortion should be ...

% of registered voters who say birth control pills, condoms and other forms of contraception being widely available is ___ for society

Note: Based on registered voters. No answer responses not shown.
Source: Survey of U.S. adults conducted April 8-14, 2024.

PEW RESEARCH CENTER

Рис. 8. Результати опитування прихильників Трампа щодо їхнього ставлення до легальних абортів. (CIBTV: URL)

В даному випадку, опитування продемонструвало куди більш рівномірні результати, аніж попередні статистики. Згодом, вище згадані ключові проблеми були активно обговорені під час дебатів Дональда Трампа та Джо Байдена. Як засвідчили в подальшому результати дискусії, кожна зі сторін намагалася вхопитися за той чи інший аргумент, щоб перемогти суперника. Таким чином, можна цілком свідчити про те, що отримані дані були використані під час підготовки до дебатів. [54]

Перекладач, що займається перекладом інавгураційних промов під час активної президентської кампанії повинен слідкувати не лише за змістом урочистого виступу, але й культурологічним елементом, які часто стає наскрізним в передачі меседжу певній категорії населення. Роботі над перекладом політичного виступу має передувати детальний огляд наративів та політики партій, які представляють кандидати. Для американського суспільно-політичного дискурсу характерні дещо відмінні від українського культурні елементи: до них належать проблеми з нелегальною імміграцією з Мексики та незаконним перетином кордону, проблема вільного володіння вогнепальною зброєю, проблема легалізації абортів тощо. Як довели останні дебати між кандидатами від Демократичної та Республіканської партій, ці критичні для американського суспільства моменти підлягають бурхливому обговоренню та спекуляціям щодо вирішення цих питань. [54]

Отже, адаптація культурних аспектів під час перекладу полягає в попередньому аналізі передвиборчої програми кандидатів на пост президента, розгляді політики партій від яких балотується той чи інший політик та оцінці викликів, які постають перед суспільством. Оскільки американський політичний дискурс є надзвичайно широким за масштабами, його вплив на світ поширюється не лише завдяки економічній присутності держави, але й завдяки лідерству та дипломатії. Перекладач як фахівець повинен розумітися на культурних аспектах країни, з мови якої він адаптує текст-першоджерело та зважати на ті перешкоди, які повстають перед державою задля подальшої успішної передачі меседжу для читачів. Саме врахування цих особливостей та застосування необхідних перекладацьких технік та засобів є запорукою гарного

остаточного результату.

3.3. Способи збереження емотивного компоненту церемоніальної промови у перекладі українською.

Переклад матеріалу політичного спрямування включає в себе не лише передачу суті повідомлення максимально доступним та зрозумілим для читача способом, але й збереження емоційної характеристики оратора, яка є ключовою для переконання та схвалення на свій бік широких мас.

Коптілов В. М. вважає, що емоційна забарвленість в усній та письмовій формі здатна відтворюватися як граматично, так й лексично. Автор також додає, що ця експресивність здатна проявлятися навіть в тих стилях письма, які, здавалося б, є емоційно-нейтральними за своєю сутністю. [15: 1]

Зазначене вище твердження виводить політичний на передній план, оскільки він належить до офіційно-ділового стилю мовлення та письма, який, згідно з твердження Коптілова В. М. є нейтральним за емоційною експресивністю. Однак, переклад пов'язаний не лише з письмовим текстом, але й з візуальною складовою: жоден з політичних виступів не був би переконливим для тієї чи іншої категорії осіб, якби не візуальна експресія – рухи, жестикуляція, погляд та вираз обличчя.

Переломним моментом для обох кандидатів – Джо Байдена та Дональда Трампа стали дебати в червні 2024-го року, які транслювалися телевізійною компанією CNN. Це дозволило зацікавленим особам отримати доступ до трансляції наживо. Так чи інакше, цей захід став ключовим в подальшій президентській кампанії Демократичної партії.

По-перше, варто звернути увагу на перші секунди після початку теледебатів. Джо Наварро, автор статті “Biden’s Voice, Trump’s Smile, And More Body Language Tells From the Debate” в медіа-організації Politico відзначив кілька ключових моментів, які істотно вплинули на результат дебатів для Джо Байдена:

- **Вік Байдена одразу виявив себе після першого кроку до сцени.** Автор підкреслив, що скута хода президента одразу видала його поважний вік, що, однак, на думку Джо Наварро, не є ознакою прояву розумового спаду. Тим

не менш, Байдену було досить складно утримати рівновагу. Дональд Трамп, на протипагу своєму опонентові, мав деякі візуальні зміни, що включало не лише його впевнену та розкуту ходу, але й засмагу. Автор порівняв Трампа з Джоном Кеннеді під час його телевізійних дебатів з Річардом Ніксоном. На фоні Байдена, екс-президент виглядав бадьорішим;

- **Мова жестів Байдена.** Автор порівнює Байдена з нерухомим монументом протягом першої половини дебатів. Трамп, на відміну від 46-го президента, демонстрував багатство власної мови тіла – його активна та агресивна жестикуляція робила його тези живими та переконливими для середнього глядача. Таким чином, Джо Байден виявився дещо скупим щодо невербальної комунікації;

- **Впевненість Трампа.** Тут є кілька особливостей, які варто відзначити. Одним з елементів, який виокремив автор є його вираз обличчя. Він також назвав це ідіосинкратичною поведінкою, коли мовець демонструє свою неприязнь до тієї чи іншої думки. У випадку 45-го президента, це проявляється у вигляді стиснутих губ. Другою частиною його перформансу є його фальшива усмішка, як додає автор статті. Це є своєрідною захисною реакцією, щитом, який спрямований на те, щоб невербально парировати критику з боку опонента; [45]

Другим головним елементом дебатів були критичні питання, наведені в результатах опитування вище. Однак, були наявні також й інші тези, що стосувалися попередньої кар'єри обох президентів – штурм Капітолію 6-го січня 2021-го року, виведення військ коаліції з Афганістану протягом 2020-2021-х років, а також судимість екс-президента Трампа. Проте, ключовим питанням цих дебатів варто вважати й українське питання, відповіді на яке очікувала як преса, так й пересічні українці. Відповідь Трампа на це питання від ведучого є цікавою з точки зору використання емоційно забарвленої лексики та мови тіла:

(106) *First of all, our veterans and our soldiers can't stand this guy. They can't stand him. They think he's the worst commander in chief, if that's what you call him, that we've ever had. They can't stand him. So let's get that straight. And they like me*

more than just about any of them. And that's based on every single bit of information. As far as Russia and Ukraine, if we had a real president, a president that knew – that was respected by Putin, he would have never – he would have never invaded Ukraine. A lot of people are dead right now, much more than people know. You know, they talk about numbers. You can double those numbers, maybe triple those numbers. He did nothing to stop it. In fact, I think he encouraged Russia from going in. [RBTDT: URL]

В даному фрагменті Трамп демонструє власний темперамент, що проявляється в його знаменитій тактиці – обвинуваченні власного опонента та прибільшенні власної значимості, що підкріплюється його опором на підтримку серед військових, якщо судити зі слів політика в перших кількох реченнях. При перекладі, фахівець повинен перенести емоційно-забарвлену лексику. Воронова З. І. стверджує, що передача емоційної характеристики слова полегшується по причині реалізації значення у вислові, який робить його стилістично-коректним та образним. [6: 129]

Оскільки офіційний переклад тез як Трампа, так й Байдена під час дебатів на українську відсутній, він виглядав би наступним чином:

Перш за все, наші ветерани та вояки просто не виносять цього хлопця. Вони вважають його найгіршим головнокомандувачем, якого вони коли-небудь бачили. Він їх просто виморожує. Тож, будьмо відвертими – я їм куди ближчий до серця, аніж будь-хто з інших. Це підкріплюється кожним клаптиком інформації. Що ж стосується росії та України, то будь в нас справжній президент – президент, якого б поважав путін, то він би за жодних обставин не вторгнувся до України. Багато людей загинуло, куди більше, ніж можна собі уявити. Знаєте, досить часто говорять про цифри. Подвойте, а то й потройте ці цифри. Він не доклав жодних зусиль, щоб зупинити це. Знаєте, я гадаю, що це насправді він захопив росію до вторгнення.

В даному перекладі було здійснено спробу перенесення емоційної лексики разом з використанням тих лексичних одиниць української мови, які дозволили б перенести повідомлення экс-президента більш чітко. Задля підкреслення розкутості Трампа було вирішено використати вилучення та

граматичну заміну в якості головних інструментів під час перекладу, наприклад, в реченні “*You can double those numbers, maybe triple those numbers.*” було вилучено займенник, таким чином утворивши наказовий спосіб дієслова. В наступному прикладі було об’єднано обидва речення “*So let’s get that straight. And they like me more than just about any of them.*” в одне ціле, що свідчить про використання транспозиції та граматичної заміни – «Тож, будьмо відвертими – я їм куди ближчий до серця, аніж будь-хто з інших.» Також в перекладі було використано упущення, де було прибрано частину “*if that’s what you call him*” під час адаптації.

Наступна теза стосується виведення військ з Афганістану, що на додачу до відвертих звинувачень в некомпетентності щодо політики стосовно росії спровокувало негайну відповідь з боку президента Байдена. В цьому фрагменті 45-й президент додатково підкріплює свої звинувачення невдалим рішенням Байдена щодо виведення військ з Афганістану:

(107) *No general got fired for the most embarrassing moment in the history of our country, Afghanistan, where we left billions of dollars of equipment behind, we lost 13 beautiful soldiers and 38 soldiers were obliterated. And by the way, we left people behind too. We left American citizens behind.* (RBTDT: URL)

Так само, як й у відповіді стосовно українського питання, Трамп не стримується щодо критики свого опонента, що підкріплюється додатковою емоційно забарвленою лексикою, переважно прикметниками. Переклад було здійснено зі спробою передати настрої мовця.

Жодного з генералів не було відправлено у відставку за найганебніший момент в історії нашої країни – відхід з Афганістану, де ми залишили цілу купу спорядження на мільярди доларів, втратили тринадцять прекрасних бійців, а тридцять вісім з них було просто вбито. Й більше того, ми залишили там наших людей – ми просто покинули наших громадян.

В даному варіанті найчастіше було використано додавання, що можна побачити в останньому реченні, де було додано прикметник «наші» задля підкреслення важливості життя американців в даному контексті.

Важливо також звернути увагу на відповідь Джо Байдена – як було згадано раніше, президентові не вистачало емоційної виразності, однак, в цій заяві, він був сфокусований на підтверджених фактах, прагнучи спростувати заяви Дональда Трампа. Також його заява починається з відвертої критики попередньої тези свого опонента.

(108) I've never heard so much malarkey in my whole life. Look, the fact of the matter is that we're in a situation where – let's take the last point first. Iran attacked American troops, killed, caused brain damage for a number of these troops, and he did nothing about it. Recently – when he was president, they attacked. He said they're just having headaches. That's all it is. We didn't do a thing when the attack took place, number one. Number two, we got over 100,000 Americans and others out of Afghanistan during that airlift. Number three, we found ourselves in a situation where, if you take a look at what Trump did in Ukraine, he's – this guy told Ukraine – told Trump, do whatever you want. Do whatever you want. And that's exactly what Trump did to Putin, encouraged him, do whatever you want. And he went in.
(RBTDT: URL)

Цей уривок було перекладено таким чином, щоб підкреслити зосередженість 46-го президента на інформації, яка є підтвердженою або підкріпленою спостереженнями в медіа або в обмеженому колі Джо Байдена.

Я ще ніколи в житті не чув такої нісенітничі. Справа в тім, що ми опинилися в ситуації, де – хоча, давайте одразу почнемо з кінця. Іран атакував американські війська, вбивав, спричинив травми багатьом з військових, а він й пальцем не поворухнув з цього привод. Нещодавно, ще за його каденції, іранці знову напали. Він просто сказав, що в наших хлопців просто невеликі труднощі. От й все. Отже, по-перше, коли стався напад, ми нічого не зробили. По-друге, ми евакуювали понад 100 000 американців та громадян інших країн з Афганістану під час тієї повітряної операції. По-третє, ми опинилися в ситуації, коли, якщо згадати діяльність Трампа в Україні, він просто мовив їм робити, що їхній душі завгодно. Точно так само Трамп зробив й з путіним – заохотив його робити все, що йому заманеться. Саме тому він й вторгнувся.

Загалом, у перекладі було задіяно доповнення, як-от, наприклад, в 4-му реченні, де було уточнення сторони, що здійснила напад. Також було використано узагальнення в 5-му реченні, де досить абстрактне в військовому контексті поняття як “headache” було перекладено як «невеликі труднощі».

Однак, незважаючи на звернення до підтверджених фактів, дебати для Джо Байдена наразі прийнято вважати провальними, що в подальшому спричинило його відхід від президентських перегонів. Його місце зайняла віцепрезидент Камала Гарріс, яка до того приймала участь в президентських виборах у 2020-му році.

Ключовим елементом в президентській програмі прийнято вважати замах на Дональда Трампа в липні 2024-го року під час його виступу на мітингу в Пенсильванії. Цей епізод став ключовим у підтримці населення 45-го президента, який збирається стати керівником Білого дому вдруге. Один з абзаців статті, що стосується замаху на колишнього керманіча називає цю подію нагадуванням про загрозу, яке політичне насильство становить для демократії. [40]

Фактично одразу після замаху почало поширюватися фото екс-президента після замаху, яке демонструє його торжество, не дивлячись на поранення. Незважаючи на те, що це лише візуальний елемент його промови в Пенсильванії, це є демонстрацією – демонстрацією того, що він має вплив та необхідну для нього підтримку. Таким чином, замах на життя Трампа став пунктом в його передвиборчій кампанії, який дозволив йому залучити більше прихильників на свій бік (див. рис. 9) (DTAA: URL):

Рис. 9. Кадр, знятий кілька секунд потому після вчиненого замаху

11-го вересня відбулися дебати між Камалою Гарріс, чинним віцепрезидентом США від Демократичної партії США та вже згаданим вище Дональдом Трампом. Для Гарріс це стало дебютом після поразки Джо Байдена в червневих президентських дебатах. Аудиторія очікувала на появу наступника Байдена з абсолютно ідентичними поглядами та баченням геополітичної картини світу. Трамп, очікуючи легкої перемоги, стикнувся з несподіваними перешкодами, які, на думку спільноти, призвели до його поразки на дебатах. Газета *New York Times* наводить декілька ключових факторів, які призвели до блискавичної перемоги нової кандидатки на посаду очільника Білого дому:

- **Гарріс з самого початку розставила пастки.** Як згадується в статті *New York Times*, це була перша зустріч обох кандидатів з 2016-го року. Гарріс нанесла удар практично миттєво, відзначивши, що прихильників 45-го президента стає дедалі менше. Посилання на противників Трампа, які до того працювали в його адміністрації та безпосередньо є членами Республіканської партії поставило колишнього керівника країни в незручне становище. [61]

- **Перехід Трампа до захисту.** Фактично в перші декілька хвилин дебатів кандидатка чітко відзначила чого саме варто очікувати від Дональда Трампа – розмов про іміграції, коли це навіть не є темою для обговорення. Про це докладно свідчить наступний рядок [61]:

(109) *But what we have in the former president is someone who would prefer to run on a problem instead of fixing a problem. And I'll tell you something, he's going to talk about immigration a lot tonight even when it's not the subject that is being raised. And I'm going to actually do something really unusual and I'm going to invite you to attend one of Donald Trump's rallies because it's a really interesting thing to watch. You will see during the course of his rallies he talks about fictional characters like Hannibal Lecter. He will talk about windmills cause cancer. And what you will also notice is that people start leaving his rallies early out of exhaustion and boredom. And I will tell you the one thing you will not hear him talk about is you. You will not hear him talk about your needs, your dreams, and your, your desires.* (RHTPDT: URL)

Як й у випадку з попередніми дебатами, український переклад є відсутнім. Якби він існував, то виглядав би він наступним чином:

Але колишній президент просто ходить околяса замість того, щоб вирішити проблему. І я вам скажу от що - сьогодні увечері він знову почне розмову про імміграцію, навіть якщо ця тема не в порядку денному. Тож я збираюся зробити дещо дійсно унікальне: я запрошую вас відвідати один з мітингів Дональда Трампа - це справді те ще видовище. Ви побачите, що під час своїх мітингів він говорить про вигаданих персонажів, як от, наприклад, Ганнібала Лектера. Він буде говорити про вітряки, які викликають рак. І що ви також помітите, так це те, що люди починають залишати його мітинги раніше через втому і нудьгу. І я скажу вам, що єдине, про що ви не почуєте від нього - це про вас. Ви не почуєте, як він говорить про ваші потреби, ваші мрії, ваші бажання.

Цей переклад містить зміну порядку речення в першому рядку, а також було використано узагальнення у третьому реченні, де вираз “interesting thing to watch” було перекладено як «видовище».

Це змусило 45-го президента перейти на захисні позиції, пояснюючи свої спроби владнати кризу, викликану пандемією COVID, запрошення представників терористичної організації Талібан до заміської резиденції Кемп-

Девід за два роки до виведення військ з Афганістану та його близькість до авторитарних політиків, в особливості до Володимира Путіна. [61]

- **Відкрита неприязнь Трампа до Гарріс.** Трамп не приховував свого презирства до Гарріс, оскільки сприймав її виключно як наступника Байдена, асоціюючи її з економічним застоєм, який мав місце в останні кілька років. Він навіть відкрито називає її «другим Байденом» [61]:

(110) *They have no idea what a good economy is. Their oil policies -- every single policy -- and remember this. She is Biden. She's trying to get away from Biden. I don't know the gentleman, she says. She is Biden. The worst inflation we've ever had. A horrible economy because inflation has made it so bad and she can't get away with that.* (RHTPDT: URL)

Переклад цього уривку виглядав би наступним чином:

Вони поняття не мають, що таке стабільна економіка. Їхня нафтова політика - кожна окрема політика - і пам'ятайте ось що - вона - це Байден. Вона намагається відсторонитися від нього. Вона, мовляв, не знає, хто цей джентльмен. Вона і є Байден. Це найгірша інфляція, яку ми коли-небудь мали. Зруйнована економіка, тому що інфляція зробила її такою, і вона не може цього уникнути.

В даному варіанті було так само використано узагальнення, а саме прізвище 46-го президента було трансформовано в слово «нього».

Гарріс вміло використала емоційний стан 45-го президента як перевагу, вдавшись до маніпулятивної тактики, заявивши, що «81 мільйон американців просто вижили його з президентського крісла». На додачу до цього, вона стверджувала, що «світові лідери просто глузують з Трампа, не бачачи в ньому нічого, окрім сорому». В свою чергу, це викликало емоційну реакцію з боку колишнього керманіча. Найбільш комічною тезою цих дебатів була озвучена в наступних рядках, яка стала предметом глузувань з Трампа в мережі:

(111) *In Springfield, they're eating the dogs. The people that came in. They're eating the cats. They're eating -- they're eating the pets of the people that live there. And this is what's happening in our country. And it's a shame.* (RHTPDT:

URL)

Переклад цієї тези виглядає наступним чином:

У Спрінгфілді приїжджі їдять собак, їдять котів. Вони їдять - вони їдять домашніх тварин тих, хто там живе. І це те, що відбувається в нашій країні. І це ганьба.

В перекладі було вжито узагальнення, замінивши слово “people” на «тих». Також було прибрано друге речення. Натомість, було використано конкретизацію та трансформовано займенник “they” в іменник «приїжджі».

- **Трамп очікував зіткнутися з «другим Байденом».** В статті відзначається, що Трамп намагався прив’язати Гарріс до Байдена, але швидко зіткнувся з перешкодами, які швидко йому нагадали, що він має справу з зовсім іншим політиком, який виявився обізнаним в тактиці колишнього президента. В свою чергу, це й призвело до його провалу. [61]

Однак, незважаючи на очевидну перевагу Гарріс, Трамп не визнав своєї поразки. Для суспільства, в свою чергу, це означало, що подальша президентська кампанія опинилася під загрозою. Втім, ця подія ознаменувала появу Камали Гарріс – до того невідомого політика за межами держави, яка виявилася спроможною не лише протистояти колишньому очільнику Білого дому, але й перемогти його в словесній дуелі.

Теми для обговорення під час дебатів, загалом, не надто відрізнялися від попередніх, однак найбільш цікавим є те як Гарріс передбачила наміри Трампа обговорити проблему імміграції в Сполучених Штатів, знаючи, що це одна з його ключових тем для обговорення. Камала Гарріс дещо нагадує самого 45-го президента під час червневих дебатів – її жвава жестикуляція, впевнений вираз обличчя та мова тіла говорили про її намір перемогти свого опонента. Дональд Трамп мав необережність озвучити наступне під час привітання з Гарріс – «have fun». Як виявилось пізніше, це зіграло злий жарт з політиком. [61]

Гарріс використала маніпулятивні тактики Трампа проти нього самого ж. Це можна прослідкувати в наступних рядках:

(112) *Donald Trump was fired by 81 million people. So, let's be clear about that. And clearly, he is having a very difficult time processing that. But we cannot afford to have a president of the United States who attempts as he did in the past to upend the will of the voters in a free and fair election. And I'm going to tell you that I have traveled the world as vice president of the United States. And world leaders are laughing at Donald Trump. I have talked with military leaders, some of whom worked with you. And they say you're a disgrace. And when you then talk in this way in a presidential debate and deny what over and over again are court cases you have lost, because you did in fact lose that election, it leads one to believe that perhaps we do not have in the candidate to my right the temperament or the ability to not be confused about fact.* (RHTPDT: URL)

Переклад даного фрагменту має такий вигляд:

Дональда Трампа відправили у відставку 81 мільйон людей. Тож давайте це прояснимо. Очевидно, що йому дуже важко це усвідомити. Але ми не можемо дозволити собі мати президента Сполучених Штатів, який намагається, як він це робив у минулому, змінити волю виборців на вільних і чесних виборах. І я скажу вам, що я подорожувала світом як віце-президент Сполучених Штатів. І світові лідери сміються над Дональдом Трампом. Я поспілкувалася з воєначальниками, деякі з яких працювали з вами. І вони кажуть, що ви - просто сором. І коли ви потім так себе поводите на президентських дебатах і заперечуєте те, що знову і знову є судовими справами, які ви програли, тому що ви дійсно програли ці вибори, це наводить на думку, що, можливо, кандидат праворуч від мене не має темпераменту або здатності не плутати факти.

В першому реченні було вжито конкретизацію, переклавши дієслово “fired” на «відправили у відставку». В шостому реченні було використано додавання, де до слова «сором» було додано частку «просто» задля підкреслення емоційного ефекту. Також вираз «you talk in this way» було конкретизовано у речення «ви потім так себе поводите».

Цей фрагмент з дебатів свідчить про попередню підготовку кандидати до дебатів, й цей спосіб виявився ефективним. Це дозволило

заскочити Трампа зненацька та змусити того захищатися від потоку звинувачень щодо ухвалення контраверсійних рішень, згаданих вище. Таким чином, Гарріс зачепила досить болючу тему для 45-го президента, нанісши удар по його іміджу.

Отже, в підсумку, можна свідчити про те, що новий кандидат від Демократичної партії США зуміла отримати перевагу на дебатах не лише завдяки попередній підготовці, але й завдяки особистим якостям, які зіграли ключову роль в перемозі. Гарріс апелює до емоцій телеглядачів, наголошуючи на тому, що «вони заслуговують на краще, аніж на президента, який думає лише про себе». Більше того, маніпулятивна тактика провокації, яку вона використала проти опонента має дещо спільне з Трампом, однак це спрацювало проти самого колишнього президента. Це дозволило отримати гору над суперником, змусивши перейти того до захисту. Таким чином, новий кандидат виявилася емоційно стійкішою, аніж її конкурент, що в подальшому визначило курс дебатів. В свою чергу, перемога Гарріс ознаменувала новий етап президентських перегонів в Сполучених Штатах Америки.

ВИСНОВКИ

Отже, зважаючи на результати проведеного дослідження даної теми, висновки є наступними.

В даній роботі було розглянуто фрагменти промов як 80-ти річної давнини, так й нещодавні виступи президентів Сполучених Штатів Америки. Незважаючи на те, що церемоніальна промова являє собою заздалегідь підготовлений матеріал відповідного спрямування, кожен з виступів характерний елементами, які є властивими лише окремим політикам. До них, як було відзначено в попередніх розділах, відносяться не лише вербальні, але й невербальні елементи, зокрема жести, міміка та мова тіла. Особлива увага приділяється емотивному аспекту промов, а також використанню стилістичних засобів, як-от, наприклад, гіперболі, метонімії тощо. Однак, незважаючи на різноманітність та унікальність кожного окремого виступу, вони мають дещо спільне – це слова “democracy”, “security”, “freedom” тощо, які є не лише частиною національного коду американського суспільства, але й символами, з якими світ асоціює Сполучені Штати.

Інавгураційні промови за своєю суттю виконують три головні функції: 1) інспіративну, тобто виражає емоційний стан, наприклад, гнів, спантеличення тощо.; 2) декларативна, тобто звернення до народу з повідомленням про прихід до влади нового очільника держави; 3) перформативна, тобто впливає з особистого почуття відповідальності та прагнення президента. Більше того, відзначаються також й наступні види інформації, наявних в політичних виступах: 1) когнітивна інформація, що включає в себе наявність точних фактів; 2) оперативна інформація, яка досить часто слугує закликком до дій (наприклад, «дій», «замислюйся» тощо) та нерідко може стати слоганом для президентської кампанії (наприклад, “Make America Great Again”); 3) емоційна інформація, яка включає в себе емоційно забарвлену лексику, виражену стилістичними засобами, як-от, наприклад, гіперболою, метафорою, метонімією тощо.

Оскільки інавгураційні промови та урочисті виступи, які розглядалися в даній роботі містять собі інформацію та меседжі політичного спрямування, цей

матеріал варто вважати складовою політичного дискурсу. Це підкреслюється не лише політичними термінами, наявними в використаному під час дослідження матеріалі, але й в політичних реаліях та символах, властивих виключно для американського суспільно-політичного життя.

Оскільки політичний дискурс є багатошаровим та тісно переплітається з життям суспільства, в ньому активно застосовуються різні стратегії впливу та переконання задля залучення на свій бік певної категорії осіб. Для цього активно використовуються три елементи риторики: 1) етос, тобто, звернення до статусу мовця задля емоційної апеляції до аудиторії; 2) логос, що полягає в чіткій аргументації позиції автора; 3) пафос – звернення до емотивного аспекту з метою викликати в аудиторії певні почуття. Однією зі стратегій залучення прихильників на свій бік є популізм, якою активно користувався 45-й президент Сполучених Штатів Дональд Трамп, що в свою чергу породило відомий лозунг його президентської кампанії – “Make America Great Again”. До цього можна віднести й тактику відвертого звинувачення своїх політичних опонентів. Це можна прослідкувати в нещодавніх дебатах Трампа та Байдена. Особливість цієї тактики полягає в акцентуванні уваги на прогалинах та провалах в політиці за часів партії, до якої належить суперник, в той час вихваляючи власні здобутки. Також, в політичних виступах 44-го президента США Барака Обами можна прослідкувати використання тактики ототожнення. Перший виступ колишнього голови Білого дому, коли той ще був на посаді сенатора штату Іллінойс, характерний активним залученням етосу. Його використання полягало в певній розкутості Обами, який поділився певною інформацією зі свого особистого життя та походження задля апелювання до аудиторії.

Переклад політичних виступів та урочистих заходів полягає не лише в передачі меседжу того чи іншого політика, але й роботі з відповідною термінологією. Оскільки політичний дискурс США є відокремленим від загальної сфери, то й для нього є характерними окремі поняття, які при перекладі можуть викликати труднощі. Справа полягає в тім, що політичні промови можуть залучати певні елементи військового, публіцистичного дискурсів тощо, що може становити виклик для перекладача.

До практичного підходу під час перекладу матеріалів політичного дискурсу використовуються наступні різновиди перекладацьких трансформацій: 1) синтаксичні, що полягають в зміні синтаксичних функцій словосполучень); 2) семантичні; 3) стилістичні, тобто надають стилістичного забарвлення; 4) морфологічні, тобто заміняють частини мови; 5) лексичні, тобто заміняють те чи інше слово синонімом або подібним за значенням; 6) граматичні, які перетворюють структуру речення.

В результаті дослідження було помічено використання наступних перекладацьких трансформацій під час адаптації текстів: конкретизація, модуляція, узагальнення, граматична заміна, додавання та вилучення. Зазначені матеріали включають в себе велике розмаїття стилістичних засобів: метафори, порівняння, риторичні запитання, гіпербола, метонімія тощо. Подальший аналіз показав, що найпоширенішими способами трансформації були конкретизація, узагальнення, додавання та вилучення.

Отже, переклад політичних виступів може стати значним викликом навіть для досвідченого перекладача, оскільки такі тексти нерідко містять в собі елементи інших дискурсів. Для цього фахівці нерідко звертаються до словників та довідників задля влучного перекладу та адаптації матеріалу українською мовою. Перекладачеві необхідно звернути увагу також на ідіоми та експресивні засоби мовлення, оскільки ці засоби нерідко в собі містять посил та повідомлення певного політика. Використовуючи зазначені вище інструменти, фахівець зможе відтворити матеріал максимально наближено до тексту-першоджерела.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Белих, Д. І., Ковальова, Є. І. (2018). Особливості перекладу англійських фразеологічних одиниць у політичному дискурсі [Peculiarities of translation of English phraseological units in political discourse]. Вісник Національного технічного університету “ХПІ”. Серія : Актуальні проблеми розвитку українського суспільства. Харків : НТУ “ХПІ”, 4, 88-92.;
2. Білоніжка І. С., Чіжова Н. В. Лінгвостилістичні засоби інавгураційної промови Президента США Джозефа Р. Байдена-молодшого. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. 2021. № 48, Т. 1. С. 12-15.;
3. Білоус О. М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень. Кіровоград, РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. 200 с.;
4. Бойко В. А., Болсун А. А. Культурно-символічне наповнення інавгураційних промов українських президентів у контексті націєтворення. Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики. 2020. Вип. 85. С. 134-142;
5. Бондаренко О. Особливості перекладу абревіатур, акронімів і скорочень / О. Бондаренко // Теоретичні й прикладні проблеми сучасної філології. – 2015. – Вип. 1. – С. 76– 83.;
6. Воронова З. Ю. Відтворення в українських перекладах емоційно забарвлених англомовних лексичних одиниць та граматичних конструкцій. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2018 №36 том. – Режим доступу: http://vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v36/part_2/37.pdf;
7. Галич О. Б. Церемоніальна промова як перекладознавча проблема. URL: <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.4.1.18>;

8. Гамова, Г. І. (2019). Публічний виступ як реалізація ораторської майстерності. Лінгвістичні дослідження: Збірник наук. праць ХНПУ ім. Г. С. Сковороди. 50, 156-164;
9. Дискурс – Енциклопедія Сучасної України. – Режим доступу. – <https://esu.com.ua/article-24374>;
10. Дячук Н. В. Особливості політичного мовлення в інавгураційній промові. Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія». Острог : Вид-во НаУОА, 2018. Вип. 2(70), червень. С. 76–79;
11. Загнітко А. П., Данилюк І. Г. Українське ділове мовлення: професійне і непрофесійне спілкування. Донецьк : ТОВ ВКФ “БАО”, 2004. 480 с.
12. Інавгураційні промови президентів США / за ред. Е. Прутнік, В. Тейлор. Х.: Фоліо, 2009. 142 с.;
13. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Ч. Лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні труднощі / В. І. Карабан. – Вінниця : Нова книга, 2001. – 303 с.
14. Кобзева О. О. Особливості організації сучасного електорального дискурсу. Закарпатські філологічні студії. Вип. 9. Том 1. 2019. С. 93–98.
15. Коптілов В.М. Теорія і практика перекладу. Київ, 2003. 185 с;
16. Крапива Ю. В., Крікун Д. А. Політична промова як різновид політичної комунікації. Закарпатські філологічні студії. Вип. 11, Т. 2. С. 42-45.;
17. Лобода В. А. Перекладацькі трансформації: дефінітивний характер та проблема класифікації // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2019. № 43. том 4. С. 72-74.;
18. Лощенова І. Ф., Нікішина В. В. Перекладацькі трансформації як ефективний засіб досягнення адекватності перекладу. Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Філологічні науки. 2014. Кн. 3. С.102—105.;
19. Максимов С. Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Теорія та практика перекладацького аналізу тексту для студентів факультету перекладачів та факультету заочного та вечірнього навчання: Навчальний посібник. Київ: Ленвіт, 2006. 157 с.;

20. Моркотун, С. (2017). Відтворення експресивності образних засобів при перекладі текстів політичного дискурсу. [Reproduction of the expressiveness of figurative means in the translation of texts of political discourse]. Синопис : текст, контекст, медіа, 3(19). Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/24790/1/15.pdf>;
21. О. В. Решетар. Стилiстичнi засоби в полiтичному дискурсi США (на матерiалi iнавгурацiйної промови Джо Байдена). – Стаття;
22. Особливості визначення політичної мови / В. Петренко // [Політичний менеджмент](#). - 2007. - № 2. - С. 16-24. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PoMe_2007_2_4;
23. Особливості перекладу політичного дискурсу / Іщенко Т. В. – 2021. – С. 52-54. – Режим доступу: https://dspace.megu.edu.ua:8443/jspui/bitstream/123456789/3277/1/megu.rovno.ua.%D0%92%D1%81%D0%B5%20%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%B8_%D0%9B%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BF%D0%B0%D0%B4_2021_%D0%A7.2-52-54.pdf;
24. П-84 Specialized Translation from a Cognitive-Discursive Perspective / Професійно-орієнтований переклад у когнітивно-дискурсивному ракурсі: Навч. Посібник / В. Г. Ніконова, Ю. В. Кононець, Х. Б. Мелько, Е. В. Польова, В. Б. Скрябіна, В. П. Сніцар, О. І. Чернікова. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2018. 426 с.;
25. Політична промова та її просодичні характеристики / О. В. Падалка // [Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки : Філологічні науки. Мовознавство](#). - 2012. - № 6. - С. 66-69. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvnuflm_2012_6_17;
26. Принципи структурно-семантичної організації політичних промов президента США Барака Обами / М. Б. Тхір // [Нова філологія](#). - 2011. - № 44. - С. 149-152. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Novfil_2011_44_43;
27. Приходько, Н. А. (2014). Гумористична складова політичного дискурсу у промовах Барака Обами [Humorous component of political discourse in the

- speeches of Barack Obama]. Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства : матеріали всеукраїнської наукової конференції викладачів, аспірантів, співробітників та студентів. Суми : СумДУ, 2014, 61–62.;
- 28.** Романчук Л.О. Лексико-стилістичні прийоми сугестивного дискурсу в політичній сфері. Гуманітарний вісник. Іноземна філологія. 2004. Вип. 8. С. 122–125. – Режим доступу: <https://doi.org/10.26565/2227-8877-2020-91>;
- 29.** Серажим К. С. Дискурс як соціолінгвальний феномен сучасного комунікативного простору (методологічний, прагматико-семантичний і жанрово-лінгвістичний аспекти: на матеріалі політичного різновиду українського масово-інформаційного дискурсу): дисертація д-ра філол. наук: 10.01.08 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. Інститут журналістики. - К., 2003.
- 30.** Сербенська О. А. Культура усного мовлення. Практикум : навч. посіб. Київ, 2004. 216 с.
- 31.** Соловей Г. С. Політична лексика як об'єкт перекладу (на матеріалі текстів політичних заяв, звернень, промов, статей та анекдотів) : автореф. дис... канд. філол. наук : 10.02.16 / Ганна Сергіївна Соловей . – Х., 2011. – 20 с;
- 32.** Стецик Т. С. Лінгвопрагматика стратегії персуазивності в дебатах і промовах сучасних американських політиків: дис... канд. філол. наук: 10.02.04.Чернівці, 2015. 262 с.;
- 33.** Стратифікація жанрового розмаїття текстів промов президентів Сполучених Штатів / В. І. Савчук / ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» м. Переяслав-Хмельницький, Україна. – Режим доступу: <https://doi.org/10.31174/SEND-Ph2018-152VI45-14>;
- 34.** Судус Ю. В. Мовленнєві тактики реалізації стратегії дискредитації в англomовному дипломатичному дискурсі. Запоріжжя : ЗНУ, 2018. 289 с.;
- 35.** Усенко М. Особливості перекладу політичного дискурсу / М. Усенко //Матеріали IV Всеукраїнської студентської науково-технічної

- конференції «Природничі та гуманітарні науки. Актуальні питання», 19–20 квітня 2011 року – Т. : ТНТУ, 2011 – Том 2. – С. 314. – (Гуманітарні науки);
- 36.** Фесенко І.Л. Особливості перекладу політичних промов та текстів. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2015_55_96;
- 37.** Яковенко Ю. Л., Болотіна Е. В., та Кваша О. П. Інавгураційні промови президентів США Ф. Рузвельта та Д. Байдена: Історико-політологічний аналіз. URL: <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2023.32.25>;
- 38.** 2008. Strategic Political Communication: A Leader’s Address to The Nation. Nueva Revista de Lenguas Extranjeras. Vol. 10. pags. 25-56. Mendoza: Univ. Nacional de Cuyo;
- 39.** American Political Discourse: Outsider Perceptions and Attitudes: Boryana Kostova. Studies in Linguistics, Culture, and FLT – Volume 5. – Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/342427495_American_Political_Discourse_Outsider_Perceptions_and_Attitudes;
- 40.** 'Assassination attempt on Trump reopens chilling chapter,' reports US media | World News – Business Standard. – Режим доступу: https://www.business-standard.com/world-news/assassination-attempt-on-trump-reopens-chilling-chapter-reports-us-media-124071400208_1.html;
- 41.** Bánhegyi, M. (2014). Translation and Political Discourse. Acta Universitatis Sapientiae, Philologica, 6 (2), pp. 139–158.;
- 42.** Barack Obama. Ebenezer Baptist Church Address, delivered 20 January 2008, Ebenezer Baptist Church, Atlanta. – Режим доступу: <https://www.americanrhetoric.com/speeches/barackobama/barackobamaebenezerbaptist.htm>;
- 43.** Barack Obama’s Acceptance Speech (2008, August 28). Retrieved January 21, 2021, from The New York Times website, <https://www.nytimes.com/2008/08/28/us/politics/28text-obama.html>;

44. Berger, T., Esguerra, A. (2018). The Objects of Translation. In: T. Berger & A. Esguerra (eds.), *World Politics in Translation: Power, Relationality and Difference in Global Cooperation* (pp. 1–21).;
45. Biden's Voice, Trump's Smile, And More Body Language Tells From the Debate – Politico. – Режим доступа: <https://www.politico.com/news/magazine/2024/06/28/trump-biden-debate-body-language-analysis-00165698>;
46. Bielsa, E. & Bassnett, S. (2006). Translation in Global News. Proceedings of the conference held at the University of Warwick 23 June 2006 London. The Centre for Translation and Comparative Cultural Studies, University of Warwick, Coventry CV4 7AL, United Kingdom. – Режим доступа: https://www.academia.edu/29749017/Translation_in_Global_News;
47. Bucholts M. *Language and Identity*. Malden : Blackwell, 2004. P. 369 – 394;
48. Chilton, P. (2004). *Analysing Political Discourse: Theory and Practice*. London, New York: Routledge Taylor and Francis Group. – Режим доступа: <https://voidnetwork.gr/wp-content/uploads/2016/10/Analysing-political-discourse-Theory-and-Practice-by-Paul-Chilton.pdf>;
49. Chilton, P. (2017). Toward a neuro-cognitive model of socio-political discourse, & an application to the populist discourse of Donald Trump. – Режим доступа: https://www.researchgate.net/publication/317152167_Toward_a_neuro-cognitive_model_of_sociopolitical_discourse_an_application_to_the_populist_discourse_of_Donald_Trump;
50. Civil Political Discourse In A Democracy: The Contribution Of Psychology David W. Johnson and Roger T. Johnson. University of Minnesota. In *Peace and Conflict Journal of Peace Psychology*, December 2000. – Режим доступа: <https://www.researchgate.net/publication/247503962>;
51. Cohen-Almagor R. The Limits of Objective Reporting. *Journal of Language and Politics*. 2008.1 (7). Pp. 138–157;
52. Dijk, van T.A. (2009). *Society and Discourse: How Social Contexts Influence Text and Talk*. Cambridge: Cambridge University Press. – Режим доступа:

- <https://discourses.org/wp-content/uploads/2022/06/Teun-A.-van-Dijk-2009-Society-And-Discourse.-How-Social-Contexts-Influence-Text-And-Talk.pdf>;
- 53.** Forms of appeal in Barack Obama’s Presidential Announcement Speech. – Режим доступу: <https://www.studienet.dk/barack-obama/presidential-announcement-speech/analysis/language/forms-of-appeal#heading-2>;
- 54.** Full Debate: Biden and Trump in the First 2024 Presidential Debate | WSJ. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=qqG96G8YdcE>;
- 55.** Full Speech: Pres. Bush Speaks At Shankville 9/11 Ceremony. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=5xL6eaiM14o&ab_channel=NBCNews;
- 56.** Gentzler, E. (2002). Translation, Poststructuralism, and Power. In: M. Tymoczko, E. Gentzler (eds.), Translation and Power (pp. 195–218). Amherst / Boston: University of Massachusetts Press.;
- 57.** George W. Bush. Address to Citadel Cadets, delivered 11 December 2001, Charleston, South Carolina. – Режим доступу: <https://www.americanrhetoric.com/speeches/gwbushcitadelcadets.htm>;
- 58.** Green L. D. Pathos. Encyclopedia of Rhetoric. Oxford: Oxford University Press. 2007. Pp. 574–588;
- 59.** Gryshkova R. O. (2021). STYLISTIC ANALYSIS OF JOE BIDEN’S INAUGURATION SPEECH. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. – Режим доступу: <https://doi.org/10.32838/2710-4656/2021.3-1/19>;
- 60.** How the Linguistic Styles of Donald Trump and Joe Biden Reflect Different Forms of Power, Robert Körner, Jennifer R. Overbeck, Erik Körner and Astrid Schütz. – Режим доступу: <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0261927X221085309>;
- 61.** Key Takeaways From the Trump-Harris Debate – The New York Times. Режим доступу: <https://www.nytimes.com/2024/09/11/us/politics/trump-harris-debate-takeaways.html>;

62. “On Cloud Nine”: Positive memories in American Presidential Speeches (1945-2017). – Режим доступу: <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/1750698018811978>;
63. Political Discourse, Media and Translation. Edited by Christina Schäffner and Susan Bassnett, Cambridge Scholars Publishing. – Режим доступу: <https://www.cambridgescholars.com/resources/pdfs/978-1-4438-1677-9-sample.pdf>;
64. President Trump Delivers Remarks at the U.S. Air Force Academy Graduation Ceremony. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=if2nHdPemZU&ab_channel=TrumpWhiteHouseArchived;
65. The socio pragmatic functions of inaugural speech: A critical discourse analysis approach. – Режим доступу: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0378216612001397>;
66. The Speech that Made Obama President. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=OFPwDe22CoY&ab_channel=THNKR;
67. Translation strategies in political speeches: a case study of Ukrainian translation of president Joseph Biden’s inaugural address. – Режим доступу: <https://czasopisma.marszalek.com.pl/images/pliki/rop/17/rop1707.pdf>;
68. Vasylenko, O. M., Khyzhun, Ya. V. (2021). Translation Strategies in Reproducing the Expressive Means of Public Political Speech: Peculiarities and Techniques. Scientific Journal of National Pedagogical Dragomanov University. Series 9. Current Trends in Language Development, 21. 32–45. <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series9.2021.21.03>;
69. Wang, J. L. (2010). A Critical Discourse Analysis of Barack Obama’s Speeches. Journal of Language Teaching and Research, 1(3), 254-261. Режим доступу: <https://doi.org/10.4304/jltr.1.3.254-26>;
70. WATCH: President Trump’s full speech honoring D-Day veterans at 75th anniversary ceremony. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=yJRtow5MUUM&ab_channel=PBSNewsHour;

71. Zeynalov Eldar Atamali. (2021). VALUES IN AMERICAN POLITICAL DISCOURSE AND MANIPULATION (ON THE BASIS OF SPEECHES BY AMERICAN PRESIDENTS). *Збірник наукових праць ЛОГОΣ*. – Режим доступу: <https://doi.org/10.36074/logos-26.02.2021.v2.14>;

СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

(ПДБ) - Інавгураційна промова Дональда Трампа. URL: <https://zbruc.eu/node/61279>;

(ПДБ) - Інавгураційна промова Дональда Трампа. URL: <https://zbruc.eu/node/61279>;

(BC) – Bill Clinton. URL: <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches>;

(BDCTNRS) - Biden Calls Trump’s NATO Remarks ‘Shameful, Unamerican’. URL: <https://www.bloomberg.com/news/videos/2024-02-13/biden-calls-trump-s-nato-remarks-shameful-unamerican-video>;

(BO) – Barack Obama. URL: <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches>;

(CIBTV) - Cultural Issues, Biden and Trump Voters and the 2024 Election | Pew Research Center. URL: <https://www.pewresearch.org/politics/2024/06/06/cultural-issues-and-the-2024-election/>;

(CSLFU) - Comparative Study of Linguistic Features Used in the Inaugural Speeches of American Presidents: Muhammad Arfan Lodhi, Rashid Mansoor, Waheed Shahzad, Irum Robab & Zunaira Zafar. *International Journal of English Linguistics*; Vol. 8, No. 6; 2018. URL: <https://doi.org/10.5539/ijel.v8n6p265>;

(DT) – Donald Trump. URL: <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches>;

(DTAA) – Donald Trump’s Assassination Attempt. URL: <https://www.euronews.com/culture/2024/07/15/how-ap-photographer-evan-vucci-took-the-defining-image-of-donald-trumps-assassination-atte>;

(GWB) – George W. Bush. URL: <https://millercenter.org/the->

[presidency/presidential-speeches;](#)

(HT) – Harry Truman. URL: <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches;>

(JB) – Joseph Biden. URL: <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches;>

(JK) – John Kennedy. URL: <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches;>

(PHCSPDU) - Public Highly Critical of State of Political Discourse in the U.S. | Pew Research Center. URL: [https://www.pewresearch.org/politics/2019/06/19/public-highly-critical-of-state-of-political-discourse-in-the-u-s/;](https://www.pewresearch.org/politics/2019/06/19/public-highly-critical-of-state-of-political-discourse-in-the-u-s/)

(RBTDT) - READ: Biden-Trump debate transcript | CNN Politics. URL: <https://edition.cnn.com/2024/06/27/politics/read-biden-trump-debate-rush-transcript/index.html;>

(RHTPDT) – READ: Harris-Trump presidential debate transcript. URL: <https://abcnews.go.com/Politics/harris-trump-presidential-debate-transcript/story?id=113560542;>

(RM) - Us and Them: A DESCRIPTIVE ANALYSIS OF DONALD TRUMP'S CAMPAIGN SPEECHES by ROBERT MCCLAY (2017). URL: <https://www.birmingham.ac.uk/Documents/college-artslaw/cels/essays/appliedlinguistics/McClay2017.Trump-Speech-Discourse-Analysis.pdf;>

(RR) – Ronald Reagan. URL: <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches;>

(WNAPBIA) - WBUR Newsroom. Analysis: President Biden's Inaugural Address, Annotated. 2021. – Режим доступа: <https://www.wbur.org/news/2021/01/20/fact-check-joe-bidens-inaugural-address;>

(XDT) - X. – Donald J. Trump (2019). URL: <https://x.com/realDonaldTrump/status/1107273645196537857;>

(XPB) - X. – President Biden (2022) – Режим доступа: <https://x.com/POTUS/status/1556354488922947584;>

ДОДАТОК

№	Речення англійською мовою	Переклад українською мовою
1.	<i>We do not accept this, and we will not allow it. Our <u>unity</u>, our <u>union</u>, is the serious work of leaders and citizens in every generation. And this is my solemn pledge: I will work to build a</i>	<i>Для нас це не годиться, і ми цього не допустимо. Наша <u>єдність</u>, наш <u>Союз</u> — це серйозна робота лідерів та громадян усіх поколінь. І ось моя урочиста клятва: я</i>

	<i>single nation of <u>justice</u> and <u>opportunity</u>. (George W. Bush's First Inaugural Address)</i>	<i>наполегливо працюватиму заради побудови єдиної нації <u>справедливості</u> та <u>рівних можливостей</u>.</i>
2.	<i>Violence will gather, and multiply in destructive power, and cross the most defended borders, and raise a mortal threat</i>	<i>Насильство множитиметься і збиратиметься в руйнівну силу, здатну перехлеснути найсильніші перепони і перетворитися на смертельну загрозу.</i>
2.	<i><u>Did our generation advance the cause of freedom? And did our character bring credit to that cause?</u> (George W. Bush's Second Inaugural Address)</i>	<i><u>Чи добилося наше покоління прогресу в справі свободи? І чи допоміг нам у цьому наш характер?</u></i>
3.	<i>We observe today not a victory of party but a <u>celebration of freedom</u>—symbolizing an end as well as a beginning—signifying renewal as well as change. (John Kennedy's Inaugural Address)</i>	<i>Сьогодні ми є свідками не перемоги партії, а <u>торжества свободи</u>, що символізує кінець – так само як і початок – знаменного оновлення та змін.</i>
4.	<i>«God bless you all, and God bless America». (George W. Bush's First Inaugural Address)</i>	<i>Нехай благословить вас Бог, нехай Бог благословить Америку.</i>
5.	<i>We've made other countries rich <u>while the wealth, strength, and confidence of our country has disappeared over the horizon</u>. (Donald Trump's Inaugural Address)</i>	<i>Ми робили інші країни багатими, а <u>багатство, сила і впевненість</u> <u>нашої країни зникали за обрієм</u>.</i>
6.	<i>After the shipwreck of communism came years of relative quiet, years of repose, years of sabbatical - <u>and then</u></i>	<i>Після краху комунізму настали роки відносної тиші, роки довіри, роки спокою — <u>а потім прийшли</u></i>

	<u>there came a day of fire.</u> (George W. Bush's Second Inaugural Address)	<u>роки вогню.</u>
7.	<i>I am grateful for the honor of this hour, mindful of the consequential times in which we live, and determined to fulfill the oath that I have sworn and you have witnessed.</i> (George W. Bush's Second Inaugural Address)	<i>Я вдячний за урочистість моменту, сповнений почуття відповідальності у зв'язку зі значущістю того часу, в якій ми живемо, і непохитної рішучості виконати ту клятву, яку я приніс, і свідками якої ви стали.</i>
8.	<i>Violence will gather, and multiply in destructive power, and cross the most defended borders, and raise a mortal threat.</i> (George W. Bush's Second Inaugural Address)	<i>Насильство множитиметься і збиратиметься в руйнівну силу, здатну перехлеснути найсильніші перепони і перетворитися на смертельну загрозу.</i>
9.	<i>The <u>enemies of liberty and our country</u> should make no mistake: America remains engaged in the world by history and by choice, shaping a balance of power that favors freedom. We will defend <u>our allies</u> and <u>our interests</u>. We will show purpose without arrogance. We will meet aggression and bad faith with resolve and strength. And to <u>all nations</u>, we will speak for the <u>values</u> that gave <u>our nation</u> birth.</i> (George W. Bush's First Inaugural Address)	<i>Нехай не обманюються вороги свободи та нашої країни: Америка залишається залученою до світових справ — як історично, так і завдяки свідомому вибору; вона формує баланс сил на користь свободи. Ми захищатимемо наших союзників та наші інтереси. Ми демонструватимемо рішучість, але без зверхності та зарозумілості. Агресорам та зловмисникам ми протиставимо рішучість та силу. І для всіх націй ми будемо речниками тих цінностей, що породили нашу країну.</i>

10.	<p><i>Where there is suffering, there is duty. Americans in need are not strangers, they are citizens, not problems, but priorities. And all of us are diminished when any are hopeless. (George W. Bush's First Inaugural Address)</i></p>	<p><i>Там, де є страждання, там має бути обов'язок. Нужденні американці — не чужинці, вони наші громадяни, вони не проблеми, а наші пріоритети. І якщо справи цих громадян будуть безнадійно поганими, то погано буде нам усім.</i></p>
11.	<p><i>And whatever our views of its cause, we can agree that children at risk are not at fault. Abandonment and abuse are not acts of God, they are failures of love. (George W. Bush's First Inaugural Address)</i></p>	<p><i>І хоч якими б ми не бачили її причини, ми згодні, що проблемні діти не винні. Запущеність дітей та жорстоке поводження із ними не є діяннями Бога, вони — наслідки браку батьківської любові.</i></p>
12.	<p><i>Time and again these men and women struggled and sacrificed and worked till their hands were raw so that we might live a better life. They saw America as bigger than the sum of our individual ambitions; greater than all the differences of birth or wealth or faction. (Barack Obama's First Inaugural Address)</i></p>	<p><i>Ці чоловіки й жінки невтомно боролися, приносили жертви і працювали до кривавих мозолів, щоб ми з вами жили краще. Вони сприймали Америку як децю більше, аніж просто суму наших індивідуальних прагнень, більше, аніж усі розбіжності в походженні, багатстві чи фракційній належності.</i></p>
13.	<p><i>This is the journey we continue today. We remain the most prosperous, powerful nation on Earth. Our workers are no less productive than when this crisis began. Our minds are no less inventive, our goods and services no</i></p>	<p><i>І ця подорож триває й сьогодні. Ми залишаємося найзаможнішою й найпотужнішою країною на Землі. Наші робітники не стали трудитися менш продуктивно відтоді, як почалася криза. Наші</i></p>

	<p><i>less needed than they were last week or last month or last year. (Barack Obama’s First Inaugural Address)</i></p>	<p><i>голови не стали менш винахідливими, а наші товари – менш потрібними, аніж вони були минулого тижня, минулого місяця чи минулого року.</i></p>
14.	<p><i>For many decades, we’ve enriched foreign industry at the expense of American industry, subsidized the armies of other countries while allowing for the very sad depletion of our military; We’ve defended other nation’s borders while refusing to defend our own. And spent trillions of dollars overseas while <u>America’s infrastructure has fallen into disrepair and decay.</u> We’ve made other countries rich <u>while the wealth, strength, and confidence of our country has disappeared over the horizon.</u> One by one, the factories shuttered and left our shores, with not even a thought about the millions upon millions of American workers left behind. <u>The wealth of our middle class has been ripped from their homes</u> and then redistributed across the entire world. (Donald Trump’s Inaugural Address)</i></p>	<p><i>Протягом багатьох десятиліть ми збагачували іноземну промисловість у збиток американській індустрії; дотували армії інших країн, дозволяючи при тім, на превеликий жаль, виснажуватися нашому війську, ми захищали чужі кордони, відмовляючись захищати свої, і тратили трильйони доларів за океаном, в той час коли <u>американська інфраструктура занепадала і руйнувалась.</u> Ми робили інші країни багатими, а <u>багатство, сила і впевненість нашої країни зникали за обрієм.</u> Один за одним заводи закривались і покидали наші береги, навіть не думаючи про мільйони і мільйони американських робітників, що лишилися позаду. <u>З будинків нашого середнього класу виривали добробут</u> для того, щоб розкинути його по всьому світу.</i></p>
15.	<p><i>But for too many of our citizens, a</i></p>	<p><i>Але для дуже багатьох наших</i></p>

	<p><i>different reality exists: Mothers and children trapped in poverty in our inner cities; rusted-out factories scattered like tombstones across the landscape of our nation; an education system, flush with cash, but which leaves our young and beautiful students deprived of knowledge; and the crime and gangs and drugs that have stolen too many lives and robbed our country of so much unrealized potential. (Donald Trump's Innaugural Address)</i></p>	<p><i>громадян реальність зовсім інша: матері та діти, які опинилися в злиднях наших міст; проіржавілі заводи, розкидані як надгробки по ландшафтах нашої країни; система освіти, що повна грошей, але випускає наших молодих і красивих випускників без знань; і злочинність, і банди, і наркотики, що вкрали надто багато життів і позбавили нашу країну так багато нереалізованого потенціалу.</i></p>
16.	<p><i>Together, We Will Make America Strong Again. We Will Make America Wealthy Again. We Will Make America Proud Again. We Will Make America Safe Again. And, Yes, Together, We Will Make America Great Again. Thank you, God Bless You, And God Bless America. (Donald Trump's Inaugural Address)</i></p>	<p><i>Разом ми знову зробимо Америку сильною. Ми знову зробимо її багатую. Ми знову зробимо Америку гордою. Ми знову зробимо Америку безпечною. І так — разом ми знову зробимо Америку великою. Дякую. Хай благословить вас Бог. І, Боже, благослови Америку.</i></p>
17.	<p><i>The world is very different now. For man holds in his mortal hands the power to abolish all forms of human poverty and all forms of human life. And yet the same revolutionary beliefs for which our forebears fought are still at issue around the globe—the belief</i></p>	<p><i>Тепер світ став зовсім іншим. Людина тримає в своїх слабких руках силу, здатну знищити злидні, але й людське життя. Проте на всій земній кулі, як і раніше, актуальна та революційна віра, за яку билися наші предки, — віра в</i></p>

	<i>that the rights of man come not from the generosity of the state but from the hand of God. (John Kennedy's Inaugural Address)</i>	<i>те, що права надані людині не з ласки держави, а Господньою рукою.</i>
18.	<i>We dare not forget today that we are the heirs of that first revolution. Let the word go forth from this time and place, to friend and foe alike, that the torch has been passed to a new generation of Americans—born in this century, tempered by war, disciplined by a hard and bitter peace, proud of our ancient heritage—and unwilling to witness or permit the slow undoing of those human rights to which this nation has always been committed, and to which we are committed today at home and around the world. (John Kennedy's Inaugural Address)</i>	<i>Сьогодні нам не слід забувати, що ми — спадкоємці тієї першої революції. Хай з цього місця в одну мить до друга й до ворога долетить звістка про те, що смолоскип передано новому поколінню американців, народжених у цьому столітті, загартованих війною, дисциплінованих тягарями життя, людей, що пишаються своєю древньою спадщиною і не бажать бачити чи допускати повільного знищення прав людини, яким завжди був відданий наш народ і яким ми віддані й нині — у своїй батьківщині й у всьому світі.</i>
19.	<i>To those peoples in the huts and villages of half the globe struggling to break the bonds of mass misery, we pledge our best efforts to help them help themselves, for whatever period is required—not because the communists may be doing it, not because we seek their votes, but because it is right. If a free society cannot help the many who</i>	<i>Тим народам, які по всій Землі, в хатинах і селах, борються, розриваючи пута масової вбогості, ми обіцяємо всіма силами допомагати забезпечувати себе самим, хоч би скільки часу на це знадобилося, і робитимемо так не тому, що замість нас це можуть зробити комуністи, і не тому, що</i>

	<i>are poor, it cannot save the few who are rich. (John Kennedy's Inaugural Address)</i>	<i>шукаємо їхньої прихильності, а заради справедливості. Якщо вільне суспільство не здатне допомогти численним біднякам, воно не убереже й нечисленних багатих.</i>
20.	<i>We dare not tempt them with weakness. For only when our arms are sufficient, beyond doubt can we be certain beyond doubt that they will never be employed. (John Kennedy's Inaugural Address)</i>	<i>Ми не ризикнемо спокушати їх слабкістю. Адже лише маючи в своєму розпорядженні без сумніву достатнє озброєння, ми можемо бути цілком упевнені, що його ніколи не буде використано.</i>
21.	<i>To our sister republics south of our border, we offer a special pledge—to convert our good words into good deeds—in a new alliance for progress—to assist free men and free governments in casting off the chains of poverty. But this peaceful revolution of hope cannot become the prey of hostile powers. Let all our neighbors know that we shall join with them to oppose aggression or subversion anywhere in the Americas. And let every other power know that this Hemisphere intends to remain the master of its own house. (John Kennedy's Inaugural Address)</i>	<i>Братським республікам на південь від наших кордонів ми даємо особливу обіцянку — втілити добрі слова в добрі справи, об'єднатися в новий союз в ім'я прогресу, аби допомогти вільним людям і вільній владі скинути пута бідності. Але ця мирна революція надії не має стати здобиччю ворожих сил. Нехай усі наші сусіди знають, що ми прийдемо їм на допомогу для відсічі агресії і припинення підривної діяльності будь-де в обох Америках. І нехай кожна друга держава знає, що наша півкуля має намір залишатися господарем у власній оселі.</i>
22.	<i>To us there has come a time, in the</i>	<i>У вирі швидкоплинних подій для</i>

	<i>midst of swift happenings, to pause for a moment and take stock—to recall what our place in history has been, and to rediscover what we are and what we may be. If we do not, we risk the real peril of isolation, the real peril of inaction.</i>	нас настав час на мить зупинитися все обдумати — пригадати, яким було наше місце в історії, ще раз збагнути, де ми є тепер, і ким ми можемо стати. Якщо ми цього не зробимо, то ми ризикуємо впасти в бездіяльність.
23.	<i>We know it cannot die—because it is built on the unhampered initiative of individual men and women joined together in a common enterprise—an enterprise undertaken and carried through by the free expression of a free majority. (Franklin T. Roosevelt’s Third Inaugural Address)</i>	Ми знаємо, що вона не може померти — бо вона заснована на необмеженій ініціативі окремих чоловіків та жінок, поєднаних спільною справою — справою, розпочатою та продовжуваною вільним волевиявленням вільної більшості.
24.	<i>The democratic aspiration is no mere recent phase in human history. It is human history. It permeated the ancient life of early peoples. It blazed anew in the Middle Ages. It was written in Magna Charta. (Franklin T. Roosevelt’s Third Inaugural Address)</i>	Демократичні настрої та прагнення — це не просто один із етапів в історії людства. Це — сама історія. Вона пронизувала давнє життя древніх людей. Вона спалахнула з новою силою в Середньовіччі. Вона знайшла відображення у Великій Хартії Вольностей.
25.	<i>Those who first came here to carry out the longings of their spirit, and the millions who followed, and the stock that sprang from them—all have moved forward constantly and consistently</i>	Ті, хто першими прибув сюди за покликом свого духу, мільйони, що прибули після них, а потім — їхні нащадки, усі вони безупинно і рішуче йшли до ідеалу, який сам по

	<i>toward an ideal which in itself has gained stature and clarity with each generation. (Franklin T. Roosevelt's Third Inaugural Address)</i>	<i>собі набував ваги та чіткості обрисів з кожним поколінням.</i>
26.	<i>That spirit—that faith—speaks to us in our daily lives in ways often unnoticed, because they seem so obvious. It speaks to us here in the Capital of the Nation. It speaks to us through the processes of governing in the sovereignties of 48 States. It speaks to us in our counties, in our cities, in our towns, and in our villages. It speaks to us from the other Nations of the hemisphere, and from those across the seas—the enslaved, as well as the free. Sometimes we fail to hear or heed these voices of freedom because to us the privilege of our freedom is such an old, old story.(Franklin T. Roosevelt's Third Inaugural Address)</i>	<i>Той дух — і віра! — промовляють до нас у нашому щоденному житті тисячами способів, які ми не помічаємо саме через їхню очевидність та буденність. Дух промовляє до нас через столицю країни. Він промовляє до нас через процес урядування на територіях сорока восьми штатів. Він промовляє до нас у наших округах, наших містах, містечках та селах. Він промовляє до нас від імені інших народів нашої півкулі, а також від імені тих, хто знаходиться за океанами — як поневолених, так і вільних. Інколи нам не вдається почути чи зважити на ці голоси свободи, бо для нас привілей свободи — така давня, давня історія.</i>
27.	<i>It may be our lot to experience, and in a large measure bring about, a major turning point in the long history of the human race. The first half of this century has been marked by unprecedented and brutal attacks on</i>	<i>Мабуть, на нашу долю випало стати очевидцями і — великою мірою — творцями важливої поворотної точки в довгій історії людства. Перша половина нашого століття позначилася</i>

	<i>the rights of man, and by the two most frightful wars in history. The supreme need of our time is for men to learn to live together in peace and harmony.</i> (Harry S. Truman's Inaugural Address)	безпрецедентно брутальними нападами на права людини, а також двома найжахливішими війнами в історії людства. Найнагальніша потреба нашого часу полягає в тому, щоб люди навчилися жити разом в мирі та злагоді.
28.	<i>The peoples of the earth face the future with grave uncertainty, composed almost equally of great hopes and great fears. In this time of doubt, they look to the United States as never before for good will, strength, and wise leadership.</i> (Harry S. Truman's Inaugural Address)	Народи планети дивляться в майбутнє з великою непевністю, що разом із тим має в собі великі сподівання та великі страхи. І в цей час сумнівів та вагань вони, як ніколи, з надією звертаються до Сполучених Штатів за доброю волею, міцною підтримкою та мудрим керівництвом.
29.	<i>The American people desire, and are determined to work for, a world in which all nations and all peoples are free to govern themselves as they see fit, and to achieve a decent and satisfying life. Above all else, our people desire, and are determined to work for, peace on earth—a just and lasting peace—based on genuine agreement freely arrived at by equals.</i> (Harry S. Truman's Inaugural Address)	Американський народ бажає — і сповнений рішучості — працювати заради світу, в якому всі народи та люди будуть вільними урядувати самі для себе так, як вважають за потрібне, а також забезпечувати собі достойне та заможне життя. А понад усе наш народ бажає — і сповнений рішучості — працювати заради миру на землі, миру справедливого та тривалого, заснованого на правдивій угоді, укладеній рівними.

30.	<p><i>Communism is based on the belief that man is so weak and inadequate that he is unable to govern himself, and therefore requires the rule of strong masters. Democracy is based on the conviction that man has the moral and intellectual capacity, as well as the inalienable right, to govern himself with reason and justice. (Harry S. Truman's Inaugural Address)</i></p>	<p><i>Комунізм заснований на тій думці, що людина є настільки слабкою та недосконалою, що вона нездатна розпоряджатися своїм життям і тому потребує правління сильних господарів. Демократія заснована на переконанні, що людина має моральний та інтелектуальний потенціал — а також невід'ємне право — розпоряджатися своїм життям розумно і справедливо.</i></p>
31.	<p><i>We are moving on with other nations to build an even stronger structure of international order and justice. We shall have as our partners countries which, no longer solely concerned with the problem of national survival, are now working to improve the standards of living of all their people. We are ready to undertake new projects to strengthen a free world. (Harry S. Truman's Inaugural Address)</i></p>	<p><i>Ми співпрацюємо з іншими країнами заради побудови ще міцнішої структури міжнародного порядку та справедливості. Своїми партнерами ми бачимо країни, які, вже переймаючись не лише проблемою національного виживання, тепер працюють заради того, щоб покращити рівень життя усього свого народу. Ми готові започаткувати нові проекти для зміцнення вільного світу.</i></p>
32.	<p><i>From time to time we've been tempted to believe that society has become too complex to be managed by self-rule, that government by an elite group is superior to government for, by, and of the people. Well, if no one among us is</i></p>	<p><i>Час від часу ми відчували спокусу повірити в те, що суспільство стало надто складним, щоб саморегулюватися, що уряд як елітарна група є вищим та досконалішим, ніж уряд для</i></p>

	<p><i>capable of governing himself, then who among us has the capacity to govern someone else? All of us together, in and out of government, must bear the burden. The solutions we seek must be equitable, with no one group singled out to pay a higher price. (Ronald Reagan's First Inaugural Address)</i></p>	<p><i>народу, обраний народом та з представників народу складений. Але коли ніхто з нас не здатен урядувати собою, то хто з нас має здатність урядувати кимось іще? Усі ми разом — і ті, що в уряді, і ті, що поза урядом, — маємо нести свій тягар. Рішення, що ми їх будемо шукати, мусять бути справедливими, щоб не виділялася жодна група, якій довелося б платити вищу за інших ціну.</i></p>
33.	<p><i>Well, this administration's objective will be a healthy, vigorous, growing economy that provides equal opportunities for all Americans with no barriers born of bigotry or discrimination. Putting America back to work means putting all Americans back to work. Ending inflation means freeing all Americans from the terror of runaway living costs. All must share in the productive work of this "new beginning," and all must share in the bounty of a revived economy. (Ronald Reagan's First Inaugural Address)</i></p>	<p><i>Тому метою цієї адміністрації буде здорова, енергійна й квітуча економіка, що забезпечує рівні можливості для всіх американців — без бар'єрів, породжених фанатизмом чи дискримінацією. Повернути Америку до роботи значить повернути всіх американців до роботи. Припинити інфляцію — значить звільнити всіх американців від страху перед галопуючою вартістю життя. Усі мають долучитися до продуктивної праці цього «нового початку» і всі мають насолодитися дарами відновленої економіки.</i></p>
34.	<p><i>It is my intention to curb the size and</i></p>	<p><i>Я маю намір обмежити розмір та</i></p>

	<p><i>influence of the Federal establishment and to demand recognition of the distinction between the powers granted to the Federal Government and those reserved to the States or to the people. (Ronald Reagan's First Inaugural Address)</i></p>	<p><i>вплив федеральних органів влади і збираюся наполягати на реалізації чіткого розподілу між повноваженнями, наданими федеральному урядові, та повноваженнями, закріпленими за урядами штатів або за народом. Усім нам треба пам'ятати, що не федеральний уряд створив штати — це штати створили федеральний уряд.</i></p>
35.	<p><i>It is no coincidence that our present troubles parallel and are proportionate to the intervention and intrusion in our lives that result from unnecessary and excessive growth of government. It is time for us to realize that we're too great a nation to limit ourselves to small dreams. We're not, as some would have us believe, doomed to an inevitable decline. (Ronald Reagan's First Inaugural Address)</i></p>	<p><i>І не випадково наші сьогоднішні негаразди співмірні та пропорційні тому втручання в наше життя, до якого призводить надмірне зростання уряду. Час нам уже збагнути, що ми — надто велика нація, щоб обмежуватися дріб'язковими мріями. І ми не приречені, як декому б хотілося, до неминучого занепаду.</i></p>
36.	<p><i>We have every right to dream heroic dreams. Those who say that we're in a time when there are not heroes, they just don't know where to look. You can see heroes every day going in and out of factory gates. Others, a handful in number, produce enough food to feed all of us and then the world beyond.</i></p>	<p><i>Ми маємо всі права мати героїчні мрії. Ті, хто каже, що тепер не час для героїв, просто не знає, де їх шукати. Ви можете бачити героїв кожного дня — вони входять та виходять через заводську прохідну. Інші, яких буквально жменька, виробляють їжі достатньо для</i></p>

	<i>You meet heroes across a counter, and they're on both sides of that counter. (Ronald Reagan's First Inaugural Address)</i>	<i>того, щоб прогудувати нас та іноземні країни. Ви стрічаєте героїв за прилавком — по обидва його боки.</i>
37.	<i>We are creating a nation once again vibrant, robust, and alive. But there are many mountains yet to climb. We will not rest until every American enjoys the fullness of freedom, dignity, and opportunity as our birthright. It is our birthright as citizens of this great Republic. (Ronald Reagan's Second Inaugural Address)</i>	<i>Ми відроджуємо націю — живу, здорову та енергійну. Але не всі гірські вершини подолано. Ми не заспокоїмося, поки кожен американець матиме всю повноту свободи, власної гідності та можливостей самореалізації як право, отримване від народження. Це — наше право за народженням як громадян нашої великої республіки, і ми приймаємо цей виклик.</i>
38.	<i>These will be years when Americans have restored their confidence and tradition of progress; when our values of faith, family, work, and neighborhood were restated for a modern age; when our economy was finally freed from government's grip; when we made sincere efforts at meaningful arms reductions and by rebuilding our defenses, our economy, and developing new technologies, helped preserve peace in a troubled world; (Ronald Reagan's Second Inaugural Address)</i>	<i>Ці роки ввійдуть в історію як такі, коли американці відродили свою віру і традицію прогресу; коли наші цінності — віра, родина, праця та добросусідство — були заново ствержені для сучасної ери; коли наша економіка нарешті звільнилася від урядової удавки; коли ми здійснили щирі зусилля в сфері обмеження озброєнь, перебудові нашої оборони, нашої економіки та розробці нових технологій, а також допомагали зберегти мир в нашому</i>

		<i>неспокійному світі;</i>
39.	<i>Two of our Founding Fathers, a Boston lawyer named Adams and a Virginia planter named Jefferson, members of that remarkable group who met in Independence Hall and dared to think they could start the world over again, left us an important lesson. They had become, in the years then in government, bitter political rivals in the Presidential election of 1800. Then, years later, when both were retired and age had softened their anger, they began to speak to each other again through letters. A bond was reestablished between those two who had helped create this government of ours. (Ronald Reagan's Second Inaugural Address)</i>	<i>Двоє з наших батьків-засновників, правник з Бостона на ім'я Адамс та плантатор із Вірджинії на ім'я Джефферсон, члени тої прекрасної групи людей, що зібралися в Індепенденс-Холлі і набралися сміливості започаткувати Новий Світ, дали нам важливий урок. На президентських виборах 1800 року вони стали політичними суперниками. Десять років по тому, коли обидва були на пенсії, і похилий вік притлумив їхній гнів, вони знову почали спілкуватися один з одним листовно. Отак був відновлений зв'язок між тими, хто брав участь у створенні нашої системи урядування.</i>
40.	<i>Well, with heart and hand let us stand as one today—one people under God, determined that our future shall be worthy of our past. As we do, we must not repeat the well-intentioned errors of our past. We must never again abuse the trust of working men and women by sending their earnings on a futile chase after the spiraling demands of a</i>	<i>Тож станьмо, як один, відважно і твердо: єдиний народ під Божою владою, який твердо вірить, що наше майбутнє буде гідним нашого минулого. А коли ми це зробимо, то не повторюймо помилок минулого, зроблених з найкращими намірами. Ми більше ніколи не мусимо обманювати</i>

	<p><i>bloated Federal Establishment. You elected us in 1980 to end this prescription for disaster, and I don't believe you reelected us in 1984 to reverse course. (Ronald Reagan's Second Inaugural Address)</i></p>	<p><i>довіру працюючих чоловіків та жінок, кидаючи їхні заробітки в марну погоню за зрослими до небес апетитами роздутого Центрального уряду. Ви обрали нас у 1980 році, щоб скасувати цей сценарій катастрофи, і я впевнений, що ви переобрали нас у 1984 не для того, щоб поміняти цей курс на 180 градусів.</i></p>
41.	<p><i>At the heart of our efforts is one idea vindicated by 25 straight months of economic growth: Freedom and incentives unleash the drive and entrepreneurial genius that are the core of human progress. We have begun to increase the rewards for work, savings, and investment; reduce the increase in the cost and size of government and its interference in people's lives. (Ronald Reagan's Second Inaugural Address)</i></p>	<p><i>У центрі нашої діяльності знаходиться ідея, справджена двома послідовними роками економічного зростання: свобода і заохочувальні спонуки вивільняють ініціативність та підприємницький геній, які є основою прогресу людства. Ми вже почали збільшувати винагороди за роботу, наші накопичення й інвестиції; зменшувати розмір урядового апарату і витрати на нього; зменшили втручання уряду в життя людей</i></p>
42.	<p><i>I've just repeated word for word the oath taken by George Washington 200 years ago, and the Bible on which I placed my hand is the Bible on which he placed his. (George H. W. Bush's</i></p>	<p><i>Щойно я слово в слово повторив присягу, прийняту Джорджем Вашингтоном 200 років тому, а Біблія, на яку я клав мою руку, — та сама, на яку він клав свою.</i></p>

	Inaugural Address)	
43.	<p><i>Heavenly Father, we bow our heads and thank You for Your love. Accept our thanks for the peace that yields this day and the shared faith that makes its continuance likely. Make us strong to do Your work, willing to heed and hear Your will, and write on our hearts these words: "Use power to help people." For we are given power not to advance our own purposes, nor to make a great show in the world, nor a name. There is but one just use of power, and it is to serve people. Help us remember, Lord. Amen. (George H. W. Bush's Inaugural Address)</i></p>	<p><i>Батьку Небесний, ми схиляємо наші голови і дякуємо Тобі за Твою любов. Прийми нашу вдячність за мирне сьогодні і за ту спільну віру, що забезпечує його тривалість. Дай нам сили виконувати Твою роботу, бажання чути Твою волю та керуватися нею; закарбуй у наших серцях ось такі слова: «Користайся владою, щоб допомагати людям». Бо влада нам дається не для досягнення власних цілей, не для влаштування величних вистав на світовій арені і не для здобуття гучного імені. Є лише один справедливий і правильний спосіб використання влади — служити людям. Не дай нам про це забути, Господи. Амінь.</i></p>
44.	<p><i>America today is a proud, free nation, decent and civil, a place we cannot help but love. We know in our hearts, not loudly and proudly but as a simple fact, that this country has meaning beyond what we see, and that our strength is a force for good. But have we changed as a nation even in our time? Are we enthralled with material things, less appreciative of the nobility</i></p>	<p><i>Сьогоднішня Америка — горда і вільна країна, скромна і чемна, місце, яке просто не можна не любити. У глибині наших сердець ми усвідомлюємо той простий факт — хоча й не здіймаємо через це галасу — що наша країна має глибинний сенс під спудом того, що ми бачимо, і що наша міць — це сила, що творить добро. Але чи</i></p>

	<i>of work and sacrifice? (George H. W. Bush's Inaugural Address)</i>	<i>змінилися ми як країна навіть у наш час? Чи не зачарували нас речі матеріальні, чи не стали ми менш сприйнятливими до шляхетності наполегливої праці та пожертви?</i>
45.	<i>My friends, we are not the sum of our possessions. They are not the measure of our lives. In our hearts we know what matters. We cannot hope only to leave our children a bigger car, a bigger bank account. We must hope to give them a sense of what it means to be a loyal friend; a loving parent; a citizen who leaves his home, his neighborhood, and town better than he found it. (George H. W. Bush's Inaugural Address)</i>	<i>Друзі мої, ми не просто сума наших статків та володінь. Не вони є мірилом нашого життя. У глибині наших сердець ми знаємо, що в житті головне. Ми не можемо жити одним лише бажанням залишити своїм дітям більше авто чи більший банківський рахунок. Ми мусимо дати їм відчуття того, що то таке — бути вірним другом, вірним батьком, громадянином, який покидає свій дім, свій район і своє місто кращими, аніж тоді, коли він туди прийшов.</i>
46.	<i>I have spoken of a Thousand Points of Light, of all the community organizations that are spread like stars throughout the Nation, doing good. We will work hand in hand, encouraging, sometimes leading, sometimes being led, rewarding. (George H. W. Bush's Inaugural Address)</i>	<i>Я вже говорив про тисячі промінчиків світла, про всі громадські організації, розподілені по всій країні як зірки на небі — вони творять добро. Ми працюватимемо з ними пліч-о-пліч, заохочуючи, інколи — керуючи, інколи підкоряючись їхньому керівництву і завжди винагороджуючи.</i>

47.	<p><i>To my friends, and, yes, I do mean friends—in the loyal opposition and, yes, I mean loyal—I put out my hand. I am putting out my hand to you, Mr. Speaker. I am putting out my hand to you, Mr. Majority Leader. For this is the thing: This is the age of the offered hand. And we can't turn back clocks, and I don't want to. But when our fathers were young, Mr. Speaker, our differences ended at the water's edge. And we don't wish to turn back time, but when our mothers were young, Mr. Majority Leader, the Congress and the Executive were capable of working together to produce a budget on which this nation could live. Let us negotiate soon and hard. (George H. W. Bush's Inaugural Address)</i></p>	<p><i>Моїм друзям — так, я справді вважаю їх своїми друзями — в лояльній опозиції — а я справді вважаю їхню опозицію лояльною — я простягаю свою руку. Я простягаю руку вам, пане спікере. Я простягаю свою руку вам, пане лідере більшості. Бо справа ось у чому: тепер — епоха простягнутих рук. Ми не можемо повернути годинникові стрілки назад, і я не хочу цього робити. Але коли батьки наші були молодими, пане спікере, то їхні розбіжності скінчилися на самісінькому краю урвища. І хоча ми їй не бажаємо повертати годинника назад, але коли наші матері були молодими, пане лідере більшості, то Конгрес та виконавча гілка влади були спроможні співпрацювати і витворити бюджет, на який наша країна могла жити. Тож негайно почнімо переговори — які звичайно важкі.</i></p>
48.	<p><i>This new world has already enriched the lives of millions of Americans who are able to compete and win in it. But when most people are working harder for less; when others cannot work at</i></p>	<p><i>Цей новий світ уже збагатив життя мільйонів американців, здатних змагатися в ньому і перемагати. Але коли більшість людей працюють тяжче за меншу</i></p>

	<i>all; when the cost of health care devastates families and threatens to bankrupt our enterprises, great and small; when the fear of crime robs law-abiding citizens of their freedom; (Bill Clinton's First Inaugural Address)</i>	<i>платню; коли решта взагалі не має роботи; коли вартість медицини руйнує наші родини та загрожує довести до банкрутства багато наших підприємств — як великих, так і малих; коли страх перед злочинністю позбавляє законослухняних громадян їхньої свободи.</i>
49	<i>Though our challenges are fearsome, so are our strengths. Americans have ever been a restless, questing, hopeful people. And we must bring to our task today the vision and will of those who came before us. (Bill Clinton's First Inaugural Address)</i>	<i>Хоча проблеми наші величезні, але сила наша теж величезна. І американці завжди були людьми невгамовними, допитливими та оптимістичними. Сьогодні ми мусимо задіяти проникливість та волю тих, хто йшов перед нами.</i>
50.	<i>Our Founders saw themselves in the light of posterity. We can do no less. Anyone who has ever watched a child's eyes wander into sleep knows what posterity is. Posterity is the world to come: the world for whom we hold our ideals, from whom we have borrowed our planet, and to whom we bear sacred responsibility. (Bill Clinton's First Inaugural Address)</i>	<i>Наші батьки-засновники дивилися на себе з точки зору майбуття. Ми не можемо чинити інакше. Кожен, хто бачив, як кліпає, засинаючи, дитина, знає, що таке майбуття. Майбуття — це прийдешній світ, світ, заради якого ми плекаємо свої ідеали, у якого позичили нашу планету і перед яким ми несемо відповідальність.</i>
51.	<i>Americans deserve better. And in this city today there are people who want to do better. And so I say to all of you</i>	<i>Американці заслуговують на краще, і в цьому місті зібралися сьогодні люди, які хочуть, щоб</i>

	<p><i>here: Let us resolve to reform our politics so that power and privilege no longer shout down the voice of the people. Let us put aside personal advantage so that we can feel the pain and see the promise of America. (Bill Clinton's First Inaugural Address)</i></p>	<p><i>стало краще і готові заради цього працювати. Тому я кажу всім нам, хто тут є: давайте твердо вирішимо реформувати нашу політику, щоб влада та привілеї більше не заглушали голосу людей. Відкиньмо прагнення особистих вигод, щоб відчутти біль і побачити надію Америки.</i></p>
52.	<p><i>While America rebuilds at home, we will not shrink from the challenges nor fail to seize the opportunities of this new world. Together with our friends and allies, we will work to shape change, lest it engulf us. When our vital interests are challenged or the will and conscience of the international community is defied, we will act, with peaceful diplomacy whenever possible, with force when necessary. (Bill Clinton's First Inaugural Address)</i></p>	<p><i>Коли виникає загроза нашим життєвим інтересам або коли зневажають волю та мораль міжнародної спільноти, ми будемо діяти: скрізь, де можливо — дипломатією, там, де необхідно, — силою. Ті сміливі американці, що тепер служать нашій країні у Перській затоці, у Сомалі та деінде, є підтвердженням нашої рішучості.</i></p>
53.	<p><i>Along the way, Americans produced a great middle class and security in old age, built unrivaled centers of learning and opened public schools to all, split the atom and explored the heavens, invented the computer and the microchip, and deepened the well-spring of justice by making a revolution in civil rights for African</i></p>	<p><i>Рухаючись уперед, американці створили потужний середній клас та систему соціального захисту людей похилого віку, збудували неперевершені навчальні центри та відкрили громадські школи для всіх; розщепили атом та дослідили небеса, винайшли комп'ютер та мікросхему, і поглибили джерело</i></p>

	<p><i>Americans and all minorities and extending the circle of citizenship, opportunity, and dignity to women. (Bill Clinton's Second Inaugural Address)</i></p>	<p><i>справедливості, здійснивши революцію в області громадянських прав для афроамериканців та всіх меншин, розширивши коло громадянства, піднісши на висоту гідність жінок та збільшивши для них можливості самореалізації.</i></p>
54.	<p><i>And once again, we have resolved for our time a great debate over the role of Government. Today we can declare: Government is not the problem, and Government is not the solution. We—the American people—we are the solution. Our Founders understood that well and gave us a democracy strong enough to endure for centuries, flexible enough to face our common challenges and advance our common dreams in each new day. (Bill Clinton's Second Inaugural Address)</i></p>	<p><i>І знову ми розв'язали для себе велике питання про роль уряду. Сьогодні ми можемо заявити: уряд — це не проблема, і уряд не є універсальним засобом вирішення всіх проблем. Ми — американський народ — є засобом вирішення проблем. Наші батьки-засновники добре це розуміли і дали нам демократію достатньо сильну, щоб простояти віки, достатньо гнучку, щоб долати наші спільні проблеми та кожного дня втілювати в життя наші мрії.</i></p>
55.	<p><i>Beyond that, my fellow citizens, the future is up to us. Our Founders taught us that the preservation of our liberty and our Union depends upon responsible citizenship. And we need a new sense of responsibility for a new century. There is work to do, work that Government alone cannot do: teaching</i></p>	<p><i>А окрім зазначеного, мої співвітчизники, наше майбутнє залежить від нас самих. Наші батьки-засновники вчили нас, що збереження наших вольностей та нашого Союзу залежить від відповідальних громадян. І нам потрібно нове почуття</i></p>

	<p><i>children to read, hiring people off welfare rolls, coming out from behind locked doors and shuttered windows to help reclaim our streets from drugs and gangs and crime, taking time out of our own lives to serve others. (Bill Clinton's Second Inaugural Address)</i></p>	<p><i>відповідальності в новому сторіччі. Попереду — багато роботи, роботи, з якою наш уряд не впорається сам: вчити дітей читати, наймати людей на роботу, таким чином викреслюючи їх зі списків на отримання соціальної допомоги, виходити з-за замкнених дверей та закритих віконницями вікон, щоб допомогти звільнити наші вулиці від злочинників, наркоманів та банд, присвячувати якусь частку свого життя, щоб служити іншим.</i></p>
56.	<p><i>The divide of race has been America's constant curse. And each new wave of immigrants gives new targets to old prejudices. Prejudice and contempt cloaked in the pretense of religious or political conviction are no different. These forces have nearly destroyed our Nation in the past. They plague us still. They fuel the fanaticism of terror. And they torment the lives of millions in fractured nations all around the world. (Bill Clinton's Second Inaugural Address)</i></p>	<p><i>Расовий поділ завжди був прокляттям Америки. І кожна нова хвиля імміграції дає нові цілі для старих забобонів та упереджень. Не відрізняються від них і упередженість та зневага, претензійно вбрані в мантію релігійних або політичних переконань. Ці сили ледь не зруйнували нашу націю в минулому. І вони нас досі переслідують. Вони підливають масла у вогонь терористичного фанатизму. Вони загрожують життю мільйонів у слабких та розділених країнах в усьому світі.</i></p>

57.	<p><i>My fellow Americans, as we look back at this remarkable century, we may ask, can we hope not just to follow but even to surpass the achievements of the 20th century in America and to avoid the awful bloodshed that stained its legacy? To that question, every American here and every American in our land today must answer a resounding, "Yes!" This is the heart of our task. (Bill Clinton's Second Inaugural Address)</i></p>	<p><i>Співвітчизники! Пригадуючи наше визначне сторіччя, ми питаємо себе: чи зможемо ми не лише повторити, а навіть перевершити досягнення Америки у столітті двадцятому і уникнути того жахливого кровопролиття, яке заплямувало її спадщину? На це питання кожен американець, що стоїть оце тут, і кожен американець у нашій країні мусить сьогодні сказати гучне «Так!». У цьому – осердя нашого завдання.</i></p>
58.	<p><i>We have seen our vulnerability - and we have seen its deepest source. For as long as whole regions of the world simmer in resentment and tyranny - prone to ideologies that feed hatred and excuse murder - violence will gather, and multiply in destructive power, and cross the most defended borders, and raise a mortal threat. (George W. Bush's Second Inaugural Address)</i></p>	<p><i>Ми побачили нашу вразливість і побачили справжнє, найглибше її джерело. Поки цілі регіони скипають люття, охоплені тиранією і піддатливі ідеології, в основі якої лежить ненависть та виправдання вбивства, насильство множитиметься і збиратиметься в руйнівну силу, здатну перехлеснути найсильніші перепони і перетворитися на смертельну загрозу.</i></p>
59.	<p><i>We are led, by events and common sense, to one conclusion: The survival of liberty in our land increasingly depends on the success of liberty in other lands. The best hope for peace in</i></p>	<p><i>Сам хід подій і здоровий глузд привів нас до єдиного висновку: збереження свободи в нашій країні дедалі більше залежить від розвитку свободи в інших країнах.</i></p>

	<i>our world is the expansion of freedom in all the world. (George W. Bush's Second Inaugural Address)</i>	<i>Найкращою надією на мир на всій землі є поширення свободи в усьому світі.</i>
60.	<i>This is not primarily the task of arms, though we will defend ourselves and our friends by force of arms when necessary. Freedom, by its nature, must be chosen, and defended by citizens, and sustained by the rule of law and the protection of minorities. (George W. Bush's Second Inaugural Address)</i>	<i>Головне завдання полягає не в тому, щоб добитися цього силоміць, хоча ми захищатимемо себе і наших друзів силою зброї тоді, коли буде потрібно. Сама суть свободи полягає в тому, що вона має бути вибрана і збережена громадянами, зміцнена силою закону і захищена дотриманням прав меншості.</i>
61.	<i>Some, I know, have questioned the global appeal of liberty - though this time in history, four decades defined by the swiftest advance of freedom ever seen, is an odd time for doubt. Americans, of all people, should never be surprised by the power of our ideals. Eventually, the call of freedom comes to every mind and every soul. (George W. Bush's Second Inaugural Address)</i>	<i>Я знаю, що дехто поставив під сумнів привабливість свободи в усьому світі. Хоча саме в нинішній період історії ці сумніви видаються ще дивнішими, бо в останні чотири десятиліття ми стали свідками не баченого раніше прогресу і поширення свободи. Американці, як ніхто, знають силу своїх ідеалів. З часом поклик свободи прийде в кожен розум і в кожну душу.</i>
62.	<i>Our country has accepted obligations that are difficult to fulfill, and would be dishonorable to abandon. Yet because we have acted in the great liberating tradition of this nation, tens of millions</i>	<i>Наша країна взяла зобов'язання, які непросто виконати і від яких було би ганьбою відмовитися. Завдяки тому, що ми чинили в ім'я великої визвольної традиції нашої</i>

	<p><i>have achieved their freedom. And as hope kindles hope, millions more will find it. By our efforts, we have lit a fire as well - a fire in the minds of men.</i></p> <p>(George W. Bush's Second Inaugural Address)</p>	<p>нації, десятки мільйонів людей здобули свободу. А що одна надія породжує іншу надію, то ще мільйони здобудуть її. Нашими зусиллями ми запалили вогонь у свідомості людей.</p>
63.	<p><i>We go forward with complete confidence in the eventual triumph of freedom. Not because history runs on the wheels of inevitability; it is human choices that move events. Not because we consider ourselves a chosen nation; God moves and chooses as He wills.</i></p> <p>(George W. Bush's Second Inaugural Address)</p>	<p>Ми йдемо вперед з повною впевненістю в остаточному тріумфі свободи. Не тому, що історія невмолимо котиться вперед: бо її рушієм є людський вибір. Не тому, що ми вважаємо себе обраною нацією: бо лише Господь вирішує і обирає за своєю волею.</p>
64.	<p><i>For everywhere we look, there is work to be done. The state of the economy calls for action, bold and swift, and we will act—not only to create new jobs, but to lay a new foundation for growth. We will build the roads and bridges, the electric grids and digital lines that feed our commerce and bind us together. We will restore science to its rightful place, and wield technology's wonders to raise health care's quality and lower its cost.</i></p> <p>(Barack Obama's First Inaugural Address)</p>	<p>Куди не поглянь — скрізь повно роботи. Стан нашої економіки кличе до дії — сміливих та швидких, і ми будемо діяти — і не лише для створення нових робочих місць, а й для того, щоб закласти нові підвалини зростання. Ми будуватимемо дороги й мости, електромережі та лінії цифрового зв'язку, які живитимуть нашу комерцію та зв'язуватимуть нас воєдино. Ми повернемо науці її заслужене місце і використаємо численні чудеса техніки для підвищення рівня медичного</p>

		обслуговування і зниження його вартості.
65.	<p><i>What the cynics fail to understand is that the ground has shifted beneath them—that the stale political arguments that have consumed us for so long no longer apply. The question we ask today is not whether our government is too big or too small, but whether it works—whether it helps families find jobs at a decent wage, care they can afford, a retirement that is dignified. Where the answer is yes, we intend to move forward. Where the answer is no, programs will end. (Barack Obama’s First Inaugural Address)</i></p>	<p><i>Ці циніки не розуміють одного: земля зрушилися під їхніми ногами, і заяложені політичні аргументи, що так довго тримали нас у своєму полоні, вже втратили свою актуальність. Ми сьогодні не ставимо собі питання — чи завеликий наш уряд, чи замалий. Питання в тому, щоб він працював: допомагав родинам знаходити роботу з пристойною платнею, обслуговування, яке вони собі можуть дозволити, а також пристойне пенсійне забезпечення. І там, де відповідь на це запитання буде ствердною, ми будемо йти вперед. Там, де відповідь буде негативною, програми будуть згорнуті.</i></p>
66.	<p><i>We are the keepers of this legacy. Guided by these principles once more, we can meet those new threats that demand even greater effort—even greater cooperation and understanding between nations. We will begin to responsibly leave Iraq to its people, and forge a hard-earned peace in Afghanistan. With old friends and</i></p>	<p><i>Ми — хранителі цієї спадщини. Якщо ми знову триматимемося цих принципів, то нам буде до снаги здолати нові небезпеки, які вимагають іще більших зусиль, іще тіснішого співробітництва між країнами. Ми розпочнемо — з належною відповідальністю — виходити з Іраку, передаючи</i></p>

	<p><i>former foes, we will work tirelessly to lessen the nuclear threat, and roll back the specter of a warming planet.</i> (Barack Obama's First Inaugural Address)</p>	<p>управління народу цієї країни, і почнемо зміцнювати так важко здобутий і крихкий мир в Афганістані. Разом зі старими друзями та колишніми ворогами ми невтомно працюватимемо заради зменшення ядерної загрози та зупинення примари глобального потепління.</p>
67.	<p><i>We are shaped by every language and culture, drawn from every end of this Earth; and because we have tasted the bitter swill of civil war and segregation, and emerged from that dark chapter stronger and more united, we cannot help but believe that the old hatreds shall someday pass; that the lines of tribe shall soon dissolve; that as the world grows smaller, our common humanity shall reveal itself; and that America must play its role in ushering in a new era of peace.</i> (Barack Obama's First Inaugural Address)</p>	<p>Ми виховані в різних мовах та культурах, що беруть початок у кожному з куточків нашої Землі, і через те, що ми вже скуштували гіркого пійла громадянської війни та сегрегації і вийшли з того лихого періоду сильнішими та згуртованішими, ми не можемо не вірити в те, що згодом ненависть та старі образи минуться, що міжплемінні межі зникнуть, що в міру того, як наш світ ставатиме дедалі меншим, дедалі сильніше проявлятиметься наша загальнолюдська сутність і що Америка мусить відіграти свою роль у наблизенні нової доби миру.</p>
68.	<p><i>Our challenges may be new. The instruments with which we meet them may be new. But those values upon which our success depends—hard work</i></p>	<p>Перед нами можуть постати нові проблеми. Інструменти для їх подолання теж можуть бути новими і досі не баченими. Але ті</p>

	<p><i>and honesty, courage and fair play, tolerance and curiosity, loyalty and patriotism—these things are old. These things are true. They have been the quiet force of progress throughout our history. What is demanded then is a return to these truths. (Barack Obama’s First Inaugural Address)</i></p>	<p><i>цінності, від яких залежить наш успіх, — наполеглива праця та чесність, мужність та справедливість, терпимість та допитливість, вірність та патріотизм, — усі вони давні. Вони істинні. Саме ці цінності були мовчазним рушієм прогресу впродовж усієї нашої історії. Зараз нам необхідно повернутися до цих істин.</i></p>
69.	<p><i>So now, on this hallowed ground where just days ago violence sought to shake this Capitol’s very foundation, we come together as one nation, under God, indivisible, to carry out the peaceful transfer of power as we have for more than two centuries. We look ahead in our uniquely American way – restless, bold, optimistic – and set our sights on the nation we know we can be and we must be. (Joe Biden’s Inaugural Address)</i></p>	<p><i>Тому зараз, на цьому священному місці, де всього кілька днів тому насильство намагалося розхитати саму основу Капітолію, ми зібралися разом, як одна нероздільна збережена Богом нація, щоб здійснити мирний перехід влади, так, як ми робили це понад два століття. Ми дивимося вперед на наш унікальний американський шлях, невтомний, сміливий, оптимістичний, і встановлюємо наші цілі, цілі нації, котрої – ми знаємо – ми можемо і повинні бути.</i></p>
70.	<p><i>A cry for racial justice some 400 years in the making moves us. The dream of justice for all will be deferred no longer. A cry for survival comes from</i></p>	<p><i>Благання про виживання виходить від самої планети. Цей крик, що не може бути відчайдушнішим або більш ясним. А тепер ще й</i></p>

	<p><i>the planet itself. A cry that can't be any more desperate or any more clear. And now, a rise in political extremism, white supremacy, domestic terrorism that we must confront and we will defeat. (Joe Biden's Inaugural Address)</i></p>	<p><i>зростання політичного екстремізму, концепція переваги білих, внутрішній тероризм, яким ми повинні протистояти і які ми переможемо.</i></p>
71.	<p><i>I ask every American to join me in this cause. Uniting to fight the common foes we face: Anger, resentment, hatred. Extremism, lawlessness, violence. Disease, joblessness, hopelessness. With unity we can do great things. Important things. We can right wrongs. We can put people to work in good jobs. We can teach our children in safe schools. We can overcome this deadly virus. We can reward work, rebuild the middle class, and make health care secure for all. We can deliver racial justice. We can make America, once again, the leading force for good in the world. (Joe Biden's Inaugural Address)</i></p>	<p><i>Я прошу кожного американця приєднатися до мене у цій справі. Об'єднатися для боротьби з ворогами, які нам протистоять, зі злістю, образою і ненавистю, екстремізмом, беззаконням, насильством, захворюванням, безробіттям і безнадією. Разом ми здатні на великі справи, важливі справи. Ми можемо виправити неправильне. Ми можемо дати людям хорошу роботу. Ми можемо навчати наших дітей в безпечних школах. Ми можемо подолати цей смертоносний вірус. Ми можемо винагородити за роботу і відновити середній клас і гарантувати охорону здоров'я для всіх. Ми можемо забезпечити расову справедливість і ми можемо знову зробити Америку провідною силою добра у світі.</i></p>

72.	<p><i>And here we stand, just days after a riotous mob thought they could use violence to silence the will of the people, to stop the work of our democracy, and to drive us from this sacred ground. (Joe Biden's Inaugural Address)</i></p>	<p><i>І ось ми стоїмо, всього через кілька днів після того, як бунтівна юрба вирішила, що вона може використовувати насильство, щоб змусити замовкнути волю людей, зупинити роботу нашої демократії, вигнати нас з цієї священної землі.</i></p>
73.	<p><i>But the answer is not to turn inward, to retreat into competing factions, distrusting those who don't look like you do, or worship the way you do, or don't get their news from the same sources you do. We must end this uncivil war that pits red against blue, rural versus urban, conservative versus liberal. (Joe Biden's Inaugural Address)</i></p>	<p><i>Однак відповідь полягає не в тому, щоб закритися в собі, підтримувати конкурентні фракції, не довіряючи тим, хто не схожий на вас, або молитися не так, як ви, або отримує новини з інших джерел. Ми повинні покласти край цій негромадянській війні, в якій червоний колір протиставляється синьому, село виступає проти міста, консервативне є в опозиції до ліберального.</i></p>
74.	<p><i>We have been through so much in this nation. And, in my first act as President, I would like to ask you to join me in a moment of silent prayer to remember all those we lost this past year to the pandemic. To those 400,000 fellow Americans – mothers and fathers, husbands and wives, sons and</i></p>	<p><i>Ви знаєте, ми через багато що пройшли в цій країні. Перше, що я хотів би зробити, ставши президентом, – це запросити вас приєднатися до мене під час цієї хвилини мовчання і молитви, згадавши 400 тисяч американців, яких ми втратили за останній рік</i></p>

	<p><i>daughters, friends, neighbors, and co-workers. We will honor them by becoming the people and nation we know we can and should be. Let us say a silent prayer for those who lost their lives, for those they left behind, and for our country. Amen. (Joe Biden's Inaugural Address)</i></p>	<p><i>у зв'язку з пандемією: матерів, тат, чоловіків, дружин, синів, дочок, друзів, сусідів і колег. Ми шануємо їх пам'ять, ставши людьми та нацією, якими, як ми знаємо, можемо і маємо бути. Прошу вас приєднатися до мене для молитви за тих, хто втратив своє життя, і тих, хто залишив нас, і за нашу країну.</i></p>
75.	<p><i>Since this century's beginning, a time of tempest has seemed to come upon the continents of the earth. Masses of Asia have awakened to strike off shackles of the past. Great nations of Europe have fought their bloodiest wars. Thrones have toppled and their vast empires have disappeared. New nations have been born. For our own country, it has been a time of recurring trial. We have grown in power and in responsibility. We have passed through the anxieties of depression and of war to a summit unmatched in man's history. (Dwight D. Eisenhower's First Inaugural Address)</i></p>	<p><i>Від самого початку нашого сторіччя континенти усього світу наче буря охопила. Народні маси в Азії повстали, щоб скинути кайдани минулого. Великі нації Європи вели найкривавіші війни в своїй історії. Упали трони, а їхні великі імперії зникли з лиця землі. Зродилися нові нації. Для нашої країни це був час безперервних випробувань. Зросла наша міць, і зросла наша відповідальність. Ми пройшли крізь тривоги Депресії та крізь війну, якої ще не бачила історія людства.</i></p>
76.	<p><i>Yet the promise of this life is imperiled by the very genius that has made it</i></p>	<p><i>Однак над благами нашого життя нависає загроза від того ж самого</i></p>

	<p><i>possible. Nations amass wealth. Labor sweats to create--and turns out devices to level not only mountains but also cities. Science seems ready to confer upon us, as its final gift, the power to erase human life from this planet. (Dwight D. Eisenhower's First Inaugural Address)</i></p>	<p><i>генія, що ці блага створив. Нації накопичують багатства. Робітники проливають піт, створюючи і масово виробляючи пристрої, за допомогою яких можна зрівняти з землею не лише гори, а й цілі міста. Здається, наука вже готова ввірити нам свій остаточний подарунок — здатність знищити людське життя на цій планеті.</i></p>
77.	<p><i>This faith rules our whole way of life. It decrees that we, the people, elect leaders not to rule but to serve. It asserts that we have the right to choice of our own work and to the reward of our own toil. It inspires the initiative that makes our productivity the wonder of the world. And it warns that any man who seeks to deny equality among all his brothers betrays the spirit of the free and invites the mockery of the tyrant. (Dwight D. Eisenhower's First Inaugural Address)</i></p>	<p><i>Ця віра керує всім нашим способом життя. Вона проголошує, що ми, народ, обираємо лідерів не панувати над нами, а служити нам. Наша віра стверджує, що ми маємо право на вибір своєї роботи і на винагороду, яку приносить наш труд. Вона надихає ту ініціативність, яка робить продуктивність нашої праці одним із чудес світу. І наша віра каже, що кожен, хто намагається заперечувати рівність між усіма своїми братами, зраджує дух свободи і прокладає дорогу гнобительській тиранії.</i></p>
78.	<p><i>We know, beyond this, that we are linked to all free peoples not merely by a noble idea but by a simple need. No</i></p>	<p><i>А ще ми знаємо, що з усіма вільними народами нас поєднує не лише шляхетна ідея, а й звичайна</i></p>

	<p><i>free people can for long cling to any privilege or enjoy any safety in economic solitude. For all our own material might, even we need markets in the world for the surpluses of our farms and our factories. Equally, we need for these same farms and factories vital materials and products of distant lands. (Dwight D. Eisenhower's First Inaugural Address)</i></p>	<p><i>потреба. Жоден вільний народ не може подовгу користуватися якимось привілеєм чи убезпечувати себе економічною ізоляцією. Попри всю нашу матеріальну могутність, навіть ми потребуємо світових ринків для надлишкової продукції наших ферм та фабрик. Так само ми потребуємо для наших ферм та фабрик життєво важливих матеріалів та продуктів із далеких країн.</i></p>
79.	<p><i>Abhorring war as a chosen way to balk the purposes of those who threaten us, we hold it to be the first task of statesmanship to develop the strength that will deter the forces of aggression and promote the conditions of peace. For, as it must be the supreme purpose of all free men, so it must be the dedication of their leaders, to save humanity from preying upon itself. (Dwight D. Eisenhower's First Inaugural Address)</i></p>	<p><i>Ненавидячи війну як єдиний спосіб зірвати плани тих, хто нам загрожує, ми вважаємо першочерговим завданням наших державців розвивати таку силу, яка буде здатна стримати сили агресії та створюватиме сприятливі для миру умови. Бо як мир є найважливішою метою всіх вільних людей, то наші керманичі мають бути відданими справі порятунку людства від самознищення.</i></p>
80.	<p><i>In Europe, we ask that enlightened and inspired leaders of the Western nations strive with renewed vigor to make the unity of their peoples a reality. Only as</i></p>	<p><i>У Європі ми сприятимемо тому, щоб просвічені та енергійні лідери західних країн з відродженням ентузіазмом прагнули зробити</i></p>

	<p><i>free Europe unitedly marshals its strength can it effectively safeguard, even with our help, its spiritual and cultural heritage. (Dwight D. Eisenhower's First Inaugural Address)</i></p>	<p><i>реальністю єдність своїх народів. Тільки тоді, коли вільна Європа об'єднається і відродить свою силу, зможе вона ефективно — хоча й з нашою допомогою — зберегти і захистити свою духовну та культурну спадщину.</i></p>
81.	<p><i>Yet this peace we seek cannot be born of fear alone: it must be rooted in the lives of nations. There must be justice, sensed and shared by all peoples, for, without justice the world can know only a tense and unstable truce. There must be law, steadily invoked and respected by all nations, for without law, the world promises only such meager justice as the pity of the strong upon the weak. (Dwight D. Eisenhower's Second Inaugural Address)</i></p>	<p><i>Однак мир, якого ми прагнемо, не може бути породженням одного лише страху: він мусить корінитися в житті країн. У світі мусить бути справедливість, яку відчують і підтримують усі народи, бо без справедливості світ знатиме лише напружене та хитке перемир'я. У світі повинен бути закон, постійно застосовуваний та шанований усіма країнами, бо без закону наш світ пропонуватиме лише жалюгідну подобу справедливості, як вияв співчуття сильних до слабких.</i></p>
82.	<p><i>Only in respecting the hopes and cultures of others will we practice the equality of all nations. Only as we show willingness and wisdom in giving counsel in receiving counsel—and in sharing burdens, will we wisely perform the work of peace. (Dwight D.</i></p>	<p><i>Лише поважаючи сподівання та культури інших народів, будемо ми застосовувати на практиці принцип рівності всіх країн. Тільки коли ми продемонструємо бажання та мудрість, даючи поради — і дослухаючись порад, а</i></p>

	Eisenhower's Second Inaugural Address)	<i>також тоді, коли ми братимемо на себе частину тягаря проблем, зможемо мудро виконувати роботу з розбудови миру.</i>
83.	<i>We do not fear this world of change. America is no stranger to much of its spirit. Everywhere we see the seeds of the same growth that America itself has known. The American experiment has, for generations, fired the passion and the courage of millions elsewhere seeking freedom, equality, opportunity. And the American story of material progress has helped excite the longing of all needy peoples for some satisfaction of their human wants.</i> (Dwight D. Eisenhower's Second Inaugural Address)	<i>Ми не боїмося цього світу перемін. Для Америки дух перемін не є чимось новим. Повсюдно ми бачимо паростки зростання, яке відбувалося і відбувається в самій Америці. Упродовж поколінь американський експеримент підживлював своїм вогнем пристрасність та мужність мільйонів людей в усьому світі, які прагнули свободи, рівності та широких можливостей. А американська історія матеріального прогресу допомогла збудити прагнення всіх нужденних народів задоволення своїх людських потреб.</i>
84.	<i>The economic need of all nations—in mutual dependence—makes isolation an impossibility: not even America's prosperity could long survive if other nations did not also prosper. No nation can longer be a fortress, lone and strong and safe. And any people, seeking such shelter for themselves, can now build only their own prison.</i>	<i>Економічні потреби всіх націй — за умови взаємозалежності — унеможливають ізоляцію; навіть Америка не зможе довго підтримувати своє процвітання, якщо не процвітатимуть й інші країни. Жодна держава вже не зможе бути фортецею — одинокою, сильною та безпечною. І</i>

	(Dwight D. Eisenhower's Second Inaugural Address)	<i>будь-який народ, який прагнутиме отакого притулку для самого себе, натомість спроможеться лише збудувати власну тюрму.</i>
85.	<i>In too much of the earth there is want, discord, danger. New forces and new nations stir and strive across the earth, with power to bring, by their fate, great good or great evil to the free world's future. (Dwight D. Eisenhower's Second Inaugural Address)</i>	<i>Надто багато вже залишається на нашій землі злиднів, розбрату і небезпек. Нові сили та нові нації вступають в дію і прагнуть утвердитися у світі. Вони мають здатність — як їм визначиться долею — принести з собою в будучину вільного світу або велике добро, або ж велике зло.</i>
86.	<i>No nation, however old or great, escapes this tempest of change and turmoil. Some, impoverished by the recent World War, seek to restore their means of livelihood. In the heart of Europe, Germany still stands tragically divided. So is the whole continent divided. And so, too, all the world. (Dwight D. Eisenhower's Second Inaugural Address)</i>	<i>Жодна нація, хоч якою б древньою та великою вона не була, не змогла уникнути цього урагану змін та збурення. Ті країни, що були спустошені недавньою світовою війною, намагаються відновити свої засоби виробництва. У самому серці Європи Німеччина і досі залишається трагічно розділеною. Так само розділеним залишається увесь європейський континент. А також і увесь світ.</i>
87.	<i>We look upon this shaken earth, and we declare our firm and fixed purpose—the building of a peace with justice in a world where moral law prevails. (Dwight D. Eisenhower's</i>	<i>Ми глядимо на цю захитану до основ землю і твердо проголошуємо нашу незмінну мету — побудувати справедливий мирний лад у світі, де панує закон</i>

	Second Inaugural Address)	<i>моралі.</i>
88.	<i>Forces now are converging that make possible, for the first time, the hope that many of man's deepest aspirations can at last be realized. The spiraling pace of change allows us to contemplate, within our own lifetime, advances that once would have taken centuries. (Richard M. Nixon's First Inaugural Address)</i>	<i>Тепер збираються воєдино сили, здатні вперше уможливити здійснення найглибших та найсміливіших сподівань людини. Дедалі більший темп перемін дає нам змогу думати про здобутки, які можуть зреалізуватися вже за час нашого життя, здобутки, на досягнення яких колись могли піти століття.</i>
89.	<i>This means black and white together, as one nation, not two. The laws have caught up with our conscience. What remains is to give life to what is in the law: to ensure at last that as all are born equal in dignity before God, all are born equal in dignity before man. (Richard M. Nixon's First Inaugural Address)</i>	<i>Це значить, що і чорні, і білі разом, як одна нація, а не як дві різні. Тепер закони наздогнали нашу совість і зрівнялися з нею. Залишається вдихнути життя в букву законів; зробити, нарешті, щоб, так само, як усі народжуються рівними в гідності перед Богом, усі народжувалися рівними в гідності перед людиною.</i>
90.	<i>The peace we seek to win is not victory over any other people, but the peace that comes "with healing in its wings"; with compassion for those who have suffered; with understanding for those who have opposed us; with the opportunity for all the peoples of this earth to choose their own destiny. (Richard M. Nixon's First Inaugural</i>	<i>Мир, який ми прагнемо здобути, — це не перемога над якимось іншим народом, це — мир, що «несе на своїх крилах зцілення», мир зі співчуттям до страждених, мир із розумінням тих, хто виступав проти нас, мир, що дає змогу всім народам нашої землі обирати власну долю.</i>

	Address)	
91.	<i>In that moment of surpassing technological triumph, men turned their thoughts toward home and humanity--seeing in that far perspective that man's destiny on earth is not divisible; telling us that however far we reach into the cosmos, our destiny lies not in the stars but on Earth itself, in our own hands, in our own hearts. (Richard M. Nixon's First Inaugural Address)</i>	<i>І в той момент небаченого технічного триумфу люди звернули свої думки до домівки та до людства, побачивши з тієї далекої перспективи, що доля людини на Землі є невіддільною від долі інших людей і що, хоч як би далеко ми не сягали в глибини космосу, наша доля знаходиться не в зірках, а на самій Землі, в наших руках і в наших серцях.</i>
92.	<i>We have endured a long night of the American spirit. But as our eyes catch the dimness of the first rays of dawn, let us not curse the remaining dark. Let us gather the light. (Richard M. Nixon's First Inaugural Address)</i>	<i>Ми пережили довгу ніч американського духу. Але коли наші очі забачать перші промені світла в ранковій імлі, не проклинаймо темряву, що відходить. Накопичуймо світло.</i>
93.	<i>A person can be expected to act responsibly only if he has responsibility. This is human nature. So let us encourage individuals at home and nations abroad to do more for themselves, to decide more for themselves. Let us locate responsibility in more places. Let us measure what we will do for others by what they will do for themselves. (Richard M. Nixon's Second Inaugural Address)</i>	<i>Від особи можна чекати відповідальної поведінки лише тоді, коли вона несе відповідальність. Така вже природа людини. Тож спонукаймо індивідів удома та країни за кордоном робити більше для самих себе, приймати більше самостійних рішень у власних інтересах. Розосередьмо відповідальність між</i>

		<p>більшим числом індивідів та країн. Вимірймо те, що ми можемо зробити для інших, тим, що вони зроблять самі для себе.</p>
94.	<p><i>Let us accept that high responsibility not as a burden, but gladly--gladly because the chance to build such a peace is the noblest endeavor in which a nation can engage; gladly, also, because only if we act greatly in meeting our responsibilities abroad will we remain a great Nation, and only if we remain a great Nation will we act greatly in meeting our challenges at home. (Richard M. Nixon's Second Inaugural Address)</i></p>	<p>Приймімо цю високу відповідальність не як тягар, а з радістю, і то тому, що шанс збудувати такий мир є найшляхетнішою справою для кожної країни, бо лише коли ми шляхетно і велично виконуватимемо наші обов'язки за кордоном, залишимося ми великою нацією, а якщо ми залишимося великою нацією, то ми зможемо шляхетно й велично подолати наші проблеми всередині країни.</p>
95.	<p><i>Let our recent mistakes bring a resurgent commitment to the basic principles of our Nation, for we know that if we despise our own government we have no future. We recall in special times when we have stood briefly, but magnificently, united. In those times no prize was beyond our grasp. (Jimmy Carter's Inaugural Address)</i></p>	<p>Нехай наші недавні помилки змусять нас знову засвідчити відданість основним принципам нашої нації, бо ми знаємо, що коли ми зневажаємо власний уряд, то ми не маємо майбутнього. Ми пригадуємо ті особливі випадки, коли ми недовго, але велично й гордо стояли — єдині і сильні своєю єдністю. І в ті часи не було такої мети, якої б ми не змогли досягти.</p>

96.	<p><i>We have learned that "more" is not necessarily "better," that even our great Nation has its recognized limits, and that we can neither answer all questions nor solve all problems. We cannot afford to do everything, nor can we afford to lack boldness as we meet the future. So, together, in a spirit of individual sacrifice for the common good, we must simply do our best.</i></p> <p>(Jimmy Carter's Inaugural Address)</p>	<p><i>Ми вже навчилися, що «більше» не обов'язково значить «краще», що навіть наша велика нація має свої загально визнані обмеження і що ми не можемо дати відповідь на всі запитання і розв'язати всі проблеми. Ми не можемо дозволити собі все, ми не можемо також дозволити собі брак сміливості, коли ми дивимося в лице майбутньому. Тому ми просто мусимо робити все, що в наших силах, — разом і в дусі особистої пожертви заради спільного блага.</i></p>
97.	<p><i>The world is still engaged in a massive armaments race designed to ensure continuing equivalent strength among potential adversaries. We pledge perseverance and wisdom in our efforts to limit the world's armaments to those necessary for each nation's own domestic safety. And we will move this year a step toward ultimate goal--the elimination of all nuclear weapons from this Earth.</i></p> <p>(Jimmy Carter's Inaugural Address)</p>	<p><i>Світ і досі втягнутий у широкомасштабне змагання озброєнь, спрямоване на досягнення тривалої рівності сил між потенційними супротивниками. Ми присягаємося, що наполегливо, вперто й мудро докладемо зусиль для обмеження світових озброєнь до рівня, необхідного для забезпечення власної безпеки кожної країни. І цього року ми зробимо крок у напрямку кінцевої мети — знищення всієї ядерної зброї на нашій Землі.</i></p>

98.	<p><i>But we cannot dwell upon remembered glory. We cannot afford to drift. We reject the prospect of failure or mediocrity or an inferior quality of life for any person. Our Government must at the same time be both competent and compassionate. (Jimmy Carter's Inaugural Address)</i></p>	<p><i>Але ми не можемо заціклюватися на спогадах про минулу славу. Ми не можемо дозволити собі пасивність та бездіяльність. Ми відкидаємо можливість невдачі, або посередності, або незадовільної якості життя будь-якої особи. Наш уряд мусить бути одночасно і компетентним, і здатним на співчуття і співпереживання.</i></p>
99.	<p><i>Ours was the first society openly to define itself in terms of both spirituality and of human liberty. It is that unique self-definition which has given us an exceptional appeal, but it also imposes on us a special obligation, to take on those moral duties which, when assumed, seem invariably to be in our own best interests. (Jimmy Carter's Inaugural Address)</i></p>	<p><i>Наше суспільство першим відкрито визначило себе як спрямоване до духовності та людської свободи. Саме це унікальне самовизначення і дало нам небачену привабливість, але воно також дає нам особливе завдання взяти на себе ті моральні обов'язки, які, якщо їх справді взяти, незмінно і найліпшим чином слугуватимуть нашим власним інтересам.</i></p>
100.	<p><i>The passion for freedom is on the rise. Tapping this new spirit, there can be no nobler nor more ambitious task for America to undertake on this day of a new beginning than to help shape a just and peaceful world that is truly humane. (Jimmy Carter's Inaugural</i></p>	<p><i>Пристає прагнення свободи набирає силу. І в цей день нового початку для Америки, яка відчуває цей новий дух, немає завдання шляхетнішого та важливішого, аніж допомогти створити справедливий та мирний світ, світ</i></p>

	Address)	насправді гуманний.
101.	<i>To renew America, we must revitalize our democracy. This beautiful Capital, like every capital since the dawn of civilization, is often a place of intrigue and calculation. (Bill Clinton's Inaugural Address)</i>	<i>Щоб відродити Америку, ми мусимо вдихнути нове життя в її демократію. Наша прекрасна столиця, як і кожна столиця від світанку цивілізації часто була місцем інтриг та хитрих розрахунків.</i>
102.	<i>Recent days, those stakes have risen. And that's because the former president has set a dangerous and shockingly, frankly, un-American signal to the world. Just a few days ago, Trump gave an invitation to Putin to invade some of our ally, NATO allies. He said if an ally didn't spend enough money on defense, he would encourage Russia, to, quote, "do whatever the hell they want", end of quote. Can you imagine? A former president of United States saying that! The whole world heard! Worst thing is he means it. No other president in our history has ever bowed down to a Russian dictator. (Biden Calls Trump's NATO Remarks 'Shameful, Unamerican')</i>	<i>Останніми днями ці ставки вирости. І це тому, що колишній президент послав світу небезпечний і шокуючий, відверто кажучи, анти-американський сигнал. Лише кілька днів тому Трамп запросив Путіна вторгнутися до деяких наших союзників, членів НАТО. Він сказав, що якщо союзник не витратить достатньо грошей на оборону, він заохочуватиме Росію, цитую, «робити все, що їм заманеться», кінець цитати. Можете собі це уявити? Колишній президент Сполучених Штатів говорить таке! Весь світ чув це! Але найгірше те, що він справді мав це на увазі. Жоден інший президент в нашій історії ніколи не схилився перед російським диктатором.</i>

103.	<i>Did our generation advance the cause of freedom? And did our character bring credit to that cause?</i>	Чи добилося наше покоління прогресу в справі свободи? І чи допоміг нам у цьому наш характер?
104.	<i>My father used to say that a job was about a lot more than a paycheck. It was about your dignity, your respect, your place in the community. It was about being able to look your child in the eye and say it was going to be okay. That's the economy I'm determined to build. (Joe Biden's Post From X (Twitter))</i>	Мій батько колись сказав, що праця - це набагато більше, ніж просто зарплата. Це твоя гідність, твоя повага, твоє місце в суспільстві. Це можливість дивитися своїй дитині в очі і казати - все буде добре. Це економіка, яку я твердо вирішив побудувати.
105.	<i>....must stay strong and fight back with vigor. Stop working soooo hard on being politically correct, which will only bring you down, and continue to fight for our Country. The losers all want what you have, don't give it to them. Be strong & prosper, be weak & die! Stay true.... (Donald Trump's Post From X (Twitter))</i> треба бути сильними і давати рішучу відсіч. Годі працювати політкоректністю, бо це тільки знищить вас, тому продовжуйте боротися за нашу країну. Всі невдахи хочуть того, що маєте ви. Не давайте їм цього. Будь сильним і процвітай, будь слабким і помри! Залишайся вірними....
106.	<i>First of all, our veterans and our soldiers can't stand this guy. They can't stand him. They think he's the worst commander in chief, if that's</i>	Перш за все, наші ветерани та вояки просто не виносять цього хлопця. Вони вважають його найгіршим головнокомандувачем,

	<p><i>what you call him, that we've ever had. They can't stand him. So let's get that straight. And they like me more than just about any of them. And that's based on every single bit of information. As far as Russia and Ukraine, if we had a real president, a president that knew – that was respected by Putin, he would have never – he would have never invaded Ukraine. A lot of people are dead right now, much more than people know. You know, they talk about numbers. You can double those numbers, maybe triple those numbers. He did nothing to stop it. In fact, I think he encouraged Russia from going in. (Biden-Trump Debate)</i></p>	<p><i>якого вони коли-небудь бачили. Він їх просто виморожує. Тож, будьмо відвертими – я їм куди ближчий до серця, аніж будь-хто з інших. Це підкріплюється кожним клаптиком інформації. Що ж стосується росії та України, то будь в нас справжній президент – президент, якого б поважав путін, то він би за жодних обставин не вторгнувся до України. Багато людей загинуло, куди більше, ніж можна собі уявити. Знаєте, досить часто говорять про цифри. Подвойте, а то й потройте ці цифри. Він не доклав жодних зусиль, щоб зупинити це. Знаєте, я гадаю, що це насправді він заохотив росію до вторгнення.</i></p>
107.	<p><i>No general got fired for the most embarrassing moment in the history of our country, Afghanistan, where we left billions of dollars of equipment behind, we lost 13 beautiful soldiers and 38 soldiers were obliterated. And by the way, we left people behind too. We left American citizens behind. (Biden-Trump Debate)</i></p>	<p><i>Жодного з генералів не було відправлено у відставку за найганебніший момент в історії нашої країни – відхід з Афганістану, де ми залишили цілу купу спорядження на мільярди доларів, втратили тринадцять прекрасних бійців, а тридцять вісім з них було просто вбито. Й більше того, ми залишили там</i></p>

		<i>наших людей – ми просто покинули наших громадян.</i>
108.	<i>I've never heard so much malarkey in my whole life. Look, the fact of the matter is that we're in a situation where – let's take the last point first. Iran attacked American troops, killed, caused brain damage for a number of these troops, and he did nothing about it. Recently – when he was president, they attacked. He said they're just having headaches. That's all it is. We didn't do a thing when the attack took place, number one. Number two, we got over 100,000 Americans and others out of Afghanistan during that airlift. Number three, we found ourselves in a situation where, if you take a look at what Trump did in Ukraine, he's – this guy told Ukraine – told Trump, do whatever you want. Do whatever you want. And that's exactly what Trump did to Putin, encouraged him, do whatever you want. And he went in. (Biden-Trump Debate)</i>	<i>Я ще ніколи в житті не чув такої нісенітниці. Справа в тім, що ми опинилися в ситуації, де – хоча, давайте одразу почнемо з кінця. Іран атакував американські війська, вбивав, спричинив травми багатьом з військових, а він їм пальцем не поворухнув з цього приводу. Нещодавно, ще за його каденції, іранці знову напали. Він просто сказав, що в наших хлопців просто невеликі труднощі. От і все. Отже, по-перше, коли стався напад, ми нічого не зробили. По-друге, ми евакуювали понад 100 000 американців та громадян інших країн з Афганістану під час тієї повітряної операції. По-третє, ми опинилися в ситуації, коли, якщо згадати діяльність Трампа в Україні, він просто мовив їм робити, що їхній душі завгодно. Точно так само Трамп зробив їм з путіним – заохотив його робити все, що йому заманеться. Саме тому він їм вторгнувся.</i>
109.	<i>But what we have in the former</i>	<i>Але колишній президент просто</i>

	<p><i>president is someone who would prefer to run on a problem instead of fixing a problem. And I'll tell you something, he's going to talk about immigration a lot tonight even when it's not the subject that is being raised. And I'm going to actually do something really unusual and I'm going to invite you to attend one of Donald Trump's rallies because it's a really interesting thing to watch. You will see during the course of his rallies he talks about fictional characters like Hannibal Lecter. He will talk about windmills cause cancer. And what you will also notice is that people start leaving his rallies early out of exhaustion and boredom. And I will tell you the one thing you will not hear him talk about is you. You will not hear him talk about your needs, your dreams, and your, your desires.</i></p> <p>(Harris-Trump debate)</p>	<p><i>ходить околяса замість того, щоб вирішити проблему. І я вам скажу от що - сьогодні увечері він знову почне розмову про імміграцію, навіть якщо ця тема не в порядку денному. Тож я збираюся зробити децю дійсно унікальне: я запрошую вас відвідати один з мітингів Дональда Трампа - це справді те ще видовище. Ви побачите, що під час своїх мітингів він говорить про вигаданих персонажів, як от, наприклад, Ганнібала Лектера. Він буде говорити про вітряки, які викликають рак. І що ви також помітите, так це те, що люди починають залишати його мітинги раніше через втому і нудьгу. І я скажу вам, що єдине, про що ви не почувете від нього - це про вас. Ви не почувете, як він говорить про ваші потреби, ваші мрії, ваші бажання.</i></p>
110.	<p><i>They have no idea what a good economy is. Their oil policies -- every single policy -- and remember this. She is Biden. She's trying to get away from Biden. I don't know the gentleman, she says. She is Biden. The worst inflation</i></p>	<p><i>Вони поняття не мають, що таке стабільна економіка. Їхня нафтова політика - кожна окрема політика - і пам'ятайте ось що - вона - це Байден. Вона намагається відсторонитися від нього. Вона,</i></p>

	<p><i>we've ever had. A horrible economy because inflation has made it so bad and she can't get away with that.</i> (Harris-Trump debate)</p>	<p>мовляв, не знає, хто цей джентльмен. Вона і є Байден. Це найгірша інфляція, яку ми коли-небудь мали. Зруйнована економіка, тому що інфляція зробила її такою, і вона не може цього уникнути.</p>
111.	<p><i>In Springfield, they're eating the dogs. The people that came in. They're eating the cats. They're eating -- they're eating the pets of the people that live there. And this is what's happening in our country. And it's a shame.</i> (Harris-Trump debate)</p>	<p>У Спрінгфілді приїжджі їдять собак, їдять котів. Вони їдять - вони їдять домашніх тварин тих, хто там живе. І це те, що відбувається в нашій країні. І це ганьба.</p>
112.	<p><i>Donald Trump was fired by 81 million people. So, let's be clear about that. And clearly, he is having a very difficult time processing that. But we cannot afford to have a president of the United States who attempts as he did in the past to upend the will of the voters in a free and fair election. And I'm going to tell you that I have traveled the world as vice president of the United States. And world leaders are laughing at Donald Trump. I have talked with military leaders, some of whom worked with you. And they say you're a disgrace. And when you then</i></p>	<p>Дональда Трампа відправили у відставку 81 мільйон людей. Тож давайте це прояснимо. Очевидно, що йому дуже важко це усвідомити. Але ми не можемо дозволити собі мати президента Сполучених Штатів, який намагається, як він це робив у минулому, змінити волю виборців на вільних і чесних виборах. І я скажу вам, що я подорожувала світом як віце-президент Сполучених Штатів. І світові лідери сміються над Дональдом Трампом. Я поспілкувалася з</p>

<p><i>talk in this way in a presidential debate and deny what over and over again are court cases you have lost, because you did in fact lose that election, it leads one to believe that perhaps we do not have in the candidate to my right the temperament or the ability to not be confused about fact. (Harris-Trump debate)</i></p>	<p><i>воєначальниками, деякі з яких працювали з вами. І вони кажуть, що ви - просто сором. І коли ви потім так себе поводите на президентських дебатах і заперечуєте те, що знову і знову є судовими справами, які ви програли, тому що ви дійсно програли ці вибори, це наводить на думку, що, можливо, кандидат праворуч від мене не має темпераменту або здатності не плутати факти.</i></p>
---	---

SUMMARY

As a result of Russia's full-scale invasion of Ukraine, the public has begun to show interest in American political discourse. The political speeches of the political leadership of the United States of America are of professional interest to translators, as they have a significant impact on the geopolitical situation in the world. The significance of this issue led to the choice of the topic of the master's paper: "Ceremonial Speech as a Translation Problem (Based on the Speeches of American Presidents as Representatives of the Republican and Democratic Parties of the United States)".

The master's paper consists of an introduction, three chapters and an appendix. The volume of the work without the appendix is 69 pages. The list of references includes 71 sources. The list of illustrative sources includes 21 sources.

The first section of the master's paper deals with the theoretical aspect of the ceremonial speech as a translation problem, the structure and general aspects characteristic of ceremonial speeches.

The second section of the master's paper examines the analytical aspect of the ceremonial speech, the differences between the policies of the two main parties in the United States, the use of manipulative means of influence, and the linguistic analysis of several political speeches.

The third section of the master's paper discusses the practical aspect of ceremonial work, the use of translation techniques for successful adaptation of the English-language text, adaptation of the cultural realities of political speech, as well as the emotional aspect of the speech on the example of recent political debates:

Keywords: discourse, ceremonial speech, presidential debates, translation techniques, populism, inaugural speech, stylistic devices.